

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Gornji Trebuti, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškimi pri Idrji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 116 (13.649)

Trst, nedelja, 20. maja 1990

Nepričakovan odgovor na izjave bivšega župana o povezavi med mafijo in politiko

Predsednik Cossiga bo preveril utemeljenost Orlandovih obtožb

*»V predalih sicilskih sodnikov se skriva marsikatera neslutena resnica«
Cossiga bo že ta teden sklical predstavnike sodstva in pristojna ministra*

RIM — Bivši palermški župan Leoluca Orlando je v teku oddaje Samarcanda, ki jo predvaja tretja mreža RAI, izjavil, da je v predalih palermških sodnikov dovolj gradiva, ki bi lahko enkrat za vselej razjasnilo ozadja nekaterih »uglednih«
umorov z mafijskim pečatom. Orlando se je nanašal na umore predsednika Dežele Sicilije Pierantija Mattarelle, tajnika sicilske KPI Pia La Torreja, bivšega župana Insalaca in deželnega funkcionarja Giovannija Bonsignoreja, in jih označil kot politično-mafijske zločine.

Orlando »j'accuse«
je naletel na različne reakcije, dejstvo pa je, da ga je sprejel tudi predsednik republike Cossiga (na sliki AP) in sedaj namerava nanj odgovoriti s konkretnimi dejanji. Že ta teden se bo sestal z ministroma za pravosodje in notranje zadeve Vassallijem in Gavo, poslušal pa bo tudi mnenje generalnih državnih pravnikov iz glavnih sicilskih sodnih okrožij. Cossiga želi ugotoviti, ali so Orlandove obtožbe osnovane, ugotoviti pa hoče tudi, ali nosi sicilsko sodstvo in nemara tudi uradni Rim kako odgovornost za omenjene umore in za druge še nepojasnjene mafijske zločine in kolikšno težo ima zapoved molčanja. Ta nenapisani zakon se namreč po mnenju Orlanda pošastno širi tudi med uglednimi predstavniki sodstva in oblasti. Skratka, predsednik republike hoče preveriti, do kolikšne mere je mafija prodrla v politiko, ne na

zadnje tudi zato, ker mu ustava dodeljuje določene pristojnosti na tem področju.

Reakcije na Orlandovo izpoved so najrazličnejše. Palermški protimafijski pool je izdal tiskovno sporočilo, v katerem izraža solidarnost bivšemu županu in pozdravlja predsednikovo odločitev. Hkrati pa izraža prepričanje, da bodo še tako natančne in poglobljene preiskave pokazale, da je bilo dosedanje delo sicilskega sodstva pošteno in profesionalno opravljeno, kljub težkim razmeram, v katerih je potekalo.

Demokratski poslanec Pumilia pa je posegel pri ministru za pravosodje Vassalliju, ker meni, da so Orlandove izjave predrzne, neutemeljene in posplošene. »Orlando hoče s svojimi šifriranimi sporočili dvigniti samo oblak prahu, sicer bi se jasneje izrazil in tudi sam povedal, kar ve,«
piše Pumilia. Med drugim pa ga tudi zanima, ali niso take izjave kaznivo dejanje, saj se Orlando »vtika v zadeve sodstva, ki nima s politiko nobenega opravka«.

Predsednik Dežele Sicilije Rino Nicolosi pa je uradno pohvalil Orlandovo pogum in Cossigovo zahtevo po »glasnosti«. »Skrajni čas je,«
meni Nicolosi, »da odstranimo zavoso nepisanih zapovedi in ugotovimo morebitne povezave med mafijo in politiko, institucijami in organiziranim kriminalom in potrdimo zasluge vseh, ki so se doslej borili proti tej družbeni rani.«

Dokončno podpisana pogodba delavcev železnice

RIM — Sindikalna konfederacija CGIL, CISL, UIL, sindikat FISAFS in vlada so včeraj popoldne dokončno podpisali novo delovno pogodbo železničarjev. Do okvirnega sporazuma so prišli že prejšnji ponedeljek, v tem času pa so besedilo pogodbe še malenkostno spremenili.

Delovna pogodba zadeva 206 tisoč železničarjev, strojevodij in postajenačelnikov ter kadrov. Po prvih ocenah bo državo stala skoraj 5500 milijard. Delovna pogodba bo izboljšala dosedanje produktivnost delavcev na železnici, predvidena je sodobnejša organizacija dela, katere namen je predvsem urediti položaj delovnega presežka. Vodstvo železnice meni, da je v presežku vsaj 30 tisoč delavcev. Pogodbe niso podpisali cobasi, čeprav so se udeležili zadnjih pogajanj. Zagrozili so tudi, da ne bodo preklicali stavke, napovedane za 25. maj, če jih bo zvezni sindikat še naprej obravnaval kot manj pomembnega sogovornika.

V zadnjem trenutku rešili uspešnost bodočega vrha SZ-ZDA Baker in Ševardnadze dosegla okvirni razorožitveni dogovor

MOSKVA — Na prihodnjem ameriško-sovjetskem vrhu konec maja v Washingtonu bosta Bush in Gorbačov podpisala nekaj ključnih sporazumov, ki bodo omogočili sklenitev sporazuma o omejevanju strateških jedrskih raket (START) konec tega leta. To je rezultat včerajšnjega četrtega dne mrzličnih pogajanj med šefoma diplomacij obeh velesil Jamesom Bakerjem in Eduardom Ševardnadzejem ter njunimi delegacijami.

Kot je na sinočnji večkrat odloženi tiskovni konferenci navedel ameriški državni tajnik Baker sta velesili dosegli okvirni sporazum tudi o spornem vprašanju tako imenovanih manevrskih raket (cruise), ki jih lahko izstrelijo z letal ali z ladij. Glede prvih so se domenili za skrajno zapleten sistem, ki zadovoljuje tako ZDA kot SZ, medtem ko so se za pomorske manevrske rakete odločili za politično obvezujočo izjavo,

ki pa ne bo vključena v sporazum START.

Prav tako uspešna so bila pogajanja o kemičnem orožju, saj so se sporazumeli za 80-odstotno krčenje, kar naj bi omogočilo, da bi vsaka velesila ohranila 5 tisoč ton teh smrtonosnih binarnih bojnih plinov. Baker je tudi povedal, da so na dobri poti tudi glede sporazuma o jedrskih poskusih.

Manj uspešni so bili ob vprašanju konvencionalnih sil v Evropi. Temu so bržkone botrovala ameriško-sovjetska razhajanja o vprašanju vojaške vloge in položaja bodoče združene Nemčije. Medtem ko Moskva še vedno vztraja, da bi morala biti združena Nemčija izvenblokavska in demilitarizirana, pa Washington zagovarja stališče ZRN in drugih evropskih zaveznikov, ki pristajajo na združitveni obel Nemčij le pod budnim nadzorstvom Evropske skupnosti in v okrilju NATO.

Med štiridnevni pogovori pa sta se Baker in Ševardnadze dotaknila tudi vprašanja Afganistana, Pri-baltika in gospodarske krize v Sovjetski zvezi. Glede prvega vprašanja so se razhajanja še skrčila, tako da se obe velesili že zavzemata za sodbodno volitve v tej državi Srednjega vzhoda. O Litvi in Pri-baltiku sta si šefa diplomacij le izmenjala mnenja, tako da Baker ni skušal izvajati pritisk na svojega sogovornika. Washington si vsekakor želi pogajalski razplet krize. Podobno je bilo tudi z gospodarskimi pogajanjmi, kjer niso dosegli nobenega sporazuma, razen napovedi o pošiljkah žita Sovjetski zvezi.

Kot rečeno sta šefa obeh diplomacij zadnji trenutek rešila washingtonski vrh. Še vedno obstajajo »malenkostna tehnična razhajanja«, ki jih bi morali izvedenci obeh velesil rešiti prihodnjo sredo ali četrtek v Washingtonu. Vsekakor pa se je hitrost ameriško-sovjetskega dogovaranja upočasnila.

Kamora strelja na otroke

Neapeljska kamora postaja iz dneva v dan bolj krvoločna. V noči na soboto je namreč trojica za sedaj še neznanih morilcev streljala na krošnjarja Gennaro Pandolfija, ki je imel v naročju poldrugo leto starega posinovljenca Nunzia. Oba je zadelo večje število krogel. Kljub temu da so ju nemudoma odpeljali v bolnišnico sta oba umrla: Pandolfi (na telefot AP) že med prevozom, otrok pa po dveh urah v sobi za intenzivno nego.

Do krvavega dogodka, ki je sicer pretresel Neapeljčane, čeprav ni nihče hotel posredovati policijske podatke, s pomočjo katerih bi lahko razkrinkali zločinca, je prišlo nekaj po polnoči v stanovanju tasto Gennaro Pandolfija, kjer se je družina zbrala, da bi proslavila prihod zeta iz bolnišnice. Nenadoma je vdrla v stanovanje trojica oboroženih mož, ki se je pripeljala baje z vespo. Kljub temu da je imel Gennaro otroka v naročju, morilci niso pomišljali in izstrelili rafal, ki je oba pokončal.

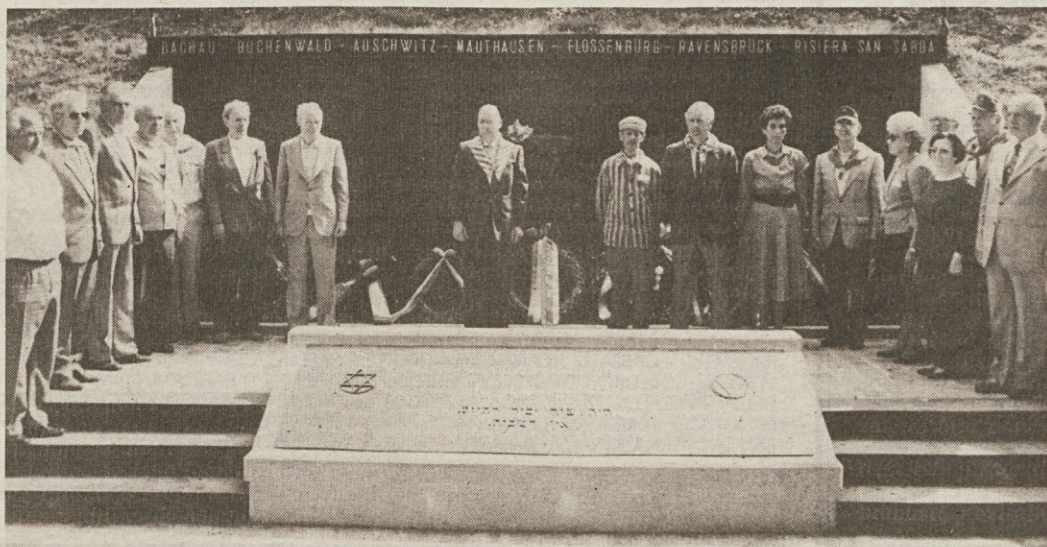
V Gorici odkrili spomenik žrtvam taborišč

GORICA — V Gorici so včeraj popoldne slovesno odkrili spomenik žrtvam v nemških uničevalnih taboriščih. V spomin na tisoče otrok, žena, starcev, ki so jih s tega mesta odvedli v suženjstvo in smrt ter v opomin mlademu rodu, kakšne strahote lahko porodi sovraštvo, nasilje zauparvanost v premoč ene rase in enega naroda nad drugimi, je spomenik postavilo pokrajinsko združenje bivših političnih deportancev ANED.

Obeležje so zgradili na trgu pred goriško železniško postajo, na kraju, kamor so z vseh krajev tedanje gorške pokrajine priganjali zajeto civilno prebivalstvo ter ga pošiljali v tovarne smrti. Na slovesnosti, ki je potekala ob udeležbi najvišjih oblasti je govoril predsednik združenja ANED Gianfranco Maris.

(Foto Marinčič)

NA 10. STRANI

Na drugi etapi kolesarske dirke po Italiji

**Italijan Fidanza v sprintu
Prvi primer jemanja poživil**

□ □ □

Italijansko košarkarsko prvenstvo

**Scavolini iz Pesara v finalu
V torek 1. tekma proti Rangerju**

□ □ □

V finalu teniškega turnirja v Rimu

**Danes Muster - Česnokov
V Berlinu: Graf - Seleš**

NA 14. STRANI

Čeprav ni mogoče zanemariti zapletenih političnih odnosov s federacijo Pred slovensko vlado je predvsem problem hude gospodarske krize in brezposelnosti

LJUBLJANA — Pretekli teden je bil v Sloveniji izredno živahen. Prepletali so se domači slovenski dogodki z vplivi iz Jugoslavije, bolje rečeno že pozabljenimi centralističnimi pritiski, katere spremlja že nekako tradicionalno rožljanje z orožjem.

V četrtek je stari slovenski izvršni svet, katerega je izvolila samoupravljalna skupščina, v redu, korektno, na visoki civilizacijski stopnji predal po prvi slovenski vladi, ki jo je izvolil večstrankarski parlament, ki je izšel iz prvih slovenskih povsem suverenih in demokratičnih volitev.

Pogosto si dogodki tako hitro sledijo, da se niti ne zavedamo v pravi meri njihove teže, resnične politične vsebine in pomena. Prva slovenska demokratska vlada je res odraz svetovnega trenda, istočasno pa je predvsem rezultat slovenskih notranjih političnih, kulturnih, gospodarskih in civilizacijskih premikov. Z njo se ni končala državljanska vojna, zaključilo pa se je določeno razdobje in pričelo povsem novo. Vse to brez ene same kapljice krvi, celo brez pravega gostilniškega prepira in pretepa. Dosledno kulturno, na izredni človeški ravni in dostojanstveno je potekal in se tudi zaključil celotni proces.

Pred vlado so sedaj težavne naloge. Gospodarstvo je v izrednih težavah, računajo, da je zaradi stečajev, zmanjšanja števila zaposlenih, tako nazvanih tehnoloških viškov in drugih razlogov v Sloveniji že 50 tisoč brezposelnih, njihovo število pa stalno narašča in napoveduje grozljivo številko 100.000 - 150.000, kar pa bi že mejilo na nacionalno gospodarsko tragedijo. Propad Elana z vsem, kar spremlja grozečo gospodarsko katastrofo, je nekaj tragičen simbol, še zlasti zlovesč, ker grozi z verižno reakcijo, ko se slabo stoječa podjetja lahko podrejo kot domine v otroški igri.

Nič manj nevarne pa niso politične plati slovenskega in hrvaškega prehoda iz monistične v

pluralistično družbeno ureditev. V torek je postal predsednik predsedstva Srb Borislav Jović in že so tu napovedi ostrih ukrepov, zanikanje ustavnosti in legitimnosti slovenskih in hrvaških volitev, napovedi izrednih ukrepov, grožnje s preklicom volitev in da se za vso državo uvede enoten ustavni red, ki se bo skliceval na stari real-socializem in prevlado ene partije.

V tej zvezi igra čudno vlogo JLA. Generalštab je sočasno s prihodom Jovića na predsedniško mesto ukazal republiškimi teritorialnim obrambam, naj premostijo orožje in strelivo iz lastnih v centraliziranih skladišč, ki jih nadzoruje in varuje neposredno JLA. Vse to so opravili, češ da so se dogodili vdori v skladišča, kraje in razne nepravilnosti.

Predsedstvo slovenske republike, ki je po slovenski ustavi odgovorno za varnostne zadeve, je pod predsedstvom Milana Kučana ugotovilo, da je sposobno čuvati orožje in municijo in da ga bodo tudi odslej čuvali slovenske enote teritorialne obrambe. Ukaz torej ni izveden.

To formalno ni slovenska vojska, je samo slovenska teritorialna obramba, ki pa ji poveljuje slovenski general, slovenski oficirji, orožje in opremo so nabavile slovenske vlade, občine in podjetja. Seveda je celoten sistem še vedno v okviru JLA, kot izraza obrambnih oboroženih sil, ki varujejo državo pred zunanjo nevarnostjo. To pa je ona skupna točka dogovora, ki je možen, da se jugoslovanski narodi skupno branijo pred zunanjim sovražnikom, kar je racionalno in ceneje od lastnih armad. Nesprejemljivo pa je izkoriščanje oboroženih sil za notranje pritiske, ali celo za poskus ustrojanja dveh republik za prevlado ene.

Ta vprašanja bodo na dnevnem redu dvakrat v Beogradu: v torek na seji zvezne vlade. Jović je namreč tudi izkoristil odsotnost predsednika Mar-

kovića, ki je v Iraku zbiral zapadla plačila. Vlada pa trdno vztraja na začrtani poti, ki pomeni: nadaljevanje gospodarske reforme, konvertibilnega dinarja, demokratičnega procesa, ki pomeni ne samo priznanje svobodnih večstrankarskih volitev, kjer so bile že izvedene, temveč večstrankarske volitve po vsej državi, spoštovanje človeških pravic, civilna država in družba.

Očitno je prav v naglem in nezadržnem demokratizacijskem procesu bistvo celotnega spora. Tudi na vrata Srbije trka demokracija, stranke se ustanavljajo, moč partije in vodilne strukture se stalno šibi. Demokratične volitve pa pomenijo konec sedanja velike Srbije. V Vojvodini bi zmogla opozicija, ki je avtonomistično usmerjena; na Kosovu albanska alternativa; v Srbiji pa sedanja komunistična partija brez prisile, trdnega nadzora nad birokratskim aparatom in predvsem sredstvi množičnega obveščanja ne pomeni skoro ničesar več.

Prav zato pa je treba ustvariti ozračje napetosti, najti zunanje sovražnike, s silo utrditi sedanjo oblast in tako tudi preprečiti in odložiti večstrankarske skrajno nevarne volitve. Jovićevo poseg ni osamljen, spremlja ga izredna aktivnost srbskega predsedstva, partije in prava mitingaško propagandistična vojna uperjena proti Makedoniji in njenem vodstvu in povezani poskusi razbijanja BiH. V ta okvir spada tudi oživljanje ZKJ, sklicevanje štirinajstega kongresa in napoved novega izrednega.

Na ta način se skuša disciplinirati vso Jugoslavijo, jo potisniti nazaj v centralistične okove. V kolikor pa bi to ne uspelo, potem pa se ustvarja štartna osnova za srbsko odcepitev z obnovljeno veliko Srbijo, ki bi morala temeljiti na mejah iz 1918. leta. V vsem tem, v obeh scenarijih, pa ni niti drobca demokracije in demokratičnih procesov.

BOGO SAMSA

V Romuniji bodo danes svobodne volitve

BUKAREŠTA — Po štiriinštiridesetih letih bodo danes Romuni prvič svobodno volili svojega predsednika in politične predstavnike. Zadnje ankete dajejo prepričljivo zmago predstavniku Fronte narodne rešitve (70,3 odstotka), medtem ko naj bi njegova tekmečica liberalca Radu Campeanu in demokristjan kmečke stranke Ion Ratiu prejela le 11,1 in 8,3 odstotka.

V državi, ki se je edina med vzhodnoevropskimi rešila komunistične diktature z nasilnim ljudskim uporom, pa so proučitev javnega mnenja skrajno kočljive. Če k temu dodamo, da je Fronta narodne rešitve v bistvu zamenjala komunistično oblast s svojo, je povsem razumljivo, kako ljudje svobodno izražajo svoje mnenje.

To pa navsezadnje ni tako pomembno, prve svobodne povojne romunske volitve bodo potekale pod budnim očesom številnih opazovalcev iz vsega sveta. Še bolj budni bodo nedvomno predstavniki četrte sile, saj so novinarji trumoma prisotni v Romuniji.

Že drevi, ali najkasneje v jutrišnjih ranih urah bodo znane prve projekcije, na uradne rezultate bo treba počakati še kak dan. Ob najštevilnejših anketah, s katerimi se romunski sociologi ubadajo v teh dneh, pa je zanimivo, da Romune bolj kot vprašanje manjšin žuli Moldavija, nekdanja Besarabija, ki si jo je Stalin prisvojil.

Makedonci blokirali mejne prehode z Grčijo

SKOPJE — Več kot 50 tisoč Makedoncev je včeraj do poznih nočnih ur blokiralo jugoslovansko-grške mejne prehode pri Gevgeliji, Dojranu in Bitoli. Cestišča so zatrpali z avtobusi, tovornjaki in poljedelsko mehanizacijo. Od predsedstva Jugoslavije so zahtevali, da vprašanje Egejskih Makedoncev iznese pred OZN, Evropsko skupnost in druge mednarodne organizacije.

Protest je že pred sinočnjim na izredni seji vsestransko podprlo predsedstvo Makedonije in vse makedonske družbeno politične organizacije. S tem pa so se v bistvu postavile po robu tako predsedstvu države kot zvezni vladi, ki sta »odsvetovala« tako obliko protesta.

Makedonci so končno siti, da bi

usodo svojih rojakov v Grčiji še vedno žrtvovali na oltarju meddržavnih dobrososedskih odnosov. Njihov protest pa je po vsem sodeč obrodil prve sadove. Zvezni sekretar za zunanje zadeve Budimir Lončar je namreč že poslal svojemu grškemu kolegu Andonisu Samarasu pismo, v katerem zahteva takojšen sestanek, da bi pomirili duhove na meji.

Zbranim Makedoncem je na mejnem prelazu Bogorodica pri Gevgeliji nepričakovano spregovoril član predsedstva SFRJ iz Makedonije Vasil Tupurkovski, ki je vsestransko podprl manifestante in obljubil, da bo zastavil ves svoj ugled tako glede vprašanja Egejskih Makedoncev kot odpreve grških vizumov za Jugoslovane.

ENEL

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO
UL. G. B. Martini 3 - 00198 Rim - Roma

PONUDBA OBČINSTVU ZA 800 MILIJARD LIR

OVREDNOTENIH OBVEZNIC 1990-1998 (I. emisija)

Z DRŽAVNIM JAMSTVOM

za izplačilo kapitala do 150% nominalne vrednosti in za izplačilo obresti do 30% letno nominalne vrednosti

Koriščenje s 25. majem 1990 - Posticipirano izplačevanje obresti 25. maja in 25. novembra. Svežnji: po 5.000 obveznic nominalne vrednosti 1.000 lir vsaka.

OVREDNOTENE ŠESTMESEČNE OBRESTI

Polletne obresti obveznic so izračunane na bruto polletni povisek, zaokrožen za 0,05%, in je rezultat celoletne srednje aritmetične vrednosti, efektivnega bruto celotnega donosa, ki ga nudijo Buoni Ordinari del Tesoro (BOT) v 12 mesecih in obveznice Titoli Pubblici, ki jih izstavlja Banca d'Italia.

Obresti prvega kupona, izplačljivega 25. novembra 1990 znašajo 6,70%.

POVIŠEK KAPITALA

Prinesiteljem obveznic bodo priznani, poleg nominalne vrednosti kapitala, poviški v skupni vrednosti v odstotkih, bruto brez davčnih odtegljajev, ki so rezultat seštevka vrednosti obveznic s šestmesečno zapadlostjo in povikom za 10% obrestne mere, ki je določena za odgovarjajoči semester.

Za semester 25. maj 1990 - 24. november 1990 povisek znaša 0,670% (kar znaša 10% obresti za prvi kupon).

AMORTIZACIJE

V enkratnem izplačilu 25. maja 1998. Izdajatelj obveznic si pridržuje pravico, da predčasno izplača posojilo od 25. novembra 1992 dalje.

EMISIJSKA CENA

1.000 lir

EFEKTIVNI DONOS

Spremenljiv v skladu z ovrednotenjem. Efektivni bruto donos je izračunan na podlagi prvega kupona po katerem je določen povisek izplačila. Emisijska cena znaša letno

14,67%

DAVČNE OBVEZNOSTI

V smislu 1. člena zakonskega odloka z dne 19. septembra 1986, št. 556 s popravki spremenjen v zakon 17. novembra 1986, št. 759, bodo obveznice obdavčene v višini 12,50% na obresti in druge prihodke in se uveljavijo dispozicije 10. člena, 1. odstavek zakonskega odloka z dne 30. septembra 1983, št. 512 s popravki spremenjen v zakon 25. novembra 1983, št. 649. Obveznice so oproščene davka na dediščino in darila v smislu člena 58, zadnji odstavek, O P R z dne 26. oktobra 1972, št. 637.

DRUGE PREDNOSTI

Obveznice so izenačene z občinskimi in pokrajinskimi listinami Blagajne vlog in posojil in so zato: vštete med vrednostne papirje, na katere je emisijski zavod pooblaščen dajati predjume; dovoljene kot jamstveni pologi pri javnih upravah; vključene med vrednostne papirje, v katere so kreditne, zavarovalne in podporne ter moralne ustanove pooblaščen, tudi mimo zakonskih predpisov, pravilnikov in statutov, vlagati svoja razpoložljiva sredstva; zakonito kotirane na vseh italijanskih borzah.

* * *

Te obveznice daje na prodaj javnosti, po zgoraj navedeni emisijski ceni, bančni konzorcij, ki ga vodi MEDIOBANCA in pri katerem sodelujejo sledeči zavodi:

BANCA COMMERCIALE ITALIANA - CREDITO ITALIANO - BANCO DI ROMA - BANCA NAZIONALE DEL LAVORO - ISTITUTO DI CREDITO DELLE CASSE DI RISPARMIO ITALIANE - CASSA DI RISPARMIO DELLE PROVINCE LOMBARDE - ISTITUTO BANCARIO SAN PAOLO DI TORINO - MONTE DEI PASCHI DI SIENA - BANCA NAZIONALE DELL'AGRICOLTURA - BANCO DI NAPOLI - ISTITUTO DI CREDITO DELLE CASSE RURALI E ARTIGIANE - BANCO AMBROSIANO VENETO - BANCA POPOLARE DI NOVARA - BANCO DI SICILIA - ISTITUTO CENTRALE DI BANCHE E BANCHIERI - ISTITUTO CENTRALE DELLE BANCHE POPOLARI ITALIANE - BANCA D'AMERICA E D'ITALIA - BANCA POPOLARE DI MILANO - BANCA TOSCANA - ISTITUTO BANCARIO ITALIANO - BANCA AGRICOLA MILANESE - CASSA DI RISPARMIO DI TORINO - CREDITO ROMAGNOLO - BANCA PROVINCIALE LOMBARDA - BANCA DEL MONTE DI PARMA - BANCA POPOLARE FRIULADRIA - BANCA POPOLARE VENETA - BANCO LARIANO - CENTROBANCA - BANCA S. PAOLO BRESCIA - BANCO DI SARDEGNA - BANCA CREDITO AGRARIO BRESCIANO - BANCA POPOLARE DI VERONA - BANCA DEL FRIULI - BANCA POPOLARE DI BERGAMO - CREDITO VARESE - BANCA DEL FUCINO - BANCA POPOLARE DELL'EMILIA - BANCA POPOLARE DI SONDRIO - BANCO DI SANTO SPIRITO - CASSA DI RISPARMIO DI ROMA - BANCA MERCANTILE ITALIANA - CASSA DI RISPARMIO DELLA MARCA TRIVIGIANA - CASSA DI RISPARMIO DI GENOVA E IMPERIA - CASSA DI RISPARMIO DI PARMA - CREDITO BERGAMASCO - BANCA DI LEGNANO - BANCA POPOLARE COMMERCIO E INDUSTRIA - BANCA POPOLARE DI LODI - BANCO SAN GEMINIANO E SAN PROSPERO - CASSA DI RISPARMIO DI FIRENZE - CREDITO COMMERCIALE - EFIBANCA - BANCA SELLA - CASSA DI RISPARMIO DI VERCELLI - CREDITO LOMBARDO - CREDITO VALTELLINESE - BANCA ANTONIANA DI PADOVA E TRIESTE - BANCO DI CHIAVARI E DELLA RIVIERA LIGURE - BANCA AGRICOLA MANTOVANA - BANCA POPOLARE DI ASOLO E MONTEBELLUNA - COOPERBANCA - BANCA COOPERATIVA DELL'EMILIA ROMAGNA - BANCA C. STEINHAUSLIN & C. - BANCA POPOLARE DI LECCO - BANCA RASINI - BANCA INTERNAZIONALE LOMBARDA - BANQUE INDOSUEZ ITALIA.

Naročila se bodo sprejemala 21., 22. in 23. maja 1990 pri zgoraj navedenih zavodih, razen v primeru nenajavljene predčasne zapore in se bo zadostilo zahtevam v mejah razpoložljivih obveznic, ki jih bo imel vsak zavod. Plačilo podpisanih obveznic se bo moralo izvršiti 24. maja 1990.

Sovjetska vesoljca v težavah

V Moskvi so sporočili, da je preplah nad usodo dveh sovjetskih vesoljcev, ki sta od februarja v vesoljski postaji Mir, povsem odveč. Prišlo je sicer do nekaterih okvar, ki pa jih bodo prav kmalu odpravili. V ta namen bodo izstrelili manjšo ladjico, ki bo ponesla v vesolje vse potrebne orodje za popravila, nakar se bosta Anatoli Solovjov in Aleksander Balandin lahko vrnila na Zemljo. S to diagnozo se strinjajo tudi Američani (Telefoto AP)

Vlada odgovarja Spetiču

RIM — Podpredsednik vlade Claudio Martelli je v petek v senatu odgovarjal na številne interpelacije v zvezi s perečim vprašanjem neevropskih priseljencev. Med drugim je podal podrobno sliko o položaju v državi ter obračun prvih učinkov tako imenovane dekreta Martelli o imigraciji.

Martelli je odgovoril tudi na vprašanja senatorja Spetiča glede načrtovane militarizacije vzhodne meje ozroma meje med Italijo in Jugoslavijo. Pojasnil je, da vlada ne namerava tako

drastično ukrepati, pač pa da želi uskladiti delo raznih rodov vojske, policije in finančne ter obalne straže za postritev nadzorstva. Spetič je v svojem posegu podčrtal potrebo po dogovoru med Italijo in Jugoslavijo o uporabi nenasilnih kriterijev vzdolž obmejne pasu ter ostrejših ukrepov zoper tihotapce nezakonite delovne sile. Končno se je tudi Martelli strinjal z dejstvom, da ni mogoče militarizirati meje, ki je dolga 8 tisoč kilometrov in poleg katere gre vsako leto najmanj 70 milijonov ljudi, večinoma turistov.

Nemara v času velikih prelomnih sprememb, ki dobesedno na novo oblikujejo politično geografijo v zunanjem in notranjem pomenu besede, ni odveč spomniti na dejavnost ali odnose sveta, ki na videz z dogodki nima nikakršne zveze, je pa ravno za naš tukajšnji življenjski prostor še posebnega pomena. Gre za kulturo, bolje za »pogled kulture« na človeka. Gre torej za tisto kulturo, katere uso- do je po svoje objokoval že Ivan Cankar, za »belo krizantemo«, ki si jo vdenemo v gumbnico le ob svečanosti - tedaj jo namreč edinokrat resnično in zahtevno potrebujemo - drugače pa ta uboga Pepelka sameva nekje v kotu, v senci, medtem ko na svetlem prizorišču pomembnosti delujejo povsem drugi protagonisti, ki vodijo igro sveta do naslednje stiske, naslednje krize. Cankar je na njemu lasten način opozoril na omenjeno dejstvo, ki pač osvetljuje človekovo naravo, človekove ideale in želje: slednje se vse prevečkrat in vse premočno nagibajo v smereh, ki so smislu kulture tuje, ki smisle kulture celo podcenjujejo ali naravnost prezirajo.

In vendar lahko mirne duše trdimo, da ravno dogodki prelomnega obdobja, v katerem živimo, da ravno velikanska spreminjanja in odpiranja kulture kot pogledu na svet sploh niso presenetljiva, tuja ali nenavadna. Presenetljivo utegne biti le dejstvo, da se je v svetu spremenilo toliko in da so se pričela odpirati nova obzorja, ki bi se sicer pokazala le po dobesednih vojnih katastrofah in uničenjih, vsaj kadar je šlo za pričetke resnično novih obdobji. Seveda moramo precizirati, kaj mislimo s pojmom in resnico »pogled kulture na svet«. To seveda ni materialna kultura, ki jo uživamo vsi prebivalci razvitega sveta in smo upravičeno ponosni nanjo, na estetik bivanjskih prostorov, predmetov, načina življenja in celo uglajenega obnašanja ter medsebojnega komuniciranja. To seveda tudi ni ogled kulturnega dogodka, koncerta, gledališke predstave, razstave itd. v dobesednem smislu - čeprav smo seveda v teh primerih že povsem blizu izviru - pač pa je to preprosto poseben pogled na svet, poseben odnos do sveta, ki navadno živi v močni senci, se vrti prav na dnu lestvice najpomembnejših stvari, včasih pa ga na spisku aktualnih vrednot in kratkoročnih ciljev sploh ni mogoče zaslediti. Hočem reči, da so temu pogledu na svet vsakršni zidovi in pregrade med ljudmi nevzdržno in kruto zlo. Zidovi in pregrade v zunanjem in notranjem smislu verjetno nastajajo iz samoobrambnih razlogov - s tega stališča pač ni veliko

Kultura nepogrešljiva sestavina prenavljanja

Janez Povše

razlike med logiko državnih sistemov in logiko posameznika, ki se ravno tako »brani« pred vplivi in zagovarja zgolj lastna izhodišča. Izkušnja pa kaže, da vsakršni zid tudi osamlja, oddaljuje, preprečuje stik s sočlovekom, stik s subjektom, pa najsi bo to osebno ali vsedržavno politično razmerje. Konec koncev je osrednji sovražnik človeka ravno zid, ki si ga je zgradil, da bi se zaščitil, pa mu kasneje taisti zid preprečuje spojitve z drugim ali drugimi, brez česar pač živo bitje ne more živeti. Človek toliko manj.

»Kultura« vedno trpi, ko razkriva zidove okrog sebe in v sebi. Kultura ve, da so zidovi duševna smrt, zato s prstom kaže nanje, na te cementirane nevarnosti. Kaže tudi tedaj, ko jih večina ne vidi ali noče videti - v tem primeru so nosilci takšnih odkrivanj zidov zasmehovani, utišani, lahko pa tudi preganjani - uporno vztraja v razkrivanju vsakršnih pregrad dobro vedoč in dobro čuteč, da so takšne in tovrstne tvorbe odtujenosti človekov največji sovražnik, čeprav jih je podzvestno ali tudi zavestno ustvaril tudi človek sam. Kulturi je delitev ljudi tostran in onstran zidu tuje in nazadnjaško, kultura ne more sprejeti dejstva, da so na eni strani »naši« in na drugi strani »njihovi«, pri čemer so seveda »naši« v glavnem dobri in »njihovi« v glavnem zli. Kultura je skozi vso zgodovino razpoznavala dejstvo in nevarnost takšnih de-

litev, ki so za realni svet, za realno logiko sveta pač nekaj normalnega, logičnega in po svoje smiselnega, saj morajo biti stvari v svetu jasne, jasno se mora videti, kaj je dobro in zlo, pri čemer človek prenaša svojo nesrečo bivanja in minevanja na t.zv. sovražnika; sovražnika zategadelj mora najti in odkriti, daleč na drugem koncu sveta ali kar v lastnih vrstah. Kultura zato s svojimi sredstvi prikazuje človeka in njegovo naravo prav človeku, ki naj na ta način samega sebe opazuje. Da bi pač razpoznaval razlog svoje nesreče in ta je po vsej priliki vedno zid, ki ga deli od drugih in od njega samega. Kultura nikoli ne odneha v boju za človeka in njegovo srečo, čeprav doživlja pri teh poskusih obilo uporov in odporov, nepriznavanja, negodovanja in totalnega zavračanja.

Naša manjšinska kultura, naš »pogled kulture na svet« utegne biti v

teh novih časih še posebno zgovoren in plemenit. Prav gotovo za mejo zelo dobro in bridko poznamo zidove, ki so se dvignili okrog nas, da bi menda zaščitili tiste, ki smo jim iz nerazumljivih razlogov neprijetni ali celo nevarni. Boleče smo doživljali takšen odnos in vsak čuteč človek bo razumel našo bridkost in bolečino. Naše pričevanje je zategadelj še posebno močno, naša želja po odpravi takšnih in vsakršnih zidov je pristna, globoko doživeta in neuničljiva. V tem je naš »pogled (kulture) na svet«, v tem je preprosto naša človečnost in vsakršna resnična človečnost je obelježena s sencami izoliranosti in nezajeljenosti. Tudi naša »kultura«, naše bivanjsko pričevanje, se je vedno borilo proti vsakršnim zidovom, bolje rečeno, vztrajalo je pri misli in doživetju, da je nam namenjen zid naša skupna nesreča, naša skupna nevar-

nost. V času odpiranja, ki ga mesto-ma že kar poenostavljeno pooseblja nova Evropa, je naš prispevek novemu svetu brez zidov ali z vsaj mnogo manjšimi in nižjimi zidovi - slep optimizem tudi v tej točki ne bo prinesel nič dobrega - je torej naš prispevek izjemno dragocen in mislim, da smo lahko upravičeno ponosni nanj, kot smo sicer ponosni na druge, vsakdanje stvari. V tem smo resnično mi, to je naša osrednja in najzlahotnejša sestavina in to nam pripoveduje »kultura« v svojem najglobljem pomenu besede. Mi smo, kar smo, in kadar nam resnično uspe pogledati na dno samih sebe, potem je to, kar smo, najlepše, kar imamo in lahko damo drugim. Na to nas dobrohotno opozarja »kultura«.

Toda visoki zidovi od zunaj kličejo k obrambi, samoohranitvi. Pomeni, da smo si zidove zgradili tudi mi sami, zidove, ki nas zapirajo in nam ne pustijo sproščeno dihati, dihati s polnimi pljuči in srcem. Zidovi, ki nas ločijo tudi od bližnjih, ne nazadnje od nas samih. Preizkušnja novega časa nam ne bo ničesar prihranila, ne bo nas pustila ob strani. Spopasti se bomo morali tudi s svojimi pregradami, pa čeprav so manjše od tistih, ki so jih ustvarili drugi. Ne bomo mogli in ne bomo smeli ostati pri merjenju pregrad, pri čemer so menda bolj krivi tisti, ki so ustvarili večjo in trdovratnejšo izolacijo. Takšna miselnost bi bila nevarna, nevarna za nas same. - Vendar za malodušje ni nikakršnih usodnih nevarnosti. Ni razlogov, da se ne bi v tem obdobju obogatili in pri tem obogatili še druge. V kolikor se tudi zdaj do kraja zavemo svojih korenin - kar bi bilo še eno poimenovanje bistva vsezajemajoče »kulture« - ni nobenega strahu, da ne bi razvili svojega temeljnega izkustvenega in bivanjskega življenja do večje in tvornejše moči kot kdajkoli. To pa je možnost, ki se seveda v tem trenutku kaže tudi kot obveza, kot nuja. Sicer le praznična »bela krizantema« bi lahko postala stalna, vsakodnevna spremljevalka. Edino orožje, ki ruši zidove, jih odstranja brez vsakršnega nasilja.

tržno obvestilo

Novi rezultati glede učinkovitosti retinola proti gubam

Po ženski sedaj zapeljan tudi moški

NEW YORK — Neke vrste kolektivni občutek sramežljivosti bi hotel, da se zaradi gub vznemirjajo samo ženske, moški pa za nobeno ceno ne. Toda gre za povsem zgrešeno »cenzuro«, ki ji je usojeno, da bo presenetljivo hitro izginila.

Ali je moški »lačen« lepote in mladosti prav toliko, kolikor ženska? Kaže, da je. Celotno znanstvenike je kaj takega povsem normalno.

Manfred Puschmann z Eksperimentalne dermatološke klinike v Hamburgu, odkritelj sposobnosti retinola, da omejuje gube po globini in številu, je za svoja testiranja vedno uporabljal prostovoljce obeh spolov.

Krema z 0,102 odstotka retinola za moške (ki jo je poslala na tržišče multinacionalna družba Korff s sedežem tudi v New Yorku) je konkretni izraz teze, po kateri sredstvo proti moškim gubam ni utopija. Ta teza najde potrditev tudi pri testih, ki so jih izvedli na Xienta Institute v Bernvillu v Pennsylvaniji.

Krema proti gubam, ki kot kaže zapeljuje moške, se počasi pojavlja tudi v italijanskih lekarnah.

pismi uredništvu

Pohod ob žici svobodne Ljubljane

Spoštovano uredništvo, zaradi netočnosti v poročanju ljubljanskega Dela ob priliki pohoda ob žici svobodne Ljubljane, vam s prošnjo za objavo posredujem tekst svojega posega na slovesnosti.

Dragi prijatelji, tovariši in gospodje, prisrčno se zahvaljujem organizatorjem, da so mi dali možnost, da ob tej slovesnosti spregovorim kot zamejski tržaški Slovenec, kot bivši Titov partizan in tudi v imenu vseh tržaških sponzorjev, ki so pripomogli k uspehu našega tradicionalnega »pohoda« ob dnevu zmage pred 45. leti.

S svojo prisotnostjo želim toplo in bratsko pozdraviti novoizvoljenega predsednika tov. Milana Kučana, vse novoizvoljene poslance kakor tudi vse prisotne. Mi, ki živimo izven matične domovine, bi si danes iskreno želeli - v novih nastalih pogojih - da bi tudi med različnimi, našli tisto sodelovanje in medsebojno spoštovanje, ki bi ne samo Sloveniji, ampak celotni Jugoslaviji vrnilo tisti veliki ugled, ki je danes zbledel. Slovenski narod je majhen narod, ki se je skozi stoletja boril za svoj obstoj, stisnjen med velike narode, ki so ga skušali, kos za kosom osvajati. Obstal je po zaslugi naših prednikov, v drugi svetovni vojni pa po zaslugi NOB, razvoja, lastne kulture in jezika, po zaslugi velikanov kot sta bila Cankar in Prešeren in še mnogo drugih od današnjih dni. Zastavljam si vprašanje, ali bodo tudi današnji različni interesi in tisti, ki se porajajo, v zgodovinskih posebnostih vsakega naroda, ustvarjali konfliktno situacijo? Vsi mi si želimo, da pridejo v okviru skupnega interesa do izraza, danes in jutri, tako rešitve, ki bodo pospešile boljše odnose v enakopravnosti, demokraciji, svobodi, bratstvu in resničnem sožitju, brez očitkov in krivic na eni in drugi strani. Tako ravnanje lah-

ko upraviči upanje v boljše življenje, boljše Evropo in boljši svet.

Za tak svet smo se borili, v tak svet smo verjeli in za tak svet so najboljši sinovi darovali svoje mlado življenje. Mi zamejski Slovenci, ki živimo v Furlaniji-Juljski krajini, nimamo še danes priznanih narodnostnih pravic, čeprav nam po državni ustavi pripadajo. Zato pričakujemo, da bomo tudi v novonastalih razmerah v matični domovini deležni enake politične, moralne in vsesplošne pozornosti.

DUŠAN KOŠUTA

Odprto pismo novinarjem Piccola

Pater Ennio Pintacuda, docent sociologije pri palermškem zavodu »Pedro Arrupe« je v soboto, 12. maja med srečanjem s tržaškim občinstvom (priredil ga je krožek Miani) obsodil »kulturo molka in sumničenja« kot enega od glavnih dejavnikov, ob katerem se mafijski sistem prepleta z državnimi institucijami.

Kampanja molka je zajela tudi Trst, saj največji časopis tega mesta ni hotel prispevati v boju proti tej logiki in poročati o prisotnosti patra Pintacude, ki je nedvomno eden o najbolj angažiranih protagonistov političnega življenja v Italiji in ki so mu zaradi njegove angažiranosti grozili s smrtjo. Časopis je utemeljil svojo odsotnost s tem, da »ni pripravljen« poročati o dogodku.

Odsotnost časopisa nas globoko zaskrblja tudi, ker bo v kratkem v Trstu palermški župan Leoluca Orlando, ki bo s svojo konferenco zaključil seminar krožka Miani o državljanah, institucijah in političnih strankah.

Luigi Bianchi, Miloš Budin, Luciano Ceschia, Guido Coccianni, Franco Codega, Giorgio Depangher, Galliano Fogar, Maurizio Fogar, Giovanni Forni, Ada Gasparini, Silvano Magnelli, Anna Maria Mozzi, Giuseppe Pangher, Giovanni Peraz, Fabio Persig, Maurizio Pessato, Ugo Poli, Dario Tersar, Lucio Vilevich, Mauro Zinnanti, Perla Lusa.

NOVOST

radijsko daljinsko upravljanje: po promocijski ceni **lir. 350.000**

PODJETJE

VARNOSTNE NAPRAVE

Napravo lahko sami namestite v 5 minutah.

TRST

Ulica sv. Frančiška 16

Telefon (040) 772211

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za

FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA

in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA:

Ul. Marconi 6 - Tel. 775483-4

Ul. sv. Frančiška 38

TRST - Tel. 768667 - 772002

S. r. l.

IMPORT - EXPORT

DISTRIBUZIONE INTERNAZIONALE LEGNAMI ED AFFINI S. r. l.

MEDNARODNA DISTRIBUCIJA LESA IN LESNIH PROIZVODOV d. z o. z.

34132 TRST - Ul. Ghenga 3

Tel. (040) 368940/368868/369028 - Tlx 460442 DILATS

Fax (040) 362595

Po včerajšnjem znižanju uradne eskontne mere s 13,50 na 12,50

Denar je malce cenejši

Ukrep ministra Carlija in guvernerja Ciampija naletel na povoljne ocene

Zakladni minister Guido Carli in guverner emisijskega zavoda Banca d'Italia Carlo Azeglio Ciampi sta se torej odločila in odredila, kakor je bilo sicer pričakovati, da je treba uradno eskontno mero znižati: doslej je znašala 13,50%, od jutrišnjega dne, 21. maja, pa bo znašala 12,50%. Zdrknila bo torej za cel odstotek in ne samo za pol odstotka, kot so domnevali nekateri, čeprav z željo, da ne bi bilo tako, kajti polodstotno znižanje ne bi ustrezalo zdajšnji moči lire oziroma slabosti nekaterih drugih valut znotraj evropskega denarnega sistema.

Minister in guverner sta torej pripevala k stabilnosti evropskega denarnega sistema, drugače pa sta ta ukrep v uradnem sporočilu utemljila z občutnim prilivom tujega kapitala v Italijo, odkar se je lira vključila v ožji nihalni pas eds; tolikšen dotok sredstev iz inozemstva je namreč potisnil liro do zgornje nihalne meje, pa čeprav je Bankitalia nakupila zadnje čase velike vsote tujega denarja, ki so znatno napihale njene devizne rezerve. Ne samo, kakor je ponazoril zakladni minister, se je pri kratkoročnih obrestnih merah pokazala med koncem lanskega leta in sredino tega meseca jasna težnja navzdol.

Uradna eskontna mera, katere znižanje je odredil z zakonskim odlokom minister Carli po predlogu guvernerja Ciampija, je praktično tista obrestna mera, ki jo zaračunava Banca d'Italia drugim denarnim zavodom. Obenem je to pomemben parameter, po katerem se določa cena denarja, ki ga bančne ustanove posojajo podjetnikom in siceršnjim gospodarskim dejavnikom, in katerega premiki neposredno vplivajo tudi na gibanje borznih kotacij.

Z enoodstotnim znižanjem se bo eskontna mera dejansko povrnila na isto raven, na kateri se je nahajala še pred marcem lanskega leta. Ukrep, ki sodi v tako imenovani gospodarski manever vlade oziroma ga dopolnjuje, ni moral po zdravi logiki povzročiti ustrezno znižanje tudi vseh drugih obrestí, kar so v krogih bančniškega združenja Abi tudi že potrdili.

Toda prav tako bo znižanje eskontne mere vplivalo na vse fizične in pravne osebe, ki bodo prenesle v tuji-

Zakladni minister Guido Carli

no denar, vrednostne papirje in siceršnje premoženjske vrednosti, ne da bi prijavile dohodek: nedavni dekret finančnega ministra Rina Formice o davčni "monitoraži" valutnih transferjev v inozemstvo predvideva namreč, da se v takšnem primeru dohodek omeni na podlagi obrestnega količnika, ki je tedaj v veljavi v Italiji (razen seveda, če ni dokazano drugače).

Zakonski odlok ministra Carlija bo nadalje omogočil zmanjšanje razlike, ki je zevala do sedaj med realnimi obrestnimi merami v Italiji in drugih industrijsko razvitih državah sveta. Z znižanjem eskontne mere se bo Italija približala Franciji in pustila za seboj Belgijo, Veliko Britanijo in Kanado, to pa dopolnjuje predvčerajšnja izjava zakladnega ministra, da se bo zdaj raven realnih obrestí v Italiji približala svetovnemu povprečju. Italijanska eskontna mera, očiščena inflacijskega učinka, zapuša torej svoj rekordni položaj, čeprav bo seveda še naprej krepko zaostajala za realnimi obrestmi v Zvezni republiki Nemčiji, v Združenih državah Amerike in na Japonskem, kot je razvidno iz naslednjih

številk (prva se nanaša na eskontno mero, druga na prime rate in tretja na realno obrestno mero - izražene v odstotkih):

Italija 12,5 - 14,00 - 6,7; Zvezna republika Nemčija 6,00 - 10,50 - 3,7; Francija 9,50 - 10,50 - 6,1; Velika Britanija 15,00 - 15,00 - 6,9; Združene države Amerike 7,00 - 10,00 - 1,8; Japonska 5,25 - 7,13 - 1,65; Kanada 13,80 - 14,75 - 8,5; Nizozemska 7,00 - 10,75 - 4,8; Belgija 10,25 - 13,25 - 7,05; Švica 6,00 - 10,88 - 1,4.

Zadnjič so v Italiji popravili eskontno mero 3. marca 1989, ko jo je tedanji zakladni minister Giuliano Amato povišal z 12,50 na 13,50 odstotka. Navajamo spremembe od septembra 1980 dalje: 29. 9. 80 - 16,50%; 22. 3. 81 - 19%; 28. 8. 82 - 18%; 15. 2. 83 - 16%; 8. 4. 83 - 17%; 15. 2. 84 - 16%; 4. 5. 84 - 15,50%; 3. 9. 84 - 16,50%; 3. 1. 85 - 15,50%; 8. 11. 85 - 15%; 21. 3. 86 - 14%; 24. 4. 86 - 13%; 27. 5. 86 - 12%; 14. 3. 87 - 11,50%; 27. 8. 87 - 12%; 25. 8. 88 - 12,50%; 3. 3. 89 - 13,50%.

Carlijeva oziroma Ciampijeva poteza je naletela večinoma na pozitivne ocene in to tako pri predstavnikih tako imenovanih večinskih strank kot pri zastopnikih opozicije in seveda tudi med ekonomisti in gospodarstveniki. Splošno prevladuje mnenje, da je znižanje eskontne mere v neposredni zvezi s povečanim zaupanjem mednarodnih dejavnikov v italijanski gospodarski sistem, čeprav z njim ni vse v redu, kajti še zmerom je treba računati na previsoko inflacijo in zaskrbljujočo raven brezposelnosti na Jugu. Predvsem pa noben denarni manever ne bo pomagal, če vladi ne bo uspelo temeljito zmanjšati državnega primanjkljaja. Podjetništvo poudarja nujno, da morajo zdaj vse banke slediti zgledu Bankitalie, in se vprašuje, ali bodo res tako naglo znižale obrestí, kakor jih znajo višati. Enako je bil ugašen komentar ministra za odnose z dvanajsterico Pierluigijs Romite, h kateremu je načelnik skupine KPI v poslanski komisiji za finance Antonio Bellocchio dodal, da morajo banke čimprej poceniti denar, ki ga posojajo zlasti malim in srednjim podjetjem.

D. G.

gospodarski dopis iz slovenije

Vlada kot direktor!

JOŽE PETROVČIČ

Že na prvi pogled se pri proučevanju nove slovenske vlade izlušči pomembna značilnost: v njej je neznansko veliko doktorjev najrazličnejših profilov. Doktorstvo prevladuje tudi pri ljudeh, ki se bodo v novi vladi ukvarjali z gospodarstvom. Podpredsednik vlade, zadolžen za gospodarstvo, je znan ekonomist; podoben strokovnjak je tudi sekretar za finance; doktorski naziv nosi tudi minister za energetiko; znan strokovnjak z najvišjim izobrazbenim nazivom je tudi kmetijski minister. Tudi na nekaterih drugih gospodarskih resorjih so ljudje, ki že nekaj časa delajo v gospodarstvu, ki pa niso posebej znani v javnosti.

Iz uvodnih nastopov je zaznati, da si je vlada zadala nekaj izjemno težkih, sistemskih nalog. Takšna naloga je nedvomno reprivatizacija družbene lastnine. Podobno težko bo izpeljati denacionalizacijo. Izjemno zapletena bo davčna reforma, ki ji je vlada postavila v svojem programu skorajda osrednje mesto. Z davčnim sistemom je povezana obremenitev gospodarstva, ki ga nova vlada želi zmanjšati, vendar bo morala najti denar za proračune druge, hkrati pa bo prisiljena skokovito zmanjševati izdatke iz proračuna. Skušala bo povsem spremeniti sistem javnih financ, ki naj bi res postale javne. Napoveduje ostro protimonopolno zakonodajo.

Vse to so izjemno veliki zalogaji, ki se jim vlada ne more odreči: razmere jo sili v delo. Takšna opravila pa prinašajo veliko muk tistim, ki jih morajo opraviti, še zlasti pa tistim, ki se bodo morali začeti ravnati po novih pravilih.

Vladne muke se bodo začele že zaradi tega, ker gre za zelo zahtevna opravila, ki jih ni mogoče opraviti po nekakšnih tujih vzorcih, čeprav se je mogoče po tujini zgledovati. Na to je kar takoj namignil podpredsednik vlade Jože Mencinger, ki je opozoril, da gre za boleče operacije. Kot strokovnjak je seveda natančno poučen, kako zahtevno je tako opravilo, kot politiki pa bodo vladni možje še spoznali, kaj pomeni opravljati takšna opravila v slovenskem prostoru

in v jugoslovanskih razmerah. Prav slovenski prostor in jugoslovanske razmere pa terjajo od vlade, da bo morala postati vsaj začasno - direktor nacionalnega gospodarstva. Kdor pa hoče prevzeti takšno vsiljeno vlogo, ta mora izrazito dobro poznati trenutne razmere. Skorajda si ne more privoščiti, da bo šele začel prodirati v gospodarsko stanje in ga začel prepoznavati; moral bo kar takoj ukrepati.

Prvi vladni mož je odkrito priznal, da bodo še nekaj časa delali gospodarsko inventuro in da jih najbrž čakajo še velikanska presenečenja, ki nikakor ne bodo vesela. Takšna ugotovitev ne daje pretiranega zaupanja, kajti če vlada ne bo ukrepala, lahko čez mesec dni celotno gospodarstvo potone. Kakšno zaupanje lahko da izjava ministra za turizem (čeprav je bila morda samo prispodoba), ki v prvem nastopu pove, da se bo treba ukvarjati z dvojnim plačevanjem cestnine pri nas (tujci plačajo enkrat večjo cestnino kot domačini) in da bo njegova glavna naloga zagotoviti Slovincem, da bodo lahko zahodno mejo prestopali samo z osebnimi izkazniki?

Kljub takemu pisanju o zaupanju (zaupanje je namreč stvar vsakega posameznika), pa moramo novo vlado zagovarjati. V zdajšnjem informacijskem razsulu je res izjemno težko narediti pravo sliko gospodarstva in je tudi prejšnja vlada, ki je bila vendarle "sredi dogodkov", ni znala ustvariti, sicer ne bi bila vidno presenečena zaradi Elanovega primera in bi že pred tem skušala kaj storiti, saj je vendar jasno, da lahko stečaj Elana zamaje doberšen del slovenskega gospodarstva. Prav zaradi tega je naloga nove republiške vlade še toliko bolj zapletena.

A vendar - vlada bi morala imeti natančno izdelan gospodarski načrt ne pa samo fragmentarnega. Občutek imamo, da je Hrvaška pri gospodarskem načrtu bolj dosledna: Stipe Mešić, ki bo po vsej verjetnosti izbran za novega mandatarja za sestavo hrvaške vlade, je namreč dokaj natančno predstavil svoj gospodarski načrt prej, preden bo uradno imenovan za sestavljalca nove vlade.

Tedenski borzni pregled

Banca Agricola
Kmečka banka
Gorica

NAJBOLJŠI POSREDNIK
ZA VAŠE
FINANČNE INVESTICIJE

Italijanski delniški trg je preстал ta teden vrsto težkih izpitov, končna ocena pa je pozitivna. Milanski borzni indeks MIB je dosegel v petek 1057, kar je nov višek v tem letu oziroma 3,42% več kot teden prej in 5,7% več kot 2. januarja. Težav je bilo, kot reče no, veliko, sicer tako tehnične narave (zapadlosti in dividende - med delničarje so jih razdelili za 1.700 milijard lir) kot psihološkega značaja (slabo povpraševanje, negotovost glede nove vladne davčne politike). Toda vzpon tujih borz, liberalizacija lire, ki je močna, in izboljšani trend investicijskih skladov so začeli spet privabljati kapital; to je nekatere presenetilo, toda na borzi se ne zgodi nikdar kaj naključnega. Lahko je kvečjemu navidezno čudno, kot to, da se je izvlekla borza iz večdnevne apatičnosti ravno tedaj, ko tega ni bilo pričakovati.

V resnici se je teden začel z nepomembnim +0,39%, v naslednjih treh dneh so zabeležili poraste indeksa MIB za 0,88%, 0,48% in 1,15%, dokler ni obstal v petek pri +0,48%. Vsak dan je zamenjalo lastnika povprečno 90 milijonov delnic protivrednosti prek 350 milijard lir (višek je bil v sredo - 114,5 mil. delnic za 458 milijard lir); šlo je torej za nenavadno bogat obseg poslov po večmesečnem zastoju.

Minister za industrijo je včeraj odprl 68. vzorčni velesejem v Padovi

Battaglia: »Privatizirati sejme«

PADOVA — Minister za industrijo Adolfo Battaglia je odprl včeraj 68. vzorčni velesejem v Padovi, ki je najstarejša tovrstna prireditve v Italiji. Na površini 96.000 kvadratnih metrov razstavlja okoli tisoč podjetij, na ogled pa so med drugim stanovanjska oprema, elektrogospodinski aparati, kmetijski proizvodi in živila, turistična reklama in potrebščine za šport in prosti čas. Po daljšem času so tudi obnovili Fiorinfiera, se pravi razstavo vsakovrstnega cvetja in rastlinja ter opreme za urejanje vrtov in zelenic, ki zajema okrog 4.000 kv. metrov. Minister je v priložnostnem nagovoru poudaril potrebo po racionalizaciji in modernizaciji italijanskega razstavno-velesejskega sistema, da bo lahko igral v bodoče pomembnejšo vlogo tako na domačih tleh kot in še posebno v mednarodnem merilu priroči naglega bližanja leta 1993. Omenil je ustrezni zakonski osnutek, ki ga je predložil minister za industrijo leta 1988 in o katerem je začel zdaj spet razpravljati parlament. Battaglia se ogreva za to, da bi se v organizacijo sejmov pa tudi v upravljanje velesejskih ustanov začeli vključevati zasebniki, kar pa marsikomu ni všeč. Battaglia je izrazil upanje, da se bo dalo to vprašanje rešiti že prihodnje dni - seveda s prižigom rdeče luči privatnikom, kot sam želi.

ZAVAROVALNI PROBLEMI

v sodelovanju z zavarovalnico

Piše: Laura Maver

NORICUM

Zavarovanje motornih vozil

V tej številki začenjamo s tedensko rubriko o zavarovalništvu in vsakodnevnih problemih, ki se v tem sklopu porajajo. Rubrika je namenjena vsem bralcem in vsakdo bo lahko v njej našel odgovor na katero od vprašanj, ki so mu nejasna, ali kakšen nasvet, kako se bolje ali bolj popolno zavarovati (ali ne zavarovati...).

Eno najbolj občutenih vprašanj je verjetno tisto, ki zadeva obvezno zavarovanje motornih vozil. V moderni družbi predstavlja prometna nesreča najpogostejši vzrok za škodo, povzročeno osebam ali stvarim. Velika večina prometnih nesreč pa nastane po krivdi tistih, ki so v promet vključeni: zato je z zakonom št. 990 iz leta 1969 postalo obvezno zavarovanje civilne odgovornosti, ki izhaja iz kroženja motornih vozil.

Zavarovanec ve torej, da se mora zavarovati, največkrat pa iz leta v leto avtomatično obnavlja skoraj nepoznano polico.

Sklenitelj police lahko izbira med različnimi oblikami zavarovanja. Če se odloči za zavarovanje s fransizo, bo ob sklenitvi pogodbe odločil, kolikšna vsota ostane ob vsakem škodnem primeru njemu v breme. Ker s tem razbremeni družbo, je ta oblika cenejša od druge, ki jo poznamo pod imenom bonus-malus.

Tukaj imamo zavarovanje razvrščene v 13 razredov - to so razredi od 1 do 11 in še 1A in 1B: kdor se prvič zavaruje (ali zavaruje dodatno vozilo), vstopi v sedmi razred in se iz leta v leto premika proti prvemu ali enajstemu razredu (najnižjemu in najvišjemu) v skladu z že vnaprej določeno tabelo razredov napredovanja, katero vsakdo najde v splošnih pogojih svoje zavarovalne police. Glede na prisotnost ali odsotnost zavarovalnih primerov, ki jih zavarovanec povzroči v letu, se razred, in z njim tudi premija, zveča ali zmanjša.

Seveda vpliva na te premije tudi število nezgod, ki jih zavarovanec povzroči v zavarovalnem letu. Izbira bonus-malus je na začetku dražja, po štirih letih brez nesreč pa zavarovanec doseže približno isto premijo od fransizne oblike (le da tukaj nima nobene fransize) in je ta potem iz leta v leto cenejša, dokler ne doseže v 1B razredu višine 70% začetne premije. Najbolj nepreviden vzrok pa lahko plača v enajstem razredu največ dvakrat začetno premijo.

Če si zavarovanec nabavi nov avto, lahko nadaljuje z isto polico in tako ne izgubi prednosti, ki jih je dosegel z večletno pazljivo vožnjo.

Poleg teh dveh klasičnih polic je pred leti tržaška zavarovalna družba komercializirala polico 4R, ki ravno tako spada v skupino fransiznih polic, je pa tukaj fransiza vezana na premijo. Novi zavarovanec ohrani sebi v breme ob zavarovalnem pimeru (nesreči) fransizo, ki je

enaka znesku premije, po enem letu brez nesreč se ta zniža na 50 odstotkov, po drugih dveh letih na 40 odstotkov in tako naprej do fransize, ki je enaka 25 odstotkom vplačane premije. Ta je tudi najnižja. Z enim škodnim primerom, ki ga zavarovanec povzroči, pa se fransiza povrne spet na 50 odstotkov premije.

Vprašanje, ki si ga marsikdo postavlja, ko se mu pojava priložnost, da zamenja zavarovalno družbo, je to, če pri tej zamenjavi morda kaj izgubi. Seveda ne: v primeru fransiznega zavarovanja se lahko na novo zavaruje na isti način ali pa izbere obliko bonus-malus začenši s šestim razredom (eden manj, kot če bi se na novo zavaroval).

V primeru oblike bonus-malus pa ravno tako ni problemov. Zavarovanec mora ob zamenjavi zahtevati od stare agencije potrdilo o rizičnem stanju (attestazione dello stato di rischio), kjer je zapisano, v katerem razredu bonusa ali malusa se je nahajal. Samo na podlagi tega potrdila lahko nova zavarovalnica sklene novo polico. Seveda se lahko tudi ta zavarovanec odloči za obliko fransize (vendar se mu bo to izplačalo edinele v primeru, da se nahaja v razredu malusa).

Zavarovanec lahko odstopi od zavarovalne police pri neki zavarovalni družbi le s trimesečnim predhodnim obvestilom, katerega mora poslati na sedež agencije ali družbe s priporočenim pismom.

Drug problem, ki pride na dan ob sklenitvi zavarovanja za avto, je izbira zavarovalnih limitov (massimali). Po zakonu je najnižja možna kombinacija 500/200/50, to se pravi: zavarovalna družba plača največ 500 milijonov lir za vsak škodni primer, največ 200 milijonov lir za vsako poškodovano osebo in največ 50 milijonov lir za škodo, povzročeno stvarim. Zgornja meja je na vsak način 500 milijonov lir (v tem primeru).

Če je povzročena škoda višja od zavarovalnih vsot, je ta v breme zavarovanca.

V teku letošnjega leta bodo najbrž odobrili predlog, po katerem naj bi bila minimalna kombinacija zavarovalnih vsot 1.500/700/300 milijonov lir, vsekakor pa se je priporočljivo zavarovati s kombinacijo 1.500/1.500/1.500 milijonov lir, ki po eni strani veliko bolje ščiti zavarovanca, po drugi strani pa minimalno vpliva na povišanje premije.

Ne bo odveč, če bomo tudi ob tej priložnosti pripomnili, da so cene za obvezno zavarovanje motornih vozil iz leta v leto določene z dekretom ministrstva za industrijo in da jih morajo vse zavarovalne družbe obvezno sprejeti. Od lanskega leta imajo zavarovalnice možnost, da same odločijo - seveda v točno določeni meri, ki je enaka 2-3 odstotkom domenejene premije - v kolikšni meri naj vplivajo na višino premije stroški za poslovanje v tej stroki.

Toliko za danes. Drugič bo še govor o zavarovanjih za avto, ker je to za vse prvi in obvezni stik z zavarovalnico.

Na volitvah je prejel izredno veliko število preferenčnih glasov

Luigi Paletti (krajevna lista) je bil izvoljen za župana Rezije

RAVENCA — V četrtek zvečer je bila na Ravenci v Reziji prva seja novoizvoljenega občinskega sveta. Dnevni red je predvideval izvolitev župana in štirih odbornikov.

Kot je znano, sta se na občinskih volitvah v Reziji predstavili dve listi. Prvo je sestavila KD in nosilec liste je bil dosedanji župan Pericle Beltrame, druga lista pa je bila Alleanza democratica, ki so jo sestavljali predstavniki socialistov, komunistov in neodvisnih. Nosilec liste je bil Luigi Paletti. Na volitvah je zmagala krajevna lista s 433 glasovi proti 377, ki jih je zbrala KD. Luigi Paletti je prejel več kot dvakratno število preferenc v primerjavi z dosedanjim županom Beltramejem. Poleg velikega uspeha krajevnih list gre torej tudi za osebni uspeh Luigija Palettija, ki je v Reziji zelo priljubljen in je dobro poznan tudi izven te doline, saj je bil več kot 20 let predsednik znane folklorne skupine iz Rezije.

Poleg župana Palettija so bili na četrtekovi seji izvoljeni še štirje odborniki in sicer Nevio Madotto, 31 let, obrtnik in tajnik krajevnih sekcije komunistične partije in Lino di Lenardo, 52 let, iz Solbice. Pomožna odbornika pa bosta Dino Valente, 33 let, doma z Osojan, sedanjí predsednik skupine in tajnik sekcije socialistične stranke ter Ennio Bortolotti, 38 let, iz Bile.

Prve občinske seje se je udeležilo številno občinstvo iz vseh krajev Rezije. Izvolitev novega župana so pozdravili z dolгим in toplim aplavzom. Članici Folklorne skupine sta v domači narodni noši poklonili županu košarico cvetja. Župan Paletti se je v kratkem nagovoru zahvalil vsem, ki so njemu in ostalim predstavnikom krajevnih list izrazili zaupanje, zahvalil se je dosedanjim občinskim upraviteljem in tudi vsem, ki po raznih organizacijah delajo in se trudijo za uveljavitev in razvoj svoje ožje domovine. Ob koncu je vse navzoče pozdravil tudi v rezijanskini: »Sem Rezijan in zato je prav, da pozdravim tudi po rezijansko, ker ne smemo nikoli pozabiti na svoje korenine. Vedno si moramo prizadevati, da bomo ohranili naše

Novi župan Rezije Luigi Paletti

(Foto I. T.)

tradicije in nadaljevali našo kulturo. Vedno in povsod moramo biti ponosni, da smo Rezijani.«

To bo tudi ena izmed osnovnih smernic nove občinske uprave, ki si ni zadala preobsežnega programa, saj je »veliko lažje obljubljeni, kot pa izpeljati napovedane programe«. Posebno pozornost bo zato nova občinska uprava namenila problemu dela in zaposlovanja v Reziji, vprašanju izobraževanja in zaposlovanja mladine, skrbi in oskrbi starih in bolnih občanov. Namen nove uprave je, da bo v stalnem stiku z vsemi občani, jih obveščala o delovanju Občine in poslušala mnenja o važnejših pobudah. V svojem programu ima krajevna lista tudi posebno poglavje o razvoju turizma v raznih oblikah, področje, ki je v tej dolini zelo malo razvito in ki lahko nudi veliko možnosti za potrebe današnjega človeka in njegov prosti čas. Med osnovne točke njihovega programa

spada tudi posebna pozornost za ovrednotenje rezijanske kulture, ugotovitev njihove identitete, razvoj raznih kulturnih in športnih dejavnosti in prizadevanje za zadovoljiv in pravičen zakon za globalno zaščito Slovencev v Italiji. Luigi Paletti je poudaril, da mora Maccanico zakon osnutek vključevati tudi Rezijo in da ne sme deliti Slovencev v Italiji na razne kategorije.

Ob koncu se je s klopi opozicije oglasil tudi bivši župan Beltrame, ki je navedel vrsto obveznosti, ki čakajo novo upravo, kateri je napovedal lojalno in konstruktivno opozicijo ter ji zaželel uspešno delo. Naj ob koncu povemo, da je v novem občinskem svetu v vrstah krajevnih list tokrat izvoljena tudi ženska in sicer Luigia Negro, 25 let, doma iz Solbice, ki deluje v slovenskih organizacijah.

I. T.

Na pobudo predsednika TZ Giannija Brava

Sovjetski novinarji na obisku v Deželi

Poblíž so spoznali gospodarsko stanje v Furlaniji

VIDEM — Italijanski gospodarstveniki, še zlasti tisti v Furlaniji-Julijski krajini in v Venetu, si vztrajno prizadevajo navezati čimveč stikov s tistimi v vzhodnoevropskih državah. Nadejajo si velikih poslov, pa čeprav se tisti, ki stoje na trdnih nogah, dobro zavedajo, da bo s temi posli tudi veliko težav, še zlasti zaradi nelikvidnosti gospodarstva v vseh državah Vzhodne Evrope.

Dočim se v Trstu že veliko let s temi državami ukvarjajo največ veletrgovci in bančniki, so v Furlaniji in Venetu najbolj zainteresirani industriji in večji obrtniki. Nekatera večja industrijska podjetja, kot npr. Danieli v Buttriju, so v raznih državah Vzhodne Evrope, v številni Sovjetski zvezi, zgradile več tovarn. S tem se je ukvarjal tudi koncern Cogolo, ki je pred kratkim propadel. Nasledniki tega podjetja nadaljujejo z gradnjo tovarn v Sovjetski zvezi. Prizadevni in aktivni predsednik videmske trgovinske zbornice Gianni Bravo, ki je v svet prodrl s svojim Made in Friuli in si pridobil zaupanje furlanskih gospodarstvenikov (istočasno tudi zavist drugih predsednikov trgovinskih zbornic v naši deželi, češ da misli samo na videmski del Furlanije), si z uspehom prizadeva prodreti na veliki sovjetski trg.

Precej reklame so si furlanska podjetja naredila s tem, da so lani v velikem številu in kvalitativno šla na pomoč od potresa poškodovani Armeniji. Konzorcij furlanskih podjetij si je nadel nalogo pokazati, kaj so se naučili pri obnovi Furlanije. V njem sodelujejo tudi nekatera podjetja v Benečiji.

S tem v zvezi je tudi obisk skupine pomembnih sovjetskih novinarjev, gospodarskih urednikov, v Furlaniji. Skupina sicer ni prišla samo v Furlanijo. Bila je v Toskani, v Piemontu, v Emiliji, v Furlaniji-Julijski krajini in v Venetu. Povsod so si sovjetski novinarji ogledali manjša industrijska in obrtna podjetja. Namen njihovega obiska — v vsaki deželi so bili nekaj dni — je bil poblíž spoznati ta podjetja, za katera v Sovjetski zvezi velja veliko zanimanje.

V Vidmu je predsednik zbornice Gianni Bravo sovjetskim novinarjem orisal položaj gospodarstva v Furlaniji, ki sloni prav na majhnih podjetjih. Kasneje je Bravo dal ruskim novinarjem možnost, da se sestanejo s tukajšnjimi kolegi in seveda s tukajšnjimi gospodarstveniki.

Prvo kar je tukajšnje novinarje presenetilo je bilo to, da so se srečali z kolegi, ki delajo v časopisih z milijonskimi nakladami. Poleg predsednika delegacije Ilije Levina so prišli gospodarski urednik Literaturneje Gazete Alexander Levikov (ta bo v kratkem vodil nov gospodarski list, ki so ga v Moskvi ustanovili v sodelovanju s pariškim Figarojem), Vitali Golovačov, namestnik urednika sindikalnega glasila Trud (naklada 21 milijonov), Aleksandr Nigitin, namestnik političnega urednika Pravde (8 milijonov naklade), Fiodor Ivanov, posebni gospodarski dopisnik Izvestij (20 milijonov naklade).

Ruski novinarji so zelo odbrito odgovarjali na vprašanja, pokazali so tudi, da za razliko od prejšnjih let, govorijo zelo odkrito, tudi v nasprotju eni z drugimi.

MARKO WALTRITSCH

Pesem ne pozna meja v nedeljo v Braniku

BRANIK — V slikovitem okolju starega gradu bo v Braniku v nedeljo, 27. maja, 17. izvedba zborovske revije »Pesem ne pozna meja«, ki združuje pevske zборе in skupine iz Slovenije, Italije in Avstrije. Manifestacija poteka izmenično enkrat v zamejstvu in enkrat v Sloveniji. Nedeljski koncert prireja domače kulturno društvo »Franc Zgonik«. Poleg domačih zborov bodo nastopili zbori iz Doberdoba, Križa, z Opčin in iz Trebč, Trbovelj ter gostje iz Koroške. Koncert v Braniku se bo začel ob 17. uri.

SSk: Obnoviti stike med slovenskimi izvoljenimi političnimi predstavniki

TRST — Na seji deželnega tajništva Slovenske skupnosti, ki je bila 18. maja v Nabrežini, so prisotni ponovno izrazili topla voščila za uspešno delo novi, demokratični vladi v Sloveniji, kot tudi polno vzajemnost ob najnovejših grožnjah in omejevalnih ukrepih.

Seja, ki jo je vodil deželni tajnik Ivo Jevnikar, je bila posvečena oceni upravnih volitev in pa razpravi o novostih v Sloveniji ter odnosih znotraj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Deželno tajništvo je analiziralo volilne izide Slovenske skupnosti na Tržaškem in Goriškem, potek volilne kampanje in pa sedanjo politično sliko tako na Tržaškem in na Goriškem kot v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini.

Slovenska skupnost je mnenja, je zapisano v tiskovnem poročilu, da je treba takoj obnoviti stike med slovenskimi političnimi izvoljenimi predstavniki za nadaljevanje zbora izvoljenih predstavnikov in dokončno odobritev dokumenta o zakonu za zaščito Slovencev v Italiji. V ta namen bo deželno tajništvo SSK v kratkem navezalo stike s posameznimi komponentami.

V zvezi z junijskimi ljudskimi glasovanji bo SSK poskrbela za večjo informiranost volilcev, da se bodo lahko tehtno odločali. Kot je že običaj pri referendumih, SSK prepušča izbiro presoji volilcev.

V nadaljevanju seje so člani deželnega tajništva SSK obravnavali zgodovinske novosti v Sloveniji, ki tudi v zamejstvu zahtevajo nove, bolj enakopravne in ustvarjalne odnose. Stališče SSK o teh vprašanjih bo objavljeno v posebni izjavi.

Ivan Vodopivec (SZ) je bil ponovno potrjen za sežanskega župana

SEŽANA — Odborniki nove sežanske občinske skupščine so v četrtek pozno ponoči, po daljši, še nekončani razpravi o tem, ali naj novi predsednik skupščine svojo funkcijo opravlja poklicno ali volontersko, izvolili novo občinsko vodstvo. Za predsednika skupščine je bil izmed treh kandidatov po drugem krogu glasovanja izvoljen socialist, dosedanji predsednik OS, Ivan Vodopivec. V drugem krogu je dobil 12 glasov več (skupaj 49), kot kandidat Demosa, Benjamin Jogan. Pri volitvah podpredsednika skupščine je kandidat ZKS-SDP Boris Kompare že v prvem glasovanju dobil zadosti glasov in tako izločil tekmeca Mirana Mozetiča, kandidata ZSMS-LS. Tudi za mandatarja izvršnega sveta so se potegovali trije kandidati. Zadostno podporo je dobil kandidat Socialistične zveze Iztok Bandelj, ki je v drugem krogu zbral 18 glasov več, kot njegov tekmec iz Demosa, Stanko Lombar (skupaj 30 glasov). Predsednik družbenopolitičnega zbora je že po prvem glasovanju postal Anton Pečovnik (Demos), podpredsednik pa Boris Hlačar (ZSMS-LS). Prav tako v prvem krogu so izvolili predsednico zbora združenega dela Ido Šonc (ZKS-SDP) in podpredsednika socialista Boža Marince. Predsednik zbora krajevnih skupnosti je po dveh glasovanjih postal Radoš Lipanje, kandidat SZ in ZKS-SDP, podpredsednik pa socialist Damjan Segulin. Tudi volitve občinskega vodstva so pokazale, da je razmerje sil med strankami Demosa in leveice v sežanski občini zelo uravnovešeno, odborniki pa so izrekli več pikrih na račun še vedno realsocialistnega volilnega in skupščinskega sistema.

JANEZ ODAR

Danes praznik v Škocjanskih jamah

SEŽANA — V Škocjanskih jamah, ki so kot edina evropska jama vpisane v seznam svetovne naravne in kulturne dediščine pri UNESCO, prireja podjetje Hoteli turizem in gostinstvo iz Sežane majski praznik. Letos bo že tretjič v povojnem času. Tokrat bo prireditev danes, 20. maja, in se bo pričela ob 14.30 na ploščadi sprejemnega centra v Matavunu. V kulturno-zabavnem programu bodo nastopili poleg priznanega Posojanskega okteta tudi plesni par Janja Lesar in Goran Globokar s standardnimi in latinskoameriški plesi iz plesne šole Urška iz

Ljubljane ter gojenci sežanske Glasbene šole. Skupina Biljard iz Postojne bo poskrbela za prijetno razpoloženje in vzdušje.

»Škocjanske jame s svojo neokrnjeno naravno znamenitostjo privabljajo iz leta v leto vedno večje število domačih kot tudi tujih obiskovalcev« ugotavlja Ludvika Foški, vodja Delovne enote Škocjanskih jam. Obenem vabi na majski praznik ljubitelje kraškega podzemlja in tiste, ki radi prisluhnejo ubranemu petju in glasbi ter se ob melodijah lahko zavrtje.

-oks-

PERESSINI... - S. DANIELE

S. DANIELE DEL FRIULI (UD) - Ul. Osoppo 23 - Tel. (0432) 957106

NOVA VOZILA VOLKSWAGEN IN AUDI
RABLJENA VOZILA VSEH ZNAMK

(Dostava do carinarnice)

Ob sobotah popoldne in nedeljah zaprto

Povolilne perspektive v naših okoliških občinah

V Dolini se pogajanja razvijajo v Nabrežini pa se še niso začela

V Dolini so pogajanja za oblikovanje nove občinske uprave v polnem teku, v Nabrežini pa se sploh niso pričela, tako da je malo verjetno, da bodo tamkajšnji občinski odbor izvolili pred poletnimi počitnicami. Stranke še ocenjujejo volitve rezultate, nabrežinski politični scenarij pa je v marsičem povezan z dogajanjem na tržaški občini in pokrajini, kjer je upravno-politični položaj vse prej kot jase. V dolinski občini se, kot rečeno, pogovori in dogajanja precej hitro razvijajo, tako da bodo verjetno že v prvi polovici junija, če ne bo prišlo do nepredvidenih zapletov, izvolili župana in odbor.

Odrpito ostaja vsekakor še vprašanje Slovenske skupnosti oziroma njenega morebitnega vstopa v odbor. Strankin pokrajinski svet se je sredi tedna načelno izrekel za vstop v odbor, tajnik Miro Oppelt pa nam je povedal, da glede tega stranka prepušča dokončno politično odločitev krajevni sekciji. Dolinska KPI pa medtem nadaljuje dvostranske razgovore s strankami v občinskem svetu. Doslej se je sestala s PSI, KD in SSK, delegacijo pa vodi tajnik občinske sekcije Giuseppe Mauro.

Z volilnimi rezultati se je na svoji nedavni seji ukvarjal pokrajinski svet SSK, na kateri je uvodoma poročal sekretar Oppelt. Govoril je o volitvah pri nas in v sosednji Sloveniji, o položaju na Pokrajini in Občini Trst, o uveljavljanju slovensčine v Krajevni zdravstveni enoti, o sinhrotronu ter od odnosih SSK do drugih strank in manjšinskih organizacij. Glede upravnih volitev je bilo na zasedanju govora o velikem uspehu v Devinu-Nabrežini, kjer je SSK druga najmočnejša stranka v občini, pri čemer je Oppelt poudaril velik osebni uspeh župana Bojana Brezigarja, »saj so občani nagradili

njegovo upravno in politično delo«. Glede oblikovanja novih uprav pa bodo volitve po mnenju SSK gotovo »pomemben pokazatelj, ki ga bo treba nujno upoštevati pri izvolitvi odborov. Stranka se bo tudi glede tega ravnala v skladu s svojim značajem in s programom, ki je zapisan v statutu in ki postavlja na prvo mesto uveljavitev slovenstva ter naših ljudi na vseh ravneh in področjih».

Krščanska demokracija pa medtem spet ponuja SSK globalni politični sporazum na pokrajinski ravni, po katerem bi stranka lipove vejice vstopila v tržaški občinski in pokrajinski odbor, v Nabrežini pa naj bi bil za župana izvoljen nekdanji predsednik Pokrajine Dario Locchi, ki je na osnovi znane štafete znova kandidat za to funkcijo. Ob tem ima zato človek vtis, da KD ne postavlja tega vprašanja kot nepremostljivo politično preudrilo, ampak da gre samo za dovolilno taktično potezo, v bistvu pa je pripravljena na pogajanja tako s SSK kot s socialisti. Nabrežinska SSK se o tem še ni uradno izreкла, zanimivo pa bo videti tudi kaj bodo predlagali domači socialisti, ki na pokrajinski ravni zaostreju-

jo politične odnose z demokristjani, med volilno kampanjo pa so se potegovali za Caldijevo izvolitev za župana. Govori se vsekakor, da Caldi ne uživa celovite podpore strankinega pokrajinskega vodstva, kar bi znalo na pogajanjih precej ošibiti njegovo kandidaturo.

Devinsko-nabrežinski komunisti bodo volilne rezultate in povolilne izglede v občini ocenili na dveh javnih zborovanjih. Prvo, ki bo namenjeno pretežno slovenskim članom in simpatizerjem, bo na sporedu jutri ob 20. uri na sedežu kulturnega društva Vigred v Šempolaju. Uvodno poročilo bo imel Walter Škerk, prisoten pa bo tudi deželni svetovalec in predsednik strankine slovenske komisije Miloš Budin. Podobno javno srečanje pa bo v četrtek zvečer v Nabrežini. Občinska sekcija KPI je dala pobudo za nekatera dvostranska srečanja s strankami, ki bodo na sporedu v naslednjih dneh. Komunisti so povabili na razgovore socialiste, zelene in Slovensko skupnost, to se pravi stranke, s katerimi mislijo, da se da vzpostaviti tvorne politične odnose v občinskem svetu.

S. T.

V torek občinska seja v Zgoniku

Novoizvoljeni zgoniški občinski svet se bo sestal v torek ob 20. uri. Na dnevnem redu ima uradno namestitve novih občinskih svetovalcev, izvolitev župana (na to mesto bo potrjen komunist Miloš Budin) ter izvolitev nove občinske uprave, ki jo bo, kot doslej, vodila Napredna lista komunistov, socialistov in neodvisnih levicarjev, SSK pa bo še dalje v opoziciji. O odnosih med večino in opozicijo je tekla beseda na petkovem sestanku v Zgoniku, na katerem so predstavniki obeh svetovalskih skupin ocenili možnosti nadaljnjega tvornega sodelovanja v občinski skupščini, predvsem kar se tiče pomembnih vprašanj, ki od blizu zanimajo vso zgoniško občinsko stvarnost.

Že ob svitu vrste pred trgovinami

Rekordni obisk kupcev ohromil mestni promet

Včerajšnja tržaška sobota je po ocenah obmejnih in prometnih organov ter trgovcev dosegla nov rekord navela tujih odjemalcev v zadnjih mesecih. Že ob svitu so se pred mejnimi prehodi v pokrajini nabrale nepregledne vrste osebnih vozil in avtobusov, med katerimi so seveda prevladovali tisti z jugoslovansko registracijo, čeprav je bilo med njimi tudi mnogo potnikov iz Madžarske in iz drugih vzhodnoevropskih držav. Ta množica se je nato usula na tržaške ulice in povsem ohromila mestni promet, na mejnih prehodih pa je vztrajala vse do poznega dopoldneva. Največ gneče je bilo pri Fernetičih, Raboju, Bazovici in na Pesku, medtem ko je bil promet na meji pri Lazaretu nekoliko bolj tekoč. Pred tržaškimi trgovinami pa so se kupci postavili v vrste že ob 6. uri, čeprav tiste najbolj zgodnje odprejo vrata šele ob 8. uri. Ko so se naposled odprle, pa je bil naval na prodajalne

tolikšen, da so morali marsikje zakleniti vrata in spuščati ljudi v prodajalne po manjših skupinah.

V tržaških trgovskih krogih ocenjujejo, da se steče v mesto vsak konec tedna kakih 20 milijard lir. Gre za ogromno številko, ki potrjuje izreden pomen obmejnega trgovskega prometa za krajevno gospodarstvo. Kljub temu pa je Trst - kot smo že večkrat poudarili - povsem ravnodušen in ne pripravljen, da bi ustrezno sprejel svoje odjemalce iz tujine in jim ponudil vsaj minimalno gostoljubje, ki bi tem gostom zagotovilo tudi nekaj več dostojanstva. Tako pa se lahko samo sprašujemo, koliko časa bodo še tako motivirani kupci vztrajali pri nakupovalnih obiskih v našem mestu in kdaj se bodo tržaškega negostoljubja naveličali in se preusmerili drugam.

Na sliki (foto Križmančič) gneča, ki daje lep zaslužek tudi krošnjarjem.

Prvi nastop bo v Trnovci, zadnji pa v Cerovljah

Od jutri vrsta koncertov nabrežinske godbe na pihala

V pustnem času nabrežinska godba obišče vasi devinsko-nabrežinske občine, da bi med ljudmi nabrala gmotna sredstva za svoje delovanje. Izkazalo se je, da so ljudje zelo navezani na godbo in da zelo radi prispevajo zanj. Da bi se zahvalili za to dobrodušnost občanov, so godbeniki sklenili, da bodo priredili po vaseh devinsko-nabrežinske občine vrsto koncertov, na katerih bodo izvajali predvsem koračnice in podobne zabavne skladbe. Serijo koncertov bodo začeli že jutri, 21. maja, v Trnovci na dvorišču gostilne Suban. V Šempolaju bo koncert 24. t. m. na trgu pri cerkvi, v Prečniku bo 28. t. m. na Kržadi (Šemec), v Praprotnu 30. t. m. na Kržadi, v Slivnem 31. t. m. na trgu pred trgovino Milič, v Mavhinja pa 4. junija pred gostilno Urdih. Zadnji koncert bo 7. junija v Cerovljah pred gostilno Legiša. Vsi koncerti se bodo začeli ob 20.30. »Upam,« je dejal predsednik Godbenega društva Nabrežina Karlo Gabrovec, »da bodo

ti koncerti postali tradicija. Ti večeri naj bodo priložnost za srečanje med ljudmi ob glasbi in dobri kapljici.«

Gabrovec je tudi povedal, da se nabrežinska godba iz leta v leto krepi. Na vaje prihaja redno od 28 do 30 godbenikov, na glasbeni šoli, kjer poučuje Sergio Gratton, Davide Sini goi in Zoran Lupinc, pa vadi deset učencev. Vse kaže, da se bo to število v bodočnosti še povečalo. Žal pomanjkanje primernih prostorov za vaje občutno ovira kakovostno in količinsko rast ansambla. Soba v pritličju občinske knjižnice v Nabrežini, kjer trenutno vadijo godbeniki, je premajhna za tako številno sestavo. Kot je povedal Gabrovec, nameravajo godbeniki v kratkem pomladiti upravni odbor društva. Sicer pa bodo nabrežinski glasbeniki skozi celo poletje zelo obremenjeni z nastopi. Danes popoldne na primer bodo igrali v Pridvoru pri Kopru na koncertu v sklopu Revije primorskih pihalnih orkestrrov. S tem v zvezi velja omeniti, da je nabrežinska godba prejšnjo nedeljo gostila koncert te revije v nabrežinski telovadnici. Res številna publika, ki se je zbrala ob tej priložnosti, je dokaz, da je to društvo znalo približati tej glasbeni vrsti res veliko ljudi. (w)

S petkovega sestanka v openskem Prosvetnem domu

Več sodelovanja med mladimi

Mladinski odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je v petek zvečer priredil v Prosvetnem domu na Opčinah sestanek, na katerega je povabil predstavnike raznih mladinskih krožkov in skupin. Udeležba je bila kar spodbudna, saj se je zbralo več kot trideset mladincev iz vseh koncev tržaške pokrajine, ki so predstavljali kar šestnajst različnih mladinskih skupin. Predsednica MO SKGZ Damjana Kralj

je pojasnila, da je bil namen sestanka ta, da se končno evidentirajo želje in potrebe mladinskih krožkov in skupin ter da se med temi organizacijami končno vzpostavi neka trdnjša organizacijska vez. Mladinskih skupin je sorazmerno veliko, a žal med sabo niso povezane, tako da je njihova dejavnost širši javnosti praktično neznan. Petkov sestanek naj bi bil začetek

novega sodelovanja med mladimi. Iz tega sodelovanja pa bi morale vzkliti nove ideje in vsebine za nadaljnje delo.

Poročilo predsednice je dopolnil Niki Filipovič, ki je opozoril na občutek, kot da zamejski (organizirani) mladini manjka neka dimenzija mladosti: prej so manjšinci kot mladi. Ta drža pa je povzročila in povzroča številne negativne posledice. Mladinci bi morali poiskati skupne točke in na njih graditi nove pobude. Dejstvo, da se je na sestanku zbralo toliko organizacij vzbuja upanje, da se bodo slednje v prihodnosti z združenimi močmi lotile večjih in zahtevnejših projektov. Filipovič je bil tudi mnenja, da bi mladi s skupnim nastopom lahko izsilili od uprav raznih ustanov več poslušnosti za potrebe mlajših pokolenj. Kot primer je navedel tržaški Kulturni dom, ki je danes bolj podoben kakemu nesojenemu mavzoleju kot tistemu, za kar so ga naši ljudje zgradili. Če bi mladi lahko razpolagali s prostori Kulturnega doma, bi nedvomno poživili dogajanje v tem »kulturnem hramu«.

Predstavniki MO SKGZ so prisotnim predlagali, naj bi se mladi organizirali in začeli urejati posebno mladinsko stran, ki bi jo od časa do časa objavljala Primorski dnevnik. Aljoša Race je razložil, da bi bila ta stran za mladinska društva edinstvena priložnost za širjenje informacij o svojem delu in izredno učinkovito sredstvo pritiska in vpliva na javnost.

Zabeležili smo tudi nekaj poudarkov iz razprave, ki resnici na ljubo ni bila posebno kvalitetna. Ivan Lisica iz Nabrežine je opozoril, da (ne)delovanje mladinskih krožkov ne zavisi od pomanjkanja prostorov, ampak od tega, da je premalo mladih, ki bi bili pripravljeni delati. Barbara Gruden je menila, da je bilo srečanje zastavljeno malce paternalistično. Dejala je, da bi bilo bolj pametno, ko bi mladince zbrali okrog jasno zastavljenih interesnih jeder. V sozvočju s tem stališčem so bili predstavniki kulturnega društva Magnet, ki so dejali, da »je brezsmiselno sejati, če nimamo konkretnih ciljev«. Po njihovem je glavni problem v tem, da ljudje v resnici ne vedo kaj bi počeli. Breda Susič, urednica mladinske priloge Rast revije Mladika, in Tomaž Ban, pokrajinski tajnik ZKMI, sta opozorila, da bi morali v mladinski prilogi objavljati predvsem posamezniki in da se razne organizacije med sabo ne bi smele prerekati, kdo in koliko je pisal v prilogi.

Preden so se razšli, so se udeleženci sestanka domenili, da se bodo ponovno srečali v torek, 5. junija.

WALTER ŠKERK

Na sliki (foto Križmančič) udeleženci petkovega sestanka na Opčinah.

Tržaško tajništvo Sindikata slovenske šole končno razpolaga s telefonom. Nova telefonska številka sedeža v Ul. Carducci št. 8 je 370301.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Odsek za jezik

SLAVISTIČNO DRUŠTVO
Trst - Gorica

FILOZOFSKA FAKULTETA V TRSTU
Inštitut za slovansko filologijo

vabijo na predavanje

JOŽETA TOPORIŠIČA

Novosti slovenskega pravopisa

Trst, Narodna in študijska knjižnica, Ul. sv. Frančiška 30
V ČETRTEK, 24. maja 1990, ob 17. uri

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Upravni svet Društva Slovensko gledališče sklicuje redni

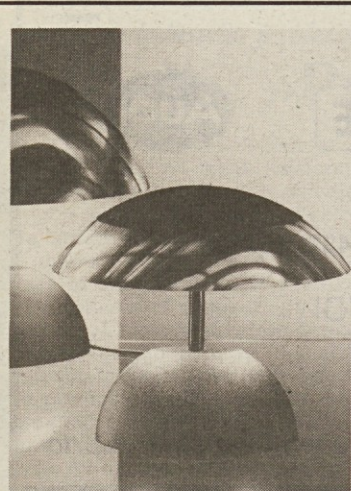
OBČNI ZBOR

društva v petek, 25. maja 1990, ob 20. uri v Kulturnem domu v Trstu. Kolikor v prvem sklicu ne bi bilo vsaj polovice članov, se bo občni zbor začel ob kakršnemkoli številu prisotnih istega dne ob 20.30.

Dnevni red:

1. predsednikovo poročilo; 2. sprejem novih članov; 3. volitve upravnega sveta in nadzornega odbora; 4. razno.

Predsednik
prof. Jože Pirjevec

Sedaj tudi v Trstu lestenci
znanih modnih
ustvarjalcev

MISSONI
milla schön

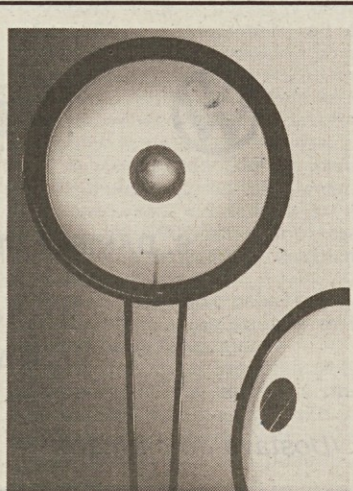
by arte vetro
murano

EDINI ZASTOPNIK ZA TRST IN GORICA

RIZZOTTI

TRST

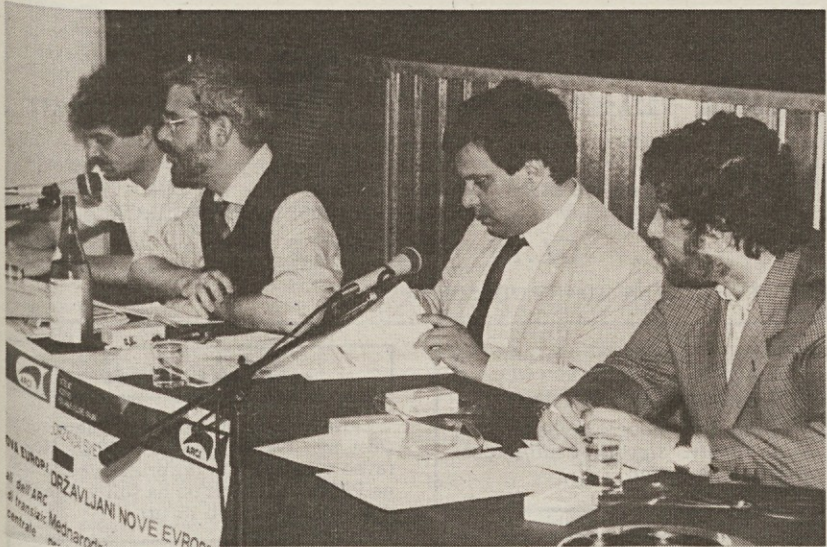
Ul. dell'Istria 216 (vog. Valmaura) - Tel. 810213
Drev. Campi Elisi 60 (vog. PAM) - Tel. 763140

Velika pozornost tudi vprašanjem slovenske narodnostne skupnosti

Spremembe na Vzhodu v ospredju

na vsedržavnem zasedanju ARCI

Naše mesto sedež foruma za pravice

Trst bo v bližnji bodočnosti postal sedež foruma za pravice državljanov dežel skupnosti Alpe-Jadran, v bistvu podružnica pred kratkim ustanovljenega evropskega foruma za civilne svoboščine, ki šteje med ustanovitelje tudi predsednika Češkoslovaške Havela. Ta zanimiv predlog je izdelalo vodstvo združenja ARCI in ga predstavilo na včerajšnji okrogli mizi o povezovalni vlogi kulture in ljubiteljskega združevanja v novi Evropi po padcu berlinskega zidu. Predsednik ARCI Rasimelli je uvodoma podčrtal, da si morajo kultura in kulturniki v prvi osebi prizadevati, da Evropa gospodarstvenikov in denarja ne bo zasenčila Evrope narodov in civilnih pravic, da ne bodo materialne dobrine postavile v kot duhovnih. Narodne in jezikovne manjšine so polnopravni del te nove Evrope in se morajo zato aktivno vključiti v miselne procese, kot je v razpravi podčrtal univerzitetni profesor Darko Bratina. Še prej pa je predsednik Zveze slovenskih kulturnih društev Ace Mermolja izpostavil nujnost in potrebo, da se tudi Slovenci v Italiji aktivno vključimo v to telo, ki bo imelo plenarno zasedanje proti koncu leta v Pragi. V razpravi o vlogi združevanja in ljubiteljstva v postberlinski Evropi se je oglasilo več strokovnjakov iz raznih krajev Italije, pomenljivo je dejstvo, da je na okrogli mizi sodeloval tudi podpredsednik združenja katoliških delavcev ACLI Pasuello. Udeležence pa je pozdravil tudi senator Stojan Spetič.

Izredni gost tržaškega zasedanja je bil predstavnik palestinske osvobodilne organizacije v Italiji Nemat Hammat, ki se je zahvalil za pomoč in solidarnost, ki jo italijanske kulturne organizacije nudita palestinskemu narodu. Obsodil je nedavne pojave antisemitizma v Evropi in rekel, da ti pojavi ne smejo na noben način opravičiti Izraela, da odreka Palestincem pravico do lastne državne tvorbe. Hammat je bil kritičen do izraelskega vodilnega razreda in je izrazil upanje, da bo tamkajšnja levica znala najti izhod iz sedanjega slepe ulice. (st)

V tržaškem gledališču Miela Reina se je včeraj začelo dvodnevno zasedanje vsedržavnega sveta konfederacije ARCI, ki se je posvetila prvenstveno spremembam v vzhodnih državah, odnosom med Zahodom in Vzhodom ter vlogi ljubiteljskih organizacij v teh procesih. Jasno je, da sta sama izbira kraja in tema dvodnevnega zasedanja konfederacije, ki združuje ljudi in organizacije različnih interesov, izzevala kot prispevek današnjim družbenim spremembam na Vzhodu, kakor tudi v naši ožji stvarnosti, kjer je dobršen del Trsta še glasnik zastarele miselnosti, ki se ne spaja s sodobnimi evropskimi integracijskimi tokovi, kakor tudi ne s težnjo po vrednotenju večnacionalnega bogastva.

Srečanje vsedržavnega sveta ARCI pa je pomembno tudi zaradi soorgani-

zacije Zveze slovenskih kulturnih društev. Prisotnost ZSKD na tem zasedanju je nudila priložnost, da se tudi v Arciju poglobila vprašanja slovenske narodnostne skupnosti, kakor tudi stvarnosti v Sloveniji in Jugoslaviji.

Tudi o tem je uvodoma spregovoril podpredsednik te organizacije Tom Benetollo, ki se je zavzel, da bi italijanska vlada vendarle izglasovala pravičen zakon za Slovence v Italiji. Benetollov osrednji del govora je bil sicer namenjen pobudam, ki jih ARCI namerava uresničiti v želji, da bi prispevala k zblizovanju in utrjevanju prijateljstva in sodelovanja v Evropi. Specifično kar zadeva našo deželo, je podpredsednik ARCI predlagal ustanovitve konference prebivalcev skupnosti Alpe-Jadran.

O tem sta se s tržaškim županom Richettijem in predsednikom Pokrajine Crozzolijem podrobno pogovarjala predsednika ARCI in ZSKD Giampiero Rasimelli in Ace Mermolja. Oba upravitelja sta pokazala zanimanje in pripravljenost k sodelovanju.

Na jutranjem delu zasedanja so spregovorili tudi nekateri gostje in predstavniki posameznih organizacij. Omenili bi posega tajnika SPZ iz Celovca Janka Malleja ter Maurizia Tremula, ki je prinesel pozdrav italijanske narodnostne skupnosti iz Istre.

Podrobno o naši problematiki pa je zbranim spregovoril tajnik SKGZ Dušan Kalc, ki je razčlenil kontradikcije in dvojnost Trsta ter same dežele FJK predvsem kar zadeva uresničitev pogojev za boljše medetnično spoznavanje in spoštovanje. (rp)

Na sliki (foto Križmančič) **predsedstvo včerajšnjega zasedanja ARCI. Z leve vsedržavni predsednik Rasimelli, podpredsednik Benetollo, deželni predsednik ARCI Villani in predsednik ZSKD Mermolja.**

Iz tržaškega občinskega sveta svarilo pred etničnimi trenji

Petkovo zasedanje tržaškega občinskega sveta, ki se bo ponovno sestel že jutri, je poteklo v znamenju tekočih upravnih zadev z uvodnim poročilom župana Richettija, z odgovori na interpellance in z nekaterimi sklepi.

Župan je v svojem poročilu prikladal pozornost občinske skupščine na širjenje pojavov etnične in rasne nestrpnosti, do katerih prav Trst ne sme biti ravnodušen in neobčutljiv, saj je sam okusil nevarno klico netolerantnosti. V tem okviru gre po njegovih besedah še posebej obsoditi pojave novega antisemitizma, ki je hud znak globljih napetosti, katere lahko mesto, ki je samo doživljalo dramo židovskega ljudstva, dobro razume in torej tudi izrazi resno zaskrbljenost. In s tako zaskrbljenostjo - je nadaljeval Richetti - opazujemo tudi oživljanje starih napetosti v naši bližini, med Hrvati in Srbi, medtem ko menim, da moramo z zadovoljstvom pozdraviti izvolitev novega predsednika slovenske vlade Peterleta in novega kopskega župana italijanske narodnosti Aurelia Jurija.

Richetti je nato poročal o srečanju tržaških predstavnikov z zakladnim ministrom Carlijem, ki je povedal, da je bila kandidatura Trsta za sedež Evropske banke za Vzhodno Evropo v

bistvu le načelna, da pa se bo osebno zavzemal za ovrednotenje mesta v okviru novega položaja na Vzhodu. Trst naj bi tako postal sedež nekaterih organizacij in ustanov mednarodnega značaja, kot npr. urada za mednarodno trgovino ICE za Vzhodno Evropo.

Za uresničenje take vloge pa bo po županovih besedah potrebna Trstu ne samo podpora Dežele in države, temveč bo moralo tudi mesto samo premostiti svoje značilne partikularizme in skoraj endemično konfliktnost. Perspektive in razvojne priložnosti namreč ne manjkajo, uresničiti pa jih bo mogoče samo z aktivnim in vsakdanjim delom celotne skupnosti.

Med sprejetimi sklepi naj omenimo dva, ki zadevata ureditev nove mrtvašnice in krematorija na pokopališču pri Sv. Ani (v vrednosti dveh milijard lir), sklep o dodelitvi 620 milijonov lir za vzdrževanje šolskih in javnih občinskih poslopij, o restavriranju rimske bazilike na Sv. Justu in o izdatkih za izvedbo referendumov.

Občinski svet je s široko večino odobril tudi imenovanje Giorgia Vidussija za novega ravnatelja Gledališča Verdi, medtem ko sta bila za predstavnika Občine v upravnem odboru EZIT imenovana Cosolini in Pallini.

Leoluca Orlando v krožku Miani

Krožek Miani bo gostil jutri bivšega (in verjetno tudi bodočega) župana Palerma Leoluca Orlando, protagonista palermskega političnega življenja zadnjih petih let in nedavnih upravnih volitev. Orlando bo predstavil svojo knjigo »Palermo«. Srečanje bo ob 17.30 v mali dvorani gledališča Verdi.

■ **Jutri ob 21. uri bo v evangeličanski cerkvi na Trgu Pamfili koncert komorne glasbe, ki bo v celoti posvečen Volksliedermu Ludviga van Beethovna. Nastopili bodo Črtomir Šiškočič - violina, Andrea Rucli - klavir, Federico Ricardi di Netro - violončelo in altistka Rieko Katsumata.**

† Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš nepozabni

dr. Dario Frandolič

Pogrebni sprevod bo krenil izpred cerkve v Nabrežini na tamkajšnje pokopališče v torek, 22. t. m., ob 11. uri.

Žalostno vest sporočajo užaloščena žena Sonja, sestra Franka, nečak Andrea in ostalo sorodstvo.

Videm, Rim, Trst, 20. maja 1990

Žalovanju družine se pridružujejo
Pavel, Porzia, Andrej in Aleksandra.

Milan, Silvana, Luka in Marko izražajo iskreno sočustvovanje Sonji in ostalim sorodnikom ob prerani izgubi dragega Daria.

† Po dolgi bolezni nas je zapustil naš dragi

Albin Antončič (Antonini)

Pogreb bo v torek, 22. t. m., ob 11. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost pred spomenik v Križu.

Žalostno vest sporočajo žena Giulia, sin Mauro z družino, sestra, brat, stara mama Giovanna in vsi ostali sorodniki.

Križ, 20. maja 1990

Žalovanju se pridružujejo
teta Anica, Alessio, Aljoša in Mario

14. 5. 1986 14. 5. 1990
Ob 4. obletnici smrti drage

Magde Štoke por. Kalc

se je z ljubeznijo spominjala
mož Slavko in sin Mitja
Kontovel, 20. maja 1990

20. 5. 1989 20. 5. 1990

Ob 1. obletnici smrti

Ivana Košute

se ga spominjajo

brat Rudi in ostalo sorodstvo

Trst, 20. maja 1990

† Zapustil nas je naš dragi

Angelo Bertocchi

(ČRLIN)

Pogreb bo jutri, 21. t. m., ob 10.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Milje in nato na pokopališče.

Užaloščena žena Maria, sin Lucia - no z ženo Marijo, vnuka Andrej in Valentina ter ostali sorodniki.

Vinjan, 20. maja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Angela Švaba

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam bili ob strani v tem težkem trenutku. Posebna zahvala g. župniku, pevcem, sorodnikom, prijateljem in znancem, darovalcem cvetja in vsem, ki so počastili njegov spomin in ga spremili na zadnji poti.

Križ, 20. maja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Marte Carli vd. Kralj

se iskreno zahvaljujemo osebju Doma upokoencev v Sežani, Dragu Mirošiču, darovalcem cvetja in vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

SVOJCI

Trebče, Povir, 20. maja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Angele Radetič vd. Legiša

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in na katerikoli način počastili njen spomin.

Sin, hčeri, snaha, vnuki in ostali sorodniki

Devin, 20. maja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Justine Blažine vd. Cibic

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

SVOJCI

Prosek, 20. maja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Marije Vidali vd. Škabar

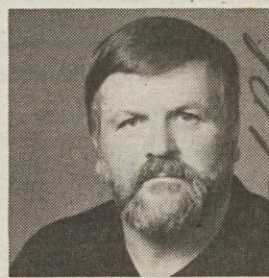
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin. Posebna zahvala dr. Hrovatinu ter g. župniku Žerjalu.

SVOJCI

Opčine, 20. maja 1990
(Pogrebno podjetje, Ul. Zonta)

17. 5. 1988 17. 5. 1990
Ob 2. obletnici smrti dragega

Edoarda Debenjaka (EDIJA)

se ga z žalostjo spominjajo
mati Marija in ostalo sorodstvo
Bazovica, 20. maja 1990

Drama tržaške družine se je odigrala v nesreči blizu Benetk

Tašča in snaha ob življenje

45-letna Giuseppina Peressini

Včeraj jutraj okrog 7. ure sta v prometni nesreči v kraju Liettoli blizu Campolonga Maggiore — na meji med beneško in padovsko pokrajino — izgubili življenje dve Trbižanki, trije naši somoščani pa so bili ranjeni. Zaradi hudih udarcev v glavo in prsni koš sta izdihnila na

kraju nesreče 45-letna Giuseppina Moretti Peressini iz Ul. Pasteur 4 in njena 19-letna snaha Morena Miani, ranila pa sta se Giuseppinina sinova, 23-letni Davide Macor (Morenin mož) in 21-letni Stefano Macor. V nesreči se je ranil tudi peti sopotnik in sorodnik družine Peressini-Macor, 44-letni Marcello Tiberio. Vsi so stanovali v Trstu.

Nesreča se je pripetila v središču Liettolija. Tržačani so se peljali s simco 1000 proti Padovi, ko pa so zapeljali v križišče, da bi zavili v zaželeno smer, je simci presegal pot tovornjak z žerjavom, ki ga je upravljal 23-letni Alvis Vivarini iz okolice Padove. Trčenje je bilo neizbežno in za ženski, ki sta po vsej verjetnosti sedeli na prvih sedežih, tudi usodno. Davida, Stefana in Marcello Tiberia so reševalci odpeljali v bližnji Piove Di Sacco, kjer so jih sprejeli v bolnišnico. Davide se bo zdravil osem dni, njegov brat štirideset, njun sorodnik Marcello pa 21 dni. Šofer tovornjaka Vivarini se ni ranil, vendar so ga vseeno sprejeli v bolnišnico, ker je bil v hudem šoku. Izvide o nesreči so opravili agenti prometne policije iz Mester.

Vest o tragediji, ki je tako hudo prizadela tržaško družino, je odjeknila v našem mestu pozno popoldne, tako da je bilo praktično nemogoče zbrati podrobnejše informacije.

Trst v Evropi ki se spreminja

Po prvem predavanju iz ciklusa, ki ga je Krožek za kulturo in umetnost posvetil Trstu in njegovi vlogi v spreminjanju se Evropi, bo jutri ob 16. uri v mali dvorani gledališča Verdi druga prireditev v tem okviru, in sicer posvet z naslovom »Trst v Evropi, ki se spreminja«. Srečanje bo posvečeno razmišljanjem o gospodarskih perspektivah in problemih Trsta, ki jih bodo izrazili tisti, ki naposledno in konkretno delujejo v tržaškem gospodarstvu. Po uvodu odgovornega za gospodarska vprašanja pri CCA Favaretta bodo namreč nastopili podjetniki in menadzerji, kot so Andrea Pittini, Quirino Cardarelli, Federico Pacorini, Roberto Jucci, Rosario Romeo, Alfonso Desiata idr.

Šola Josip Ribičič

vabi ob 10-letnici poimenovanja na zaključno prireditev, ki bo v soboto, 26. t. m., ob 10. uri v šolski telovadnici.

KD Lonjer-Katinara in KK Adria priredita

RAZSTAVO DOMAČIH VIN

Danes, 20. t. m., ob 10. uri kole-sarska dirka za 24. pokal Lonjerja, ob 17. uri harmonikar Maurizio Marchesich ter Vanca in Tonca iz Boljunca.

Zvečer ples z ansamblom Zvez-de. Vabljeni!

koncerti

Literarno-umetniški krožek vabi na koncert pianistke CLAUDIE SEDMACH, ki bo jutri, 21. t. m., ob 18.30 na sedežu RAS, Ul. S. Caterina 2. Na sporedu Beethoven, Bartok in Chopin.

KD Ivan Grbec - Škedenj ob 10-letni-ci ŽPZ Ivan Grbec vabi na koncert v pesmi in besedi NAJLEPŠI TRENUTKI, ki bo v nedeljo, 27. t. m., ob 18. uri v prostorih društva v Ul. Servola 124. Vab-ljeni člani in prijatelji.

KAM PO BENCIN

Danes bodo na Tržaškem od-prte naslednje bencinske črpalke: AGIP

- Ul. Giulia 76
- Miramarski drevored 231
- Furlanska cesta 5
- Ul. F. Severo 2/4
- Nabrežje N. Sauro 2/1
- Ul. Forti (Naselje sv. Sergija)
- Istrska ulica (nasproti pokopa-lišča)

TOTAL

- Žavljje (Milje)
- Largo Giardino 1/4
- Campo S. Giacomo
- Ul. Locchi 3
- Trg Duca degli Abruzzi 4/1

ESSO

- Trg Foraggi 7
- Nabrežje O. Augusta
- Zgonik (državna cesta 202)

IP

- Trg Valmaura
- Devin- Nabrežina (drž. cesta 14)
- Miramarski drevored 9

CHEVRON

- Ul. F. Severo 2/7

API

- Drevored Campi Elisi

Samostojni:

AUTOMOBILE CLUB TS

- Ul. Punta del Forno 4

NOČNE ČRPALKE SELF SERVICE

- FINA - Ul. F. Severo 2/3

- ESSO - Trg Valmaura 4

- AGIP - Istrska ulica

- AGIP - Miramarski drevored 49

- ESSO - Zgonik (drž. cesta 202)

ČRPALKE NA AVTOCESTAH (odprte 24 ur na 24)

AGIP

- Devin (sever)
- Devin (jug)

Godba na pihala iz Ricmanj

vabi na

PROMENADNE KONZERTE v Ricmanjih

(Žrebčev) danes, 20. maja, ob 18. uri

Sodelujejo sledeči pihalni or-kestri: Banda S. Paolino - Aquileia (Videm), pihalni orkester IMPOL iz Slovenske Bistrice in folklorna skupina LIP iz Sloven-skih Konjic.

V primeru slabega vremena bo koncert v gledališču France Prešeren v Boljuncu.

UL. SV. FRANČIŠKA 20

V torek, 22. t. m., ob 18. uri

otvoritev razstave
MLADI GRŠKI KIPARJI

gledališča

VERDI

V torek, 22. t. m., ob 20. uri (red A) bo na sporedu premiera zadnje opere na re-pertoarju in sicer Donizettijeva L'ELISIR D'AMORE. Dirigent Gianfranco Masini, režiser Marco Tullio Giordana. Zbor bo vodila Ine Meisters.

Ponovitve bodo v četrtek, 24., (red F), v petek, 25. (red B), 29. (red H) in 31. maja (red L) ter 2. (red S), 5. (red E), 8. (red C) in 10. junija (red D).

TEATRO CRISTALLO - LA CONTRADA

Gledališče za mladino

Jutri, 21. t. m., ob 10. uri bo na spore-du premiera igre namenjene otrokom, ki obiskujejo vrte in osnovne šole z naslo-vom NEVE BIANCA. Pravljičje je napisala in režirala Luisa Crismani.

Darujte v sklad
Mitje Čuka

kino

ARISTON - 18.00, 22.00 Sogni, r. A. Ku-rosawa.

EXCELSIOR - 17.00, 22.15 Non siamo angeli, i. Robert De Niro, Sean Penn.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.45, 21.45 Il

Decalogo, r. K. Kieślowski. Jutri: 17.45

Christian, r. Gabriel Axel.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Nightmare

V - Il mito, □

NAZIONALE II - 16.15, 22.15 Il sole an-

che di notte, r. P. in V. Taviani.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 Ore con-

tate.

NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 Mio caro

dottor Graesler.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Senti chi

parla, i. John Travolta.

MIGNON - 16.30, 22.15 Due di troppo, i.

Mark Harmon, Leslie Ann Warren.

EDEN - 15.30, 22.00 Aula 69 - lezione di

secco, porn., □□

CAPITOL - 17.00, 22.00 Harry ti presen-

to Sally.

LUMIERE - 17.00, 22.15 A spasso con

Daisy.

ALCIONE - 18.00, 22.15 I favolosi Baker,

i. Jeff in Bo Bridges, Michel Pfeifer.

RADIO - 15.30, 21.30 Folli notti di pia-

cere, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □

- 18. letom □□

včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 20. maja 1990

BERNARDIN

Sonce vzide ob 5.29 in zatone ob 20.34
- Dolžina dneva 15.05 - Luna vzide ob 2.50 in zatone ob 15.43.

Jutri, PONEDELJEK, 21. maja 1990

VALENS

PLIMOVANJE DANES: ob 0.54 naj-nižja -35 cm, ob 7.46 najvišja 13 cm, ob 13.04 najnižja -24 cm, ob 19.35 najvišja 50 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: ob 2.29 najnižja -47 cm, ob 8.36 najvišja 20 cm, ob 13.51 najnižja -24 cm, ob 20.10 najvišja 55 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka-24,8 stopinje, zračni tlak 1017,6 mb usta-ljen, veter 12 km na uro severovzhodnik, vlaga 51-odstotna, nebo rahlo pooblače-no, morje skoraj mirno, temperatura morja 20,6 stopinje.

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

optika

Vikj.

kontaktne leče

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti)
TRST Telefon 772996

TRŽAŠKI PARTIZANSKI
PEVSKI ZBOR
PINKO TOMAŽIČ

14., 15., 16. julija 1990
v Bazovici

VELIKI PARTIZANSKI SHOD

Izšla je

MLADIKA št. 4

- Še o glosah Jožeta Pirjevca
- Po volitvah v Sloveniji: ukiniti SKGZ?
- Zbogom, DRAGA!
- Slovenka za danes: sestra Kata-rina Ambrož

razne prireditve

Jutri, 21. t. m., bo gost Društva slo-venskih izobražencev pesnik in publicist iz Vidma AURELIO CHIAONTI, ki bo skušal odgovoriti na temeljna vprašanja o furlanskem narodu, njegovi usodi in prihodnosti. Predstavil ga bo časnikar Piero Villotta. Začetek ob 20.30.

Godbeno društvo Nabrežina organi-zira ZABAVNE KONZERTE KORAC-NIC, ki se bodo odvijali ob 20.30 po sle-dečih vaseh: v Trnovci jutri, 21. t. m. pred gostilno Suban, v Šempolaju 24. t. m. pri cerkvi, v Prečniku 28. t. m. na Kržadi (Semec), v Praprothu 30. t. m. na Kržadi, v Slivnem 31. t. m. na Kržadi pri trgovini Milič, v Mavhinjah 4. junija pred gostilno Urdih in v Cerovljah 7. ju-nija pred gostilno Lina Legisa.

KD Lipa priredi v torek, 22. t. m., ob 20.45 v Bazovskem domu KONCERT DOMAČEGA MEPEZ LIPA. Za razvedrilo bosta poskrbeli Vanca in Tonca. Vablje-ni!

SKD Tabor - Prosvetni dom Opčine

Ob 45-letnici osvoboditve: v petek, 25. maja 1990, ob 20.30 recital v NAS JE PO TISOČ LETIH ZAPLALA KRI... sodeluje-jo MoPZ in ŽPZ Tabor (vodi Sveto Gr-gič), MePZ Primorec-Tabor (vodi Matjaž Šček), harmonikarji Glasbene matice Aleksander Ipavec, Darj Savron in Igor Kante (šola Loredane Kočever), recitator-ji Dragotin Daneu, Elvira Feri, Kostanca Filipovič, Drago Gorup, Marino Kralj, Olga Lupinc, Melita Malalan, Lidija So-si, Viktor Sosič in Armando Škerlavaj. Zamisel DRAGO GORUP.

Na ogled bo razstava OSVOBODITEV TRSTA, ki jo je pripravilo Družbeno-po-litično društvo Edinost.

razstave

V TK Galeriji v Ul. sv. Frančiška 20 je na ogled razstava Augusta PICCIONIJA.

V galeriji Torbandena je do 23. t. m. na ogled razstava slikarja Piera MARUS-SIGA.

V galeriji Cartesius - Ul. Marconi 16 - je na ogled do 24. t. m. razstava z naslo-vom GRAFIČNI PREGLED. Razstavljene so grafike 16 slikarjev.

V Mladinskem domu v Boljuncu je še danes odprta razstava o mlinih Doline Glinščice, ki so jo pripravili Silvester Metlika, Miran Bandi in župnik g. Franc Vontčina v sodelovanju E. in A. Halupce. Urnik razstave od 10. do 13. ter od 16. do 18. ure. Vstop prost.

V občinski galeriji na Trgu Unità bo do 26. t. m. odprta razstava Tiziane VI-SENTINI. Urnik: od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00, ob praznikih od 10.00 do 13.00.

Na Gradu sv. Justa bo do 14. julija na ogled razstava o ERTEJU.

V Kraški galeriji je do 17. junija na ogled razstava originalnih grafik Franca Degrossija, Renate De Mattia, Maure Is-rael, Edija Žerjale in Bruna Ponteja z na-slovom »Srečanje na Krasu« s prof. Loj-zetom Spacalom.

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnu-jnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramar-ski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Ul. Flavia 89 (Žavljje).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnu-jnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Istrska ulica 35, Trg Ospedale 8, Ul. Flavia 89 (Žavljje).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnu-jnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praz-nična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	57	19	22	35	56
CAGLIARI	90	70	1	33	66
FIRENCE	65	67	84	31	43
GENOVA	5	58	41	87	46
MILAN	77	2	25	30	71
NEAPELJ	7	30	34	22	56
PALERMO	46	84	60	2	43
RIM	21	70	6	53	25
TURIN	87	81	28	44	31
BENETKE	50	14	73	86	38

ENALOTTO

X 2 2	1 2 1	X 1 2	X 1 2
KVOTE:			
12	19.758.000.—		
11	807.000.—		
10	57.000.—		

Kam v nedeljo, 27. maja?
Na tradicionalni

Praznik češenj

v MAČKOLJE

TRŽAŠKA KNJIGARNA

KNJIŽNE IZDAJE ZTT

vabijo

v četrtek, 24. maja, ob 18.30 v Tržaško knjigarno na predstavitev nove pesniške zbirke BORISA PANGERCA

GLAS ODZNOTRAJ

Knjigo bo predstavil RUDI ŠELIGO.

Pri Korošcih se danes poročita
DAMJANA in TONINO

Vso srečo v novem življenju jima želim Društvo Slovencev miljske ob-čine in zbor Jadran

čestitke

Našemu dragemu možu, očetu in no-notu EGIDIJU za 52. rojstni dan želijo vse najboljše, vsi njegovi.

V petek je slavil 83 let VIKTOR BO-GATEC iz Križa. Čestitajo mu ter želijo vse najboljše Livij, Franko in vsi ostali.

razna obvestila

Župnija Boljunc sporoča, da bo dan-es, 20. t. m., ob 16. uri maša v cerkvi na Pečah.

PD Slovenec Boršt-Zabrežec vabi vaš-čane na sestanek o pripravi praznika vina, ki bo jutri, 21. t. m., ob 20.30 v Srenjski hiši. Istočasno sporoča, da se nadaljujejo pripravljala dela v Hribenci danes od 9. ure dalje. Prosimo za številno udeležbo.

Drugo srečanje Malalanov - prilož-nost, da se ponovno srečamo - bo v ne-deljo, 27. t. m., od 15. ure dalje v Trebčah pri kalu (Drnač). Za informacije tel. na št. 211688, 212811 ali 213041 ob večernih urah.

Telovadkinje tretje mladosti priprav-ljajo 29. t. m. ob 18. uri na stadionu 1. maj srečanje ob 10-letnici svojega telo-vadnega delovanja. Prisrčno vabljene vse tiste telovadkinje, ki so v teku teh desetih let prihajale k telovadbi in vsi tisti, ki so nam ta vir zdravja in mladosti omogočili.

izleti

PD Košonkovec prireja v nedeljo, 27. t. m., izlet v Celovec. Tel. na št. 812281 ali 817380.

SPDT prireja v nedeljo, 27. t. m., avto-busni izlet v Kanalsko dolino z vzponom na Ojsternik ob priliki srečanja s planin-ci pobratenega planinskega društva In-tegral iz Ljubljane. Odhod izpred sodne palače na Trgu Ulpiano v Trstu ob 6.30 in ob 7. uri s trga v Sesljanu. Potrebna pojasnila daje vodja izleta Ervin Gombač (tel. 754742). Vpisovanje na ZSSDI (tel. 767304).

SKD Vigred prireja 9. in 10. junija iz-let na Plitvička jezera. Cena izleta 100.000 lir. Za informacije in vpisovanja tel. na št. 200150 - Franka Škrk, in št. 200679 - Mirka Kosmina, od 20. do 21. ure.

Društvo slovenskih upokojencev Trst

organizira 6. junija izlet v Kanalsko dol-i-no z obiskom Doma Mangart in Belopeš-kih jezer. Vpisovanje bo 29. t. m. od 9. do 10. ure na sedežu društva, Ul. Cicerone 8.

AGENCIJA ZA POSREDOVANJE
AVTOMOBILSKIH DOKUMENTOV

PERIC & C. s.r.l.

Ul. Nazionale 39 — OPČINE (Trst)

vam hitro in zaupno uredi vso do-kumentacijo za automobile, mo-torje, čolne in priklole:

- prepise ● registracije ● revizije
- duplikate prometnih in vozniš-kih dovoljenj itd.

POMEMBNA ITALIJANSKA DRUŽBA

IŠČE

ZA SVOJA DELOVIŠČA V TRSTU IN TRŽIČU

- ŽELEZOŠTRUGARJE □ MONTERJE □ ELEKTRIČNE VA-RILCE ZA CEVI IN ZA ŽELEZNA OGRODJA □ MEHANSKE MONTERJE □ INDUSTRIJSKE INSTALATERJE ZA CEVOVODE
- UPRAVLJALCE ŽERJAVOV

V pošte pridejo tudi jugoslovanski državljani, po možnosti z že urejenim dovoljenjem za bivanje in z delovno knjižico.

Zagotavlja sposobnostim ustrezno ekonomsko obravnavanje.

Ponudbe z življenjepisom, po možnosti v italijanščini, pošljite na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, 34137 TRST - TRIES-TE, Ul. Montecchi 6, pod šifro »Instalater«.

šolske vesti

Letos poteka obletnica poimenovanja šol 1. maj 1945 v Zgoniku in Lojze Koko-ravec v Saležu. Ob tej priliki vabita šoli na PRIREDITEV, ki bo na šoli v Zgoniku v petek, 25. t. m., ob 15. uri.

mali oglasi

OSMICO je odprl Just Škerlj v Saležu št. 44. Toči belo vino in teran.

OSMICO je odprl Alojz Kante v Prapro-thu št. 18.

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Nan.: Il sogno dei Novak
7.00 Pravljica: Zaba princ
8.45 Dok. oddaja: Kvarov svet
9.25 Maša in nabožna oddaja
12.25 Zelena linija
13.00 Nedeljski tehnik
13.30 Dnevnik
13.55 Igra: Toto-TV
14.00 Športne vesti
14.10 Film: Il più felice dei miliardari (glas., ZDA 1967, r. Norman Tokar, i. Fred McMurray)
16.05 Glasbeni variete: Tam Tam Village
16.50 Gala predstava: Expo donna Europa 1990
17.50 Športne vesti
18.10 Risanka: Woody Woodpecker
18.25 90. minuta
18.50 Film: Max sei il massimo (kom., ZDA, r. Vincent McEveety, i. Jeff Cohem)
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 Film: Un ragazzo di Calabria (dram., It. 1987, r. Luigi Comencini, i. Gian Maria Volontè)
22.30 Športna nedelja
24.00 Nočni dnevnik
0.10 Sabljanje

RAI 2
7.00 Otroški variete: Patatrac, vmes risanke
7.55 Aktualno: Mattina due
10.15 Varieteja: Spremenljivo jasno, 12.00 Ricomincio da Due (vodi Raffaella Carrà, 1. del)
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.20 Šport in vreme
13.30 Rubrika: Nonsoloner
13.45 Variete: Ricomincio da Due (2. del)
15.30 Šport: 73. giro (3. etapa), avtomobilizem, motociklizem - VN Italije, golf
18.50 Nanizanka: Le strade di San Francisco - Chi troppo vuole...
19.45 Dnevnik
20.00 Šport: Domenica sprint
20.40 Nanizanka: Hunter - Visite a domicilio (i. Fred Dryer, Stefanie Kramer)
23.00 Večerni dnevnik in vreme
23.20 Oddaja o židovski kulturi in življenju
23.55 Izobraževalna oddaja: Velike kulturne ustanove - Institut za knjižno patologijo (1. del)
0.25 Glasbena oddaja: Nagrada Tenco '89

RAI 3
9.05 Recital: Renato Bruson iz beneškega gledališča La Fenice
11.30 Film: Piccole volpi (dram., ZDA 1941, r. William Wyler, i. Bette Davis, Herbert Marshall)
13.25 Avtomobilizem: dirka na tisoč milj (iz Brescia)
14.00 Deželne vesti
14.10 Motociklizem: VN Italije - 500 ccm (iz Misana)
15.00 Tenis: mednarodno prvenstvo Italije (moški)
18.35 Športna oddaja: Domenica gol
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Deželni šport
20.00 Nogometne tekme italijanskega prvenstva B lige
20.15 Šport: Girosera
20.30 Film: Piange al mattino il figlio del cuculo (dram., It. 1988, r. Gianni Bongioanni, i. Giulio Brogi, Daliah Meflah, Italo Dall'Orto, Tullio Valli, Ilaria Occhini)
23.10 Nočni dnevnik
23.40 Filmske novosti
23.50 Deželni nogomet

RTV Ljubljana 1
8.40 Video strani
8.50 Otroška matineja: Živ žav, nanizanka Poltrona express, 9.55 Noro, norejš, norišnica
10.10 Nad.: Grehi (pon. 3. dela)
11.00 Nanizanka: Alò Alò
11.25 Alpski večer
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 Video strani
14.10 Nad.: Formula 1 (6. del)
14.55 Kolo sreče
16.30 Dnevnik
16.40 Poslovne informacije
16.50 Otroška oddaja: Pojmo s ptički
17.05 Film: Divja dvajseta leta (krim., ZDA 1939, r. Raoul Walsh, i. James Cagney, Humphrey Bogart)
18.50 Risanka
19.00 Mernik in TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nadaljevanje: Balkan ekspres (G. Mihić, i. Bata Živojinović, 9. del)
20.55 Zdravo
22.15 Dnevnik in vreme
22.40 Nad.: Shaka Zulu (J. Sinclair, r. William C. Faure, i. Henry Cele, Edward Fox, 5. del)

TV Koper
10.00 Zgodovina športa po želji: Juke box (pon.)
10.30 Rubrika: Calciomania
11.30 Veliki tenis
13.00 Fish Eye, 13.45 Supercross
14.45 Košarka NBA (pon.)
16.15 Tenis: turnirji ATP (pon.)
17.15 Oglejmo si prvake: Golden Juke Box
18.50 TVD Novice
19.00 Rubrika o ribolovu
19.30 Odbojka WL: Italija-ZDA
22.15 TVD Novice
22.30 Oddaja o športu: A tutto campo
23.15 Dok.: Campo Base
0.45 Juke Box

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Jutranji koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Glasbeno srečanje otrok: Mali pevci; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Potpuri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Nabožna oddaja: Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Radijska drama: Alamut (Vladimir Bartol; ponovitev zadnjega dela); 14.54 V studiu z vami: Sergej Verč; 17.00 Šport in glasba; 19.20 Napoved sporedov za naslednji dan.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00 Poročila; 5.00 Dnevni koledar; 7.00 Kronika in vreme; 8.05 Pop rock za mlade; 9.05 Še pomnite tovariši; 9.45 Pesmi boja in dela; 10.05 Matineja; 10.30 Reportaža; 11.03 Poslušalci čestitajo; 12.00 Na današnji dan; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Lotrca domačih; 17.05 Amaterski zbori; 17.30 Glasbena igra; 18.00 Priljubljene melodije; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturno; 23.15-4.30 Nočni program - glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)
14.30, 17.30 Poročila; 10.30, 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Sosednji kraji in ljudje: na današnji dan, reportaže, intervjuji, zanimivosti; 11.30 Oddaja za kmetovalce: Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 12.45 Zabavna nedeljska oddaja v narečju: Vanka in Tonca; 14.35 Pesem tedna; 15.00 Nedeljski ritem; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Letvica popevk Radia Koper; Vročih deset; 18.00 Pesem desetletja; 18.30 Humoreska; 19.30 Prenos Radia Lj.

RADIO KOPER (italijanski program)
7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.30 Nedeljska oddaja; 8.00 Vseradio; 8.25 Pesem tedna; 10.10 Superpass; 10.35 Družina; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Najlepših 7; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke in glasba; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Glasba in športni dogodki; 18.30 Najnovejše LP plošče; 19.40 Športni pregled.

RADIO OPČINE
10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 13.00 Oddaja odbornikov SKD Tabor in knjižnice Pinka Tomažiča; 15.00 Od nedelje do nedelje; 20.30 Glasba.

CANALE 5
8.30 Nabožna oddaja
9.15 Dok.: L'arca di Noè
10.00 Rubrike: Block-Notes, Il mondo del bebé, 10.15 Prevention, 10.30 Il girasole, 11.00 Pollice verde, 11.30 Piacere Italia, 12.00 Anteprima
12.30 Variete: Rivediamoli
13.00 Superclassifica Show
14.00 Nedelja v kinu
14.15 Film: Film d'amore e d'anarchia, ovvero: Stamattina alle 10 in Via dei Fiori nella nota casa di tolleranza... (dram., It. 1973, r. Lina Wertmüller, i. Mariangela Melato)
17.00 Variete: Nonsolomoda
17.30 Nanizanka: Ovidio
18.00 Kviza: O.K. Il prezzo è giusto, 19.45 La ruota della fortuna
20.30 Film: Vacanze in America (kom., It. 1984, r. Carlo Vanzina, i. Jerry Calà, Edwige Fenech)
22.30 Aktualno: Cannes 1990
23.15 Variete: Nonsolomoda
23.45 Italija sprašuje
0.45 Nanizanka: La premiata agenzia Whitney

RETE 4
8.00 Jutrišnji svet
8.30 Nanizanka: Ironside - Complesso di colpa
9.30 Rubrika: Veliki golf
10.30 Aktualno: Money
11.00 Rubrika: Cara TV
11.30 Aktualno: Ciak
12.20 Aktualno: Regione 4
12.30 Iz parlamenta
13.15 Debata o novem TV zakonu: Telecomando/libero
14.15 Odlomki: 10 e lode
15.00 Film: Duello nell'Atlantico (vojni, ZDA 1957, r. Dick Powell, i. Robert Mitchum)
17.00 Variete: Gioca e pasta
17.30 Nanizanka: Fox - Il tesoro di Tobago
18.30 Film: Immersione rapida (vojni, ZDA 1953, r. Lew Landers, i. Dorothy Malone)
20.30 Film: Fratello sole sorella luna (biog., It. 1971, r. Franco Zeffirelli, i. Graham Faulkner, i. Giudy Bowker)
23.05 Koncert: Georges Pretre, dirigira Filharmonijo milanske Scale (Berlioz)
0.05 Film: L'isola del peccato (pust., ZDA 1951, r. Stuart Heisler, i. Linda Darnell)

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja
10.30 Rubrika: Leonardo
11.00 Nanizanka: L'uomo di Singapore
12.00 Rubrika: Viva il mondiale
12.30 Obnog. prvenstvu
13.00 Tednik: Grand Prix
14.10 Be Bop a Lula (pon.)
15.00 Nan.: Chopper Squad
16.00 Otroška oddaja
18.00 Nan.: Tenente O'Hara
20.30 Film: I professionisti (vestern, ZDA 1966, r. Richard Books, i. Burt Lancaster, Claudia Cardinale)
22.45 Boks: Whitaker-Nelson
23.50 Nanzanke: Star Trek, 0.50 Ai confini della realtà, 1.20 Chopper Squad

ODEON
7.00 Risanke
8.30 Nanizanki: Arthur re dei britanni, Quattro in amore
13.00 Rubrika o zdravju
13.30 Branko in zvezde
14.00 Aktualno: USA Today
15.00 Nad.: Rosa selvaggia (obnova), 16.16 Colorina, 17.00 Senora (obnova)

18.00 Nanizanka: Biancaneve a Beverly Hills
18.30 Hollywood movies
19.30 Dok.: Diario di soldati
20.00 Branko in zvezde
20.30 Film: I cavalieri di Nord-Ovest (pust., ZDA 1949, r. John Ford, i. John Wayne)
22.30 Variete: Cena in casa Odeon
23.30 Italijanske reportaže
24.00 Aktualno: Avtoceste
0.30 Nanizanka: I classici dell'eroticismo

TMC
8.30 Risanke: Snack
11.30 Morski športi
12.00 Papežev blagoslov
12.15 Variete: Domenica Montecarlo, vmes motociklizem - VN Italije (sidecar)
13.00 Dok.: Kilimanjaro
14.15 Šport: SP v motokrosu - 250 ccm, 15.20 VN v motociklizmu, 16.00 motokros
17.00 Koncert Phila Collinsa
17.30 73. giro (povzetki)
18.00 Film: Il gioco dell'amore (kom., ZDA 1959, r. George Marshall, i. Debbie Reynolds)

20.00 TMC News
20.30 V sodelovanju s CBS
21.30 Film: Conoscenza carnale (kom., ZDA 1971, r. Mike Nichols, i. Jack Nicholson, Candice Bergen)
23.30 Rubrika: Golf club
24.00 Mednarodno teniško prvenstvo Italije

TELEFRIULI
10.20 Nan.: L'albero delle mele
11.00 Zelena dežela
12.00 Nanizanka: Love story
12.30 Rubrika
13.00 Rubrika z županom
14.30 Variete: Buinesere Friuli
16.30 Music box
18.00 Nan.: Tenente O'Hara
19.00 Dnevnik - sport
20.30 Film: Un leone nel mio letto (kom., ZDA 1965, i. Tony Rendall)
22.30 Nanizanka: Il brivido e l'avventura
23.00 Športne vesti
23.30 Nanizanka: Un eroe da quattro soldi
0.10 Vesti: News

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in šport
20.30 Zadnje vesti in šport

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nad.: Santa Barbara
10.30 Jutranji dnevnik
10.40 Risanka: Tao Tao
11.00 Nad.: Chateaufallon
11.55 Vreme in kratke vesti
12.05 Obnog. prvenstvu: Un mondo nel pallone - Arabski Emirati
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Tribuna za referendum
14.15 Variete: Occhio al biglietto
14.30 Oddaja za najmlajše: L'albero azzurro
15.00 Sedem dni v parlamentu
15.30 Ponedeljkov sport
16.00 Risanka: Čebelica Maja
16.30 Dok. oddaja: 400 let - Kupola in arhitekt
17.30 Nabožna oddaja in vesti
18.05 Nad.: Santa Barbara
18.55 Nagrajevanje v Canhesu
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 Film: Sierra Charriba (vestern, ZDA 1964, r. Sam Peckinpah, i. C. Heston)
22.45 Dnevnik in filmi
23.05 Aktualno: Dentro la giustizia
0.05 Nočni dnevnik
0.20 Rubrika opolnoči

RAI 2
7.00 Otroški variete: Patatrac
8.00 Oddaja za najmlajše: L'albero azzurro
8.30 Nadaljevanje: Capitol
9.30 Božanska komedija
9.55 Knjige: Casablanca
10.00 Oddaja o protestantizmu
10.30 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno e...
13.00 Dnevnik in Diogenes
14.00 Nad.: Quando si ama
14.50 TV igra: L'amore è una cosa meravigliosa
15.30 73. giro (4. etapa)
17.00 Kratke vesti
17.05 Odprti prostor
17.25 Videocomic
18.20 Šport in Casablanca
18.40 Nanizanka: Le strade di San Francisco
19.45 Dnevnik, šport, vreme
20.30 Nan.: L'ispettore Derrick
21.35 Aktualno: Mixer
23.00 Večerni dnevnik
23.10 Variete: Ritira il premio...
23.40 Knjige: Casablanca
23.45 Dnevnik in horoskop
0.20 Film: La viaccia (dram., It. 1961, r. Mauro Bolognini, i. Jean Paul Belmondo, Claudia Cardinale)

RAI 3
11.00 Tretji mednarodni salon knjige v Turinu
12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Lo Zibaldone del lunedì, 13.00 Rotocalco bambino (ured. Alfonso Del Vecchio in Sandro Lai)
14.00 Deželne vesti
14.30 Izobraževalna oddaja: Il trionfo dell'Occidente - Capitalazioni (13. del)
15.30 Videosport: bezbol - Mediolanum-World Vision, avtomobilizem, balinanje, atletika in rokomet Cividin-Ortigia
17.30 Nanizanka: Vita da strega
18.00 Nogomet in TV: Il pallone nella rete (vodi Giam-paolo Ormezzano)
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Ponedeljkov deželni šport
20.00 Šport: Girosera
20.25 Nogomet - zaključek trofeje Mitropa Cup
22.30 Športna oddaja: Proces Mundialu (vodi Aldo Biscardi, 2. del)
24.00 Nočni dnevnik

TV Ljubljana 1
9.00 Mozaik. Spored za otroke in mlade: Zgodbe, 9.30 Mladinski pevski festival Celje '89, 9.40 Utrip, 9.55 Zrcalo, 10.10 Mernik
10.25 Video strani
15.35 Nad.: Shaka Zulu (5. del)
16.30 Dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik. Zdravo (pon.)
18.15 Spored za otroke in mlade: Radovedni Taček - Klobuk, 18.25 pravljica Zaspanko, 18.40 Alice v deželi risb
18.55 Risanka in TV okno
19.18 Dobro je vedeti
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Filmi AGRFT: Nerazumljivosti (M. Hočevar), Etuda za slovenske begunce (A. Muratović), Spirit of Action (A. Košak), Prostor (pogleda (S. Podgoršek)
21.10 Osmi dan
21.45 Dnevnik in vreme
22.10 Izobraževalna oddaja: Operne zgodbe - Netopir (7. del)
23.00 Nadaljevanje: Shaka Zulu (J. Sinclair, i. Henry Cele, zadnji del)

TV Koper
13.45 Oddaja o športu: A tutto campo
14.30 Zgodovina športa po želji: Juke Box
15.15 Veliki tenis (pon.)
16.45 Odbojka World League: Italija-ZDA (pon.)
18.15 Športna oddaja: 6. krog
18.50 TVD Novice
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stiščice
20.00 Oddaja italijanske manjšine v Jugoslaviji
20.30 Oglejmo si prvake: Golden Juke box
22.00 TVD Novice
22.15 Nočni boks
23.00 Košarka - prvenstvo NBA

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00, 23.00 Poročila; 7.30 Pravljica, Dobro jutro po naše; 8.10 Četrtna srečanja (pon.); 8.40 Country-club; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Slovenska lahka glasba; 9.40 Simboli in še kaj; 9.50 Orkestri; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Kantavtorji; 12.00 14 mest, 14 sanj; 12.20 Melodije; 12.40 Zborovsko tekmovanje v Spittalu; 12.50 Orkestri; 13.20 V žarišču; 13.25 Gospodarstvo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Nova pesmica; 14.30 Glasba; 15.00 Manjšinski potopis; 15.30 Jazz; 16.00 Mi in glasba; 17.10 Roman: Spomini na R. M. Rilkeja; 17.26 Mladi val; 19.20 Napoved sporedov, nato glasba.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Lepjenka; 8.25 Ringaraja; 8.40 Izberite pesmico; 9.05 Matineja; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Ansambli; 12.30 Kmet. nasveti; 12.40 Glasba; 13.30 Radio danes; 13.38 Do 14.00; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Mladi glasbeniki; 14.40 Merkurček; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Godbe; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Melodije; 23.05 Lit. nokturno.

RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 13.30, 19.00 Dnevnik; 14.30, 16.30 Poročila; 6.00 Glasba, Na današnji dan, prometni servis; 6.30 Jutranja kronika in cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 13.00 Na valu Radia Koper; 13.15 V podaljšku; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Interna »52«; 18.35 Glasba po telefonu; 19.00 Prenos Radia LJ.

RADIO KOPER (italijanski program)
8.30, 10.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Glasba; 8.00 V pričakovanju Mundiala; 8.10 Razglednica; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Glasba in telefon v živo; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.35 Družina; 11.00 Knjižne novice; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanja; 16.00 Kviz; 17.00 Srečanje z; 17.05 Bubbling; 18.00 Mixage; 18.40 Telefon v živo; 19.00 Souvenir.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.00 Glasba za vsakogar; 10.00 Dobro jutro; 12.00 Ostali Trst (pon.); 19.30 Potujte s Putnikom; 20.30 Loža v operi.

CANALE 5
7.10 Nanizanka: La grande val-lata, 8.00 Una famiglia americana, 9.00 Love Boat - Soddissfazione professionale, 10.00 I Jefferson
10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie
15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro
16.00 Zdravniški pregled
16.30 Canale 5 za vas
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito
20.25 Variete: Striscia la notizia
20.40 Film: Da grande (kom., It. 1987, r. Franco Amurri, i. Renato Pozzetto, Giulia Boschi)
22.35 Variete: Rivediamoli
23.05 Variete: Maurizio Costanzo Show
0.50 Variete: Striscia la notizia (pon.)
1.05 Filmske novosti
1.10 Nanizanka: Lou Grant - Atterraggio di fortuna

RETE 4
8.30 Nanizanka: Ironside
9.30 Nad.: Una vita da vivere, 11.00 Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo
12.15 Nan.:Strega per amore
12.40 Otroška oddaja
13.40 Nadaljevanje: Sentieri, 14.35 Azucena, 15.05 La valle dei pini, 16.05 Falcon Crest, 17.05 Veronica, il volto dell'amore, 17.35 General Hospital, 18.30 Febbre d'amore
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati
19.30 Nanizanka: Mai dire sì
20.30 Nad.: Topazio
22.30 O novem TV zakonu
23.30 Film: Ora e sempre (dram., It., r. Mario Zampi, i. Pamela Brovn, Sonia Dresdel)
1.15 Nanizanka: Missione impossibile

New York, 12.35 Chips, 13.30 Magnum P.I.
14.30 Variete: Smile
14.35 DeeJay Television
15.30 Nanizanka: Tre nipoti e un maggiordomo
16.00 Otroška oddaja
18.00 Nanizanka: Arnold, 18.35 L'incredibile Hulk, 19.30 Denise
20.00 Risanke
20.30 Film: The Believers - I credenti del male (srh., ZDA 1987, r. John Schlesinger, i. Martin Sheen, Helen Shaver)
22.40 Nanizanka: Vincere per vincere
0.35 Rock opolnoči: Vasco Rossi
1.45 Nanizanka: Star Trek

18.15 Branko in zvezde
18.30 Dok.: Clovec in zemlja
19.00 Filmske novosti
19.30 Risanke
20.00 Aktualno: USA Today
20.15 Branko in zvezde
20.30 Film: Il testimone (dram., It.-Fr. 1978, r. Jean Pierre Mocky, i. Alberto Sordi)
22.45 Dok.: Diario di soldati
23.15 Film: La creatura di Frankenstein (srh., VB 1974, r. Terence Fisher, i. Peter Cushing)

TMC
8.30 Nanizanki: Il calabrone verde, 9

Odkritje obeležja v spomin tisočev nedolžnih žrtev nacističnih taborišč

Zgodilo se je - lahko bi se ponovilo

"ZGODILO SE JE, LAHKO BI SE PONOVILO, NE SMEMO POZABITI". Besede zapisane na veliki bronasti plošči, v italijanščini, slovenščini in hebrejščini. Levo od napisu Davidova zvezda, desno poveznjen trikotnik, znak političnih deportirancev v nemških uničevalnih taboriščih. V ozadju, na steni, prekriti z visečimi verigami, simbolom trpljenja in suženjstva, sedem imen: Dachau, Buchenwald, Auschwitz, Mauthausen, Flossenbuerg, Ravensbruck in Rižarna. Imena najbolj znanih krajev, kjer se je dogodila največja sramota in ponižanje človeštva, imena, ki so se bolj od drugih vtisnila v kolektivni spomin in vest ljudi. Tako izgleda spominsko obeležje, ki so ga včeraj dopoldne odkrili pred goriško železniško postajo in ki je nastalo na pobudo in po prizadevanjih pokrajinskega združenja bivših političnih deportirancev ANED ter ob sodelovanju borčevskih organizacij ANPI in AVL.

Slovesnost se je pričela točno ob napovedanem času s trenutkom zbranosti ob poslušanju molitve, izkazom vojaških časti in odkritjem obeležja. Polaganju vencev je sledil blagoslov, ki ga je izrek goriški nadškof A. V. Bommarco.

Množico udeležencev, bivših deportirancev in njihovih družinskih članov, bivših partizanskih borcev, osnovnošolskih otrok in dijakov, delegacij borcev in Nove Gorice in Reke in številne predstavnike oblasti je najprej nagovoril predsednik pokrajinskega odbora ANED Milovan Bressan, ki je pojasnil pomen in smisel obeležja, ki je namenjeno predvsem mlademumu rodu, ki mora biti seznanjen z gro-

zotami preteklosti, zato, da se ne bi ponovile.

Bressan se je zahvalil vsem, ki so prispevali k uresničitvi plemenite pobude, zasebnikom in ustanovam, članom združenja, posebej pa načrtovalcu in vodji del arh. Pierluigiju Pizzulu.

O moralni obvezi do tisočev nedolžnih žrtev in potrebi po stalnem opominjanju nad nevarnostjo zopetnega pojava sovraštva in trpljenja je v slovenščini spregovorila Ljubka Šorli Bratuž. "Primerno je, da ob tej slovesnosti spregovorimo tudi v slovenščini, saj so bili mnogi med tistimi, ki so jih s tega mesta odganjali kot živino naproti uničenju Slovinci. Z Italijani in Judi jih je družilo trpljenje, ista usoda. Enako so ravnali z Italijani, Slovenci in Judi, trpljenje jih je izenačilo. Ob tem ne smemo pozabiti, da je bilo eno od takih uničevalnih taborišč tudi v naši neposredni bližini, v Trstu".

Šorlijeva je še dodala, da se mladim, ki tistih časov niso doživeli, zdi vse to kot žalostna pravljica. Vendar se je treba zavestno poglobiti v to čeprav tako strahotno pravljico.

Osrednji govornik na včerajšnji odmevni slovesnosti je bil vsedravninski predsednik združenja Gianfranco Maris.

Pojasnil je bistvo kriminalnega načrta fašizma in nacizma: s silo streti različne, manj sposobne, drugače misleče, zaslužniti Evropo in svet, zagotoviti gospodovalnemu narodu vsaj tiščetno gospodstvo. Maris je posebej poudaril nevarnost, da zapademo vplivu tistih zgodovinarjev, ki skušajo fašistična in nacistična grozodejstva prikazati v drugačni luči, kot zločine in

nasilje, ki se je dogajalo v vseh časih. "Pozablja ti novi zgodovinarji na dejstvo, da nikomur doslej v zgodovini ni uspelo postaviti na noge tako industrijo smrti, ki je samo v lagerjih — bilo jih je nad 1200 — uničila nad enajst milijonov bitij". Prav zaradi tega imajo spomeniki, kakršen je tale v Gorici še poseben pomen, kajti tudi po 45 letih gorja in trpljenja ni mogoče in se ne sme pozabiti, zato ker bi se sicer lahko vse to ponovilo.

In da je temu tako, pričajo v zadnjem času vse številni pojavi iracionalnega antisemitizma in pojavi nacionalizmov.

So še živi strahovi preteklosti, ki so povzročili smrt preko enajstih milijonov otrok, žena, starcev, civilistov v lagerjih in nekaj deset milijonov mrtvih in invalidov med vojaškimi operacijami?

Taki spomeniki nas silijo v razmišljanje. Preučevati zgodovino, pa čeprav po 45 in več letih je znamenje kulture in ljubezni, da bomo znali v miru in medsebojnem spoštovanju živeti v prihodnjem tisočletju in da bodo onesposobljeni strahovi preteklosti, ki se vnovič javljajo z najbolj gnusnim početjem, kakor je lahko skrunjenje grobov.

Pojavi nacionalizma in antisemitizma niso značilnost te ali one države, ampak so prisotni povsod in zato toliko bolj nevarni.

V zaključnem delu svojega govora se je Maris obrnil do mladega rodu in mu priporočil, naj se posveti preučevanju preteklosti, čeprav strahotne. Samo s poznavanjem zgodovine in dogodkov se človek lahko svobodno opredeljuje, je lahko svoboden.

"Želim si, da bi skupni evropski dom, ki ga gradimo, bil opremljen s takimi obeležji, saj bi bila preteklost

tako zmeraj prisotna in z njo manjša možnost, da bi se ponovile usodne za-blode."

Spominsko obeležje je sprejel v varstvo, v imenu mesta Gorice, župan Scarano, ki je dejal, da sožitja ni mogoče graditi na nasilju in sovraštvu, ampak na ljubezni in spoštovanju ter postavil za vzgled predgovornico Ljubko Šorli Bratuž, ki je med prvimi okusila posledice ideologije nasilja, ko so ji fašisti umorili življenjskega sopotnika. "Ob novih zaskrbljujočih pojavih rasizma, moramo biti toliko bolj strogi in budni, saj s takimi pojavi, niso ogroženi samo Judje ali druge skupine proti katerim so namenjeni izpadi, ogroženi smo vsi."

Željo, da bi bil trenutek ob odkritju spomenika spodbuda za rast omikane-ga sožitja in demokracije in stalnega prizadevanje za vrednotenje svobode, miru in medsebojnega spoštovanja, je izrek predsednik Pokrajine Gianfranco Crisci.

Pozdrav in zahvalo borčevskih združenj sta prinesla Silvino Poletto, ki je govoril v imenu Goriške sekcije VZPI-ANPI in Mario Merni v imenu združenja AVL.

Na sliki (foto Marinčič): med včerajšnjo slovesnostjo ob odkritju spomenika.

Milovan Bressan

Ljubka Šorli

Gianfranco Maris

Witz orchestra pripravlja nastop na goriškem gradu

Nastop »Witz orchestra« v goriškem Kulturnem domu je presegel začetna pričakovanja in potrdil, da si je ta skupina zagotovila sloves tudi na Goriškem. Glasbeniki-kabaretiisti, katerim se je v petek zvečer pridružil tudi Andro Mer-

kù, so s svojim izvajanjem pritegnili pozornost občinstva, ki je ob koncu zahtevalo še »dodatek«.

Za vse, ki niso imeli priložnosti, udeležiti se glasbeno zabavnega večera, ter tudi za tiste, ki »Witz« orkestraše že poznajo, pa se ponuja priložnost novega snidenja. Uprava Kulturnega doma bo namreč v kratkem medse ponovno povabila tržaško skupino. Za to priložnost se bo »Witz orchestra« predstavila pod šotorm na gradu.

»Witz orchestra« med nastopom v Kulturnem domu. (Foto Pavšič)

PHILIPS NAGLUŠNOST

Nova dimenzija

Miniaturne akustične proteze

Brezplačni preizkusi sluha in demonstracije vsak četrtek jutraj od 9. do 12.30 v lekarni Providenti na Travniku 34 v Gorici

INFORMACIJE: Tel. (0481) 46983

KAVARNA SLAŠČIČARNA

Il Fornaio

Claudio Cozzutti - Elena Devetak

OB NEDELJAH ODPRTO DO 13. URE

GORICA - Tel. 521522
Ul. Garzarolli 195

Pridržana prognoza za priletno avtomobilistko

Priletna avtomobilistka, 77-letna Maria Marchi iz Gorice, Margottijeva ulica 19, je bila hudo ranjena v prometni nesreči pri Gradišču. Že sinoči, kmalu po nesreči, so jo prepeljali v bolnišnico na Katinari, kjer so si zdravniki strogo pridržali prognozo. Nesreča se je zgodila okrog 17.30 na avtocestnem odseku pri Gradišču. Po dosedanjih ugotovitvah naj bi Marchijeva, ki je vozila fiat 500 in ki je bila menda namenjena proti Gradišču, ne pričakovano skušala spremeniti smer vožnje, s tem, da bi avtomobil usmerila spet proti Gorici. Pri tem pa ni opazila menda tovrstnega vozila, ki ga je upravljal 50-letni Carmelo Pellizzari iz Gorice, Ulica Lunga 55/A. Posledice silovitega trčenja med tovrstnim vozilom fiat 900 in fiatom 500 so bile hude predvsem za goriško upokojenko, lažje pa se je v nesreči ranil tudi Pellizzari. Preiskavo vodijo karabinjerji v Gradišču.

V Mošu zborovanje o umskem zdravju

Deželna zveza združenj, ki delujejo na področju umskega zdravja, ARSI bo imela danes ob 9.30 občni zbor v Mošu, Ul. Blanchis 43. Zasedanje bo v starem kmečkem poslopju, ki so ga odkupili za uporabo v korist umskim bolnikom. Na zasedanju bodo razpravljali o tem projektu, o tečaju za usposabljanje prostovoljcev na področju umskega zdravja, o finansiranju dejavnosti zveze, o pristopu k konzorciju združenj, o 2. deželni načrtu za zdravstvo ter še o nekaterih vprašanih oz. načrtih zveze.

Občni zbor konzorcija Collio

Danes ob 9. uri v prvem sklicu in ob 10. uri v drugem, bo v sejni dvorani Trgovinske zbornice v Gorici redni občni zbor konzorcija za zaščito vin s kontroliranim poreklom Collio. Na

dnevnom redu je odobritev obračuna za lansko leto, finančnega načrta za letošnje poslovanje in izvolitev novega upravnega odbora.

Marijine pesmi v Štandrežu

Združenje cerkvenih pevskih zborov v Gorici prireja danes ob 17. uri v župnijski cerkvi v štandrežu koncert Marijinih pesmi. Na sporedu so skladbe domačih in tujih skladateljev, npr. M. Tomca, V. Vodopivec, F. Kimovca, Z. Hareja, R. Gobca, in J. Gruberja. Nastopili bodo mladinski in mešani zbor iz Štandreža, dekliški zbor Alenka iz Števerjana, moški zbor iz Šmavra in mešani iz Rupe-Peči.

razna obvestila

Urad Kmečke zveze v Gorici nudi kot vsako leto strokovno pomoč pri izpolnjevanju obrazcev davčnih prijav 740. Rok zapade 31. maja. Interesenti naj se čimprej javijo v uradu Zveze, Ul. Malta 2.

V Doberdolu sprejemajo davčne prijave na sedežu Mladosti do 30. maja od 8. do 12. ure, 31. maja pa od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure.

V Sovodnjah sprejemajo davčne prijave na županstvu do 22. maja od 11. do 13. ure, od 23. do 30. maja od 9. do 13. ure, 31. maja pa od 8. do 13. ure in od 15. do 18. ure.

JK ČUPA priredi v poletnih mesecih jadralne tečaje. Vpisovanje na društvenem sedežu v Sesslanu, ob sobotah od 16. do 19. ure — tel. (040)299858.

Slovenske osnovne šole na Goriškem vabijo 23. maja ob 10. uri na prireditve za bralno značko. Potekala bo v Katoliškem domu v Gorici.

Slovenski dijaški dom v Gorici in Odbor za vzgojo in izobraževanje pri SKGZ priredita od 25. junija do 7. julija Slovensko poletno središče, od 14. julija do 23. julija letovanje ob morju, v Poreču, tečaj računalništva, od 9. do 13. julija, v sodelovanju z Institutom Jožef Stefan. Podrobnejša pojasnila nudijo v pisarni Dijaškega doma, Svetogorska ulica 84 — tel. 533495 ob delavnikih med 11. in 15. uro.

kino

Gorica

CORSO 16.00-22.00 »A spasso con Daisy«.

VERDI 16.00-22.00 »Senti chi parla«.

VITTORIA 16.00-22.00 »Ho vinto la lotteria di Capodanno«.

Tržič

COMUNALE 18.00-22.00 »Il mio piede sinistro«.

EXCELSIOR 16.00-22.00 »Due occhi diabolici«.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 16.00-18.00 »Tango in cash«, 20.00 »One to delajo najbolje«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Providenti — Travnik (Piazza della Vittoria) 34 — tel. 531972.

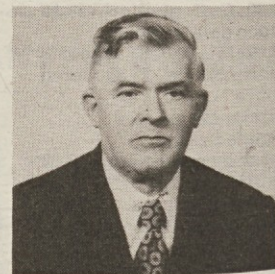
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

San Nicolò — Ul. Primo Maggio 94 — tel. 790338.

† Sporočamo, da je preminil naš dragi

Andrej Marussi

(star 82 let)

Pogreb bo jutri, 21. t. m., ob 15. uri iz hiše žalosti, na Poljanah, Prešernova 11, v cerkev v Doberdolu.

V naprej se zahvaljujemo vsem, ki se bodo udeležili pogreba.

Žalujoci Mario, Adele, Elda in Natuška z družinami

Poljane, Štivan, Medja vas, 20. maja 1990

Uspelo dvodnevno srečanje učencev šol P. Voranc v Doberdobi

Nasvidenje prihodnje leto v Ljubljani

Tradicionalno srečanje Prežihovih šol v Doberdobi je že za nami. V petek in včeraj je bilo v tem kraju praznično razpoloženje, kjer ni manjkalo zabave, zanimivih izletov, kulturnih izmenjav in navezovanja novih prijateljstev. Gostje letošnjega 13. srečanja Prežihovcev so v petek dopoldan dospeli v Doberdob, kjer so jih učitelji in učenci osnovne šole zelo prisrčno sprejeli.

V popoldanskih urah je bila na sporedu v župnijski dvorani kulturna prireditve. Po himni prežihovcev, ki so jo zapeli domači učenci, je spregovorila ravnateljica doberdobskega šolskega okrožja Nataša Pavlin, ki je poleg dobrodošlice izrazila veselje nad srečanjem, ki je izraz topline med otroci, njihovimi starši ter koristna izmenjava izkušenj. Največje bogastvo, je dejala Pavlinova, so nedvomno ljudje, otroci, ki izpričujejo prijateljstvo.

V imenu doberdobske občinske uprave je nato nekaj misli povedal še župan Mario Lavrenčič, ki je poudaril pomembnost Doberdoba, ki je vsem prežihovcem lastna zgodovina, kot je o tem napisal Voranc. Pred pričetkom kulturnega programa je župan podelil predstavnikom vseh Prežihovih šol priložnostno plaketo.

Nato so dolinski osnovnošolci uprizorili krajši prizorček "Lisica pridiga kokošim", ki so jo izoblikovali po ljudskem izročilu iz Režije. Prežihovci iz Bistrice so zapeli venček narodnih prekmurskih pesmi, nakar so bili na

vrsti Ljubljancani, ki so podali recital z glasbenimi vložki vijoline in flavte "Naša dežela je smejalca". Prvi del kulturne prireditve so zaključili osnovnošolci z Jesenic, ki so z lutkovno igrice "Zrcalce" navdušili najmlajše gledalce.

Po krajši pavzi so bili na vrsti prežihovci z Raven na Koroškem, ki so predstavili svojo dolino z ekološkega vidika. Njihovo točko sta zaključili

mladi ritmičarki. Nato so na oder stopili Mariborčani z igrice "Trije marsovkci". Živo izvajanje je spravilo v dobro voljo prav vse poslušalce. Zaključno točko so podali Doberdobci, ki so pripravili "Našo malo pravljico". Z glasbo in lepimi diapozitivi so si lahko gostje iz Slovenije in Doline ustvarili podobo Doberdoba in njegovega enkratnega okolja.

Včeraj je bilo prežihovcem tudi vreme naklonjeno in je zato izlet po naši

deželi lepo uspel. Gostje so si v dopoldanskih urah ogledali Miramarski park, nato še kostnico v Redipuglii in Vrh. V popoldanskih urah so se srečali še na zaključnem pikniku, kjer so se zmenili za novo srečanje, ki bo prihodnje leto v Ljubljani.

Učno osebje se ob tej priložnosti želi zahvaliti doberdobski občinski upravi, goriški pokrajini, Kmečki banki, Kmečko-obrtni posojilnici iz Do-

berdoba, Goriški hranilnici, gospodu župniku Ambrožu Kodelji, krvodajalcem in Fotoodseku iz Doberdoba, Vinu Levstiku, Emi Lavrenčič, Franki Ferletič, Martini Marušič, Marti Ferletič, Nataši Sirk, kuharicam otroškega vrta, staršem in domačim gostilnam za pomoč pri izpeljavi uspelega dvodnevnega srečanja.

Na sliki (foto Čubej): nastop domačih prežihovcev in pogled na občinstvo.

Goriški komunisti ocenili izide nedavnih volitev

Občinski komite KPI in tajništva mestnih sekcij te stranke so ocenila izid nedavnih upravnih volitev v Gorici. Osnova za razpravo in ocene je bilo poročilo tajnika mestnega komiteja KPI Marzia Lambertija.

Nazadovanje KPI, mirovanje socialistične stranke in osip glasov KD, po drugi strani pa pojav lokalističnih gibanj in v Gorici porast mislovcev so znaki precejšnje krize političnega sistema, odraz precejšnjega nezaupanja in nemira in tudi rezultat razprševanja glasov.

Takšen rezultat volitev je bilo moč goče nekako pričakovati, ugotavlja

Lamberti v poročilu. Vsekakor ob podrobnejši analizi osip glasov KPI, v primerjavi z deželnimi volitvami je le 0,8 odstotka.

Posebno pozornost velja nameniti posledicam osižitve prisotnosti KPI v izvoljenih telesi, kjer je bila do zdaj ta stranka najmočnejši glas opozicije.

Gre za vprašanje izvajanja takoimenovane demokratične kontrole nad delovanjem občinske uprave.

Neugoden izid volitev je prej spodbuda, kakor ovira, da ne bi nadaljevali po zastavljeni poti, ugotavlja Lamberti in napoveduje v kratkem ustanovitev promocijskega odbora na krajevni ravni, ki naj bi usklajeval pobude za postopno formiranje novega levičarskega gibanja. Odbor bosta vodila Darko Bratina in Luciano Coschia.

Tajništvo mestnega komiteja se v poročilu zaustavlja še ob enem vprašanju, ki je še kako povezano z nedavnimi volitvami. Gre za sam način izvajanja volilne kampanje, kjer je izvolitev, kot se zdi, v prvi vrsti odvisna od finančne zmoglosti posameznih kandidatov, kar upravičeno zbujajo pomisleke glede korektnosti in moralne neoporečnosti. S takim načinom je kot se zdi, prej izvoljen tisti kandidat, ki lahko več denarja vloži v volilno kampanjo, ne glede na njegove sposobnosti in vrline.

KPI predlaga naj bi vse stranke objavile, koliko denarja so vložile v volilno kampanjo, vključno z denarjem, ki so ga osebno namenili kandidati. KPI je zase in za svoje kandidate pripravljena to takoj storiti. Gre za eno osnovnih vprašanj, ugotavlja KPI, takoimenovane javne morale.

Podatke je posredoval namestnik državnega pravdnika dr. Trotta

Pojav mamil na Goriškem in perspektive za bodočnost

Na vsedržavnem posvetu o mamilih, ki ga je policijski sindikat SIULP priredil v četrtek in petek v Gorici, so podrobno obravnavali probleme v zvezi z novim zakonom o mamilih v Italiji ter možne oblike učinkovitejšega zatiranja mednarodnega narkotrgovanja. V tem okviru pa je bilo nekaj prostora tudi za obravnavo krajevne stvarnosti. Predvsem sta bila v tem pogledu zanimiva posega namestnika državnega pravdnika pri goriskem sodišču dr. Mattea Trotte in voditelja deželnega sindikata SIULP ter načelnika policijskega komisariata v Trzinu dr. Nicole Zita. Izvajanju slednjega smo že včeraj posvetili precejšnjo pozornost v poročanju s posveta, tokrat pa objavljamo še izveček iz posega predstavnika goriskega sodstva.

Dr. Trotta je predstavil stanje in podatke glede razširjenosti mamil na Goriškem. Na osnovi svojih poklicnih izkušenj je ugotovil, da so se v naši pokrajini mamila precej razširila, čeprav ne moremo govoriti o pravem organiziranem tržišču. Prevladujejo lažja mamila, prisoten pa je tudi heroin, kot dokazujejo smrtni primeri v Trzinu, Gradežu, Krminu in Gorici. Smrtni primeri gre pripisati overdozam, z mamili pa je povezan tudi nekaj težjih prometnih nesreč, ki so jih zakrivilo vozniki pod vplivom mamil in alkohola. Poglavlje zase so vojašnice, kjer je precej razširjeno uživanje lažjih mamil. Po ugotovitvah preiskovalcev mladi vojniki niso povezani z domačimi: hašiš prinašajo v vojašnice z dopustov v krajih, kjer živijo, mamilo pa je namenjeno uporabi v vojašnicah.

Razen drobnega razpečevanja na ožjem območju Gorice in bližnje okolice ni zaslediti organiziranega tržišča z mamili, pač pa se tukajšnji narkomani zalagajo v drugih mestih severne Italije. Nekoliko drugače je v Gradežu med turistično sezono in pa na Trzinu, kjer pomembne prometnice, pristanišče in vsakodnevni prihodi ter odhodi v tamkajšnji industriji zaposlenih delavcev onemogočajo policijskim organom učinkovitejšo nadzorstvo nad tržiščem mamil.

Podatki o številu prijavljenih oseb zaradi posesti ali razpečevanja mamil so v zadnjem petletju precej nihajoči. Leta 1985 so prijavili 71 ljudi, od teh je bilo 19 aretiranih. V naslednjih letih pa je bilo število prijavljenih na Goriškem (v oklepaju navajamo aretirane) sledeče: leta 1986 - 59 (33), 1987 - 92 (32), 1988 - 72 (39), 1989 - 51 (19).

Dr. Trotta je negativno ocenil predpise novega zakona o mamilih, ki uvažajo kazenski pregon ne samo razpečevalcev, pač pa tudi uživalcev mamil. Meni je, da bo na tak način mogoče kvečjemu obdržati razširjenost mamil na sedanjem nivoju, nikakor pa ni zgolj zaradi teh predpisov pričakovati njenega zmanjšanja. Koristnejša bi po njegovem mnenju bila uvedba predpisov, ki bi omogočili koordinirano delovanje policijskih organov proti mednarodnemu trgovanju z mamili. Z učinkovitejšim zatiranjem tega trgovanja bi lahko občutno zmanjšali ponudbo mamil na tržišču, kar bi bržkone imelo pozitivnejše učinke na porabo. Za širjenje mamil namreč ni kriv stari zakon oz. njegovo določilo, da zgolj uporaba mamil ni kaznivno dejanje. Vzroke gre prej pripisati ponudbi in razmeroma lahki razpoložljivosti mamil na tržišču.

Dokaj zaskrbljujoča so bila predvidevanja dr. Trotte glede učinkov, ki jih bodo novi predpisi imeli na delovanje sodnih ter nasploh preiskovalnih organov. Že danes ti organi zaradi pomanjkanja osebja, sodobnih pripomočkov in struktur niso kos zahtevnemu delu. Z novimi predpisi se bodo policijski organi morali posvetiti pregonu stotin uživalcev, s tem pa se bo v sedanjih pogojih neizbežno zmanjšala možnost delovanja proti organiziranemu kriminalu, ki trguje z mamili. Pričakovati je tudi, da se bo zelo povečalo število sodnih postopkov, ki jih je kot znano že danes preveč glede na zmogljivosti sodnih struktur, ne nazadnje pa bodo velike probleme imeli tudi v zaporih, ki so marsikje že danes prepolni in naj bi v prihodnjih letih sprejeli še na tisoče uživalcev mamil z obsodbami na dolge zaporne kazni.

Srečanje mladih glasbenikov v Celovcu

Glasbena šola na Koroškem Kaertner Musikschule je letos že osmič priredila srečanje mladih slovenskih glasbenih poustvarjalcev iz Furlanije, Julijske krajine, Slovenije in Koroške. Letošnja prireditve se je odvijala v sredo, 16. t.m. v velikem javnem studiu avstrijskega radia v Celovcu.

Na sporedu so bile v glavnem skladbe slovenskih skladateljev, ki so jih gojenci različnih glasbenih šol dobro izvajali. Na prireditvi so nastopali tudi gojenci šole Glasbene matice iz Gorice in Trsta.

Gorico je predstavljala godalni kvartet, ki je izvajal Andante cantabile P.I. Čajkovskega in Mafrino iz Primorskih plesov Bojana Adamiča.

Šolski godalni orkester Glasbene matice Trst pa je predstavil Akvarele za komorni orkester M. Gadeja, v prireditvi V.Lovca.

Na celovški prireditvi je sodeloval tudi trio glasbene šole E. Komel iz Gorice s skladbo Largo D. Rejca.

Večer je v celoti posnela 2. mreža avstrijske televizije.

prispevki

Za Zeleni križ v Gorici so z raznimi nameni darovali: Giovanni Battista Tomasi 40 tisoč, Andreina Mosetig 60 tisoč, Mario Guglielmi 50 tisoč, Maria Guglielmi in Massimo Maniaco 50 tisoč, Bice Chianese 30 tisoč, Viola Mina 15 tisoč, Maria Agazzi 30 tisoč, družina Milos Armando 50 tisoč, Carlotta Kovacevich 200 tisoč, Francesca in Valentina 30 tisoč, Rosmunda Millo di Villagrazia 30 tisoč, Luciano in Iolanda Schacher ter Silvana Agosta 100 tisoč, Gina Dossi 40 tisoč, Mariolina Venuti 50 tisoč, družina Guido Devetag 100 tisoč, družina Tosolini 15 tisoč, učno in neučno osebje šole Battisti 120 tisoč, Antonio Stua in Laura Stua Vittori 50 tisoč, družina Cumar Grossi 100 tisoč, združenje Sci Nordico 88 100 tisoč, sestra in svak pokojne Francesce 100 tisoč, družine Mosetti, Visin in Duravig 30 tisoč, Dolores Baumann 100 tisoč, Vittorio, Felice, Elena in sinovi 80 tisoč, Mariuccia Louvier 30 tisoč, Iolanda in Renato Pellarini 100 tisoč, brat Arrigo pokojne Armide Barago 50 tisoč, družini Michelin in Bressan 50 tisoč, Nela Devecchi 50 tisoč, Claudia Peteani 50 tisoč, Alice Lalli 20 tisoč, snaha pokojne Marte Volant 20 tisoč, mama pokojnega Silvana Leghisse 500 tisoč, Lina Guglielmi 50 tisoč, Emilia Pascotto 30 tisoč, uslužbenci podjetja Zulli 300 tisoč, Bruna Petrusa in Gisella Simic 50 tisoč, družina Rosconi 50 tisoč, Maria Orsola Zorzenon 200 tisoč, Renata Foladore, Ada Miseri in Rina Manzoni 100 tisoč, Lutman, Ceccaroni, Santin in Trencia 100 tisoč, Marino Barbera 100 tisoč, N.N. 20 tisoč, Maniaco 50 tisoč, Anita Braulin Paulin 50 tisoč, sosedje pokojnega Augusta Mazzolinija 100 tisoč, žena in sorodniki pokojnega Vittoria Mianija 300 tisoč, Caterina Pian 50 tisoč, Rosy Morassi 50 tisoč, Adriano Plesnizer 100 tisoč, uslužbeni SIP iz Trzince 55 tisoč, bratje Godina 100 tisoč, Giordana in Stanko 50 tisoč, mama in sestra pokojnega Alberta Brillija 50 tisoč, družina Cinausero 100 tisoč, družina Francesco Meada 30 tisoč, Giuseppe Ronitelli 100 tisoč.

2., 3. junij 90

ARGOŠ

Štandrež - Kranjska gora

Informacije: - Hobby, tel. 34730

- Breda Hoban, tel. 21317

- bar Brasil, tel. 520120

Prosvetno društvo "Štandrež"

prireja v Štandrežu

Praznik špargljev

Sobota, 26. 5., ob 20.00 otvoritev in ples

Nedelja, 27. 5., ob 16.00 slikarski extempore; ob 19.00 nastop zborov "Rupa-Peč" in štandreškega mladinskega zbora ter dramske skupine "Štandrež" z veseloigrama "Oče na polikliniki" in "Obisk". Sledi prosta zabava.

Sobota, 2. 6., plesna zabava
Nedelja, 3. 6., ob 19.00 nastop množične skupine HIT iz Nove Gorice in štandreške ritmične skupine. Sledi ples.

Na voljo šparglji, pijača in jedaja ter srečolov.

Kulturni dom ZSKD

Dijaški dom S. Gregorčič
Knjižnica D. Feigel

VRTILJAK MLADOSTI

Petek, 23. maja, ob 17. uri v goriškem Kulturnem domu.

Sodelujejo: mladinske skupine iz Doberdoba, Sovodenj, Štandreža, Gorice, Števerjana, Benečije, Koroške in Slovenije.

RAZSTAVA MLADINSKE LITERATURE

NAGRADNO ŽREBANJE

Inštitut Jožef Stefan
Ljubljana

Razpis za poletno računalniško šolo

Na Inštitutu potekajo tečaji, ki jih vodijo strokovnjaki odseka za uporabno matematiko Inštituta Jožef Stefan. Tečajev se poleg mladih iz Slovenije lahko udeležijo tudi mladi zamejski Slovenci iz Avstrije in Italije stari od 10 do 17 let. Prijavite se lahko v sledeče tečaje:

1. začetni računalniški krožek
2. tečaj računalniško podprtega učenja
3. seminar iz elektrike in magnetizma
4. seminar za seznanjanje z uporabo računalnika kot orodja v neračunalniških poklicih
5. seminar za seznanjanje s tržnim gospodarstvom

Tečaji so enotedenski in bodo potekali od 9. do 13. julija v času od 8. do 14. ure. Nastanjeni bomo v bližini Inštituta v dijaškem domu.

Za udeležence iz Italije bo organizator slovenski dijaški dom Simon Gregorčič v Gorici, Ul. Montesanto 84, tel. 533495, kjer dobite tudi vse potrebne informacije vsak delavnik od 11. do 15. ure razen v soboto.

Rok dokončnega vpisa zapade nepreklicno 31. maja.

Organizator

Letos bodo priredili jubilejni Mladinski raziskovalni tabor Repentabor 90

Deset let dela z mladimi

Mladinski tabori se uveljavljajo v Evropi od šestdesetih let dvajsetega stoletja. Nastali so iz želje in potrebe po proučevanju, razumevanju in spoštovanju narave in znanosti. Želja je bila, da bi mladi zgodaj spoznali dosežke znanosti in problematiko raziskovalnega dela. Mladinski raziskovalni tabori uvajajo mlade udeležence k terenskemu delu ter navajajo k uporabi znanstvenih metod. Pod strokovnim vodstvom mentorjev mladi spoznavajo določeno okolje v luči raznih ved. Po desetih letih takih izkušenj lahko zapišemo naslednje ugotovitve o mladinskih raziskovalnih taborih pri nas: spoznavanje ozemlja Slovencev v Italiji, razvijanje metod dela z mladimi, povezovanje teorije in prakse, spoznavanje mladih z znanostjo, dopolnjevanje izobrazbe mladih v izvenšolskem času, vzgojni moment za mlade raziskovalce in za mentorje, uvajanje mladih v raziskovalno delo; dosežki tabora so konkretni, rezultati tabora so objavljeni v primerni knjižni obliki. Uspehi oziroma neuspehi so odvisni od več dejavnikov: usposobljenost vodstva, primerni mentorji, pedagoška in raziskovalna predpriprava, ustrezna oprema, pravilno izbran program dela, odgovarjajoča lokacija tabora, razumevanje okolja za raziskovalni tabor. Problematika raziskovalnega dela v okviru tabora je različna. Na začetku so bili tabori v glavnem enodisciplinirani, kasneje pa so prerasli v interdisciplinirane. Pri nas so

se takoj odločili za tabor na interdisciplinirani podlagi. Vendar bi bolj ustrezala definicija, da so naši tabori multidisciplinarni.

Začetek mladinskih raziskovalnih taborov (med Slovenci v Italiji) sega deset let nazaj. Zamisel pa je nastajala že nekaj časa prej. Stvarno se je razvijala ob poletnem delu mladih na Odseku za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici in v Slovenskem raziskovalnem inštitutu. Vzporedno se je vrsta dijakov in dijakin slovenskih srednjih šol na Tržaškem in Goriškem udeležila mladinskih raziskovalnih taborov v Sloveniji. Postavljena so bila izhodišča: interdisciplinarni pristop, vzgojni moment pri uvajanju mladih v raziskovalno delo, terensko delo, javen prikaz dosežkov tabora, objava izsledkov tabora v knjižni obliki. Istočasno je moral tabor zadostiti načelu, da mladi čim bolj spoznajo območje, ki ga naseljujejo Slovenci v Italiji. Narodnostna problematika je prihajala na dan iz samega dela, ne da bi jo posebej poudarili.

Začeli smo leta 1981 z enotedenskim taborom od 22. do 27. junija 1981 v Barkovljah pri Trstu. Raziskovalne skupine so bile štiri: etnološka, geografska, naravoslovna in zgodovinska. Dvom je spremljevalec vsake nove pobude, tako je bilo tudi pri našem prvem taboru. Po zadovoljivem uspehu prvega tabora smo začeli načrtno pripravljati drugo izvedbo. Obrestovalo se je redno me-

Na fotografiji udeleženci 8. MRT Brda 88

sečno sestajanje z mladimi. Na taboru Doberdob 82 smo vpeljali peto disciplino: sociologijo. Sam raziskovalni tabor smo razširili na dva tedna: od 30. 8. do 11. 9. 1982. Vse to je obrodilo zaželene sadove. Pridobljene izkušnje in uspešno izpeljani izvedbi so nam dali potreben elan. S tretjim taborom smo posegli med Slovence v videmski pokrajini. Tabor Benečija 83 je bil na področju občine Špeter Slovenov od 29. 8. do 10. 9. 1983. Politično je bilo važno,

da smo izvedli tabor in s tem potrdili enotnost prostora, ki ga naseljujejo Slovenci v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Na drugi strani smo začeli postajati zanimivi za italijansko okolje. Z vsako nadaljnjo izvedbo smo želeli kakovostno napredovati. Četrti tabor se je odvijal na področju občine Dolina od 27. 8. do 8. 9. 1984 pod imenom Breg 84. Vpeljali smo še šesto raziskovalno skupino: arheološko. Na naslednjem 5. MRT

Sovodnje 85 smo uvedli računalnik kot sestavni del opreme. Peti tabor je bil od 1. do 11. 9. 1985. Nato smo se ponovno podali na bolj oddaljeno in ogroženo področje, saj je bil leta 1986 tabor v Kanalski dolini od 25. 8. do 6. 9. 1986. V program nam je uspelo vnesti še jezikovno skupino in video delavnico. Sedmi tabor Devin 87 (18. - 29. 8. 1987) in osmi Brda 88 (22. 8. - 3. 9. 1988) pomenita dokončno utrditev mladinskih raziskovalnih taborov pri nas. Na obeh taborih se je osnovala in zrasla manjša skupina mladih, ki je sposobna izvesti zahtevnejše naloge. Vse to je bilo potrjeno na devetem taboru Rezija 89, ki je bil od 21. 8. do 2. 9. 1989. V zadnjih letih smo bolj pozabili na redno izdajanje rezultatov tabora v posebni publikaciji. Tako smo že izdali naslednje: Doberdob 82, Kanalska dolina 86, Devin 87, Brda 88, Rezija 89. Razmišljamo, da bi v posebni dodatni publikaciji pokrili še manjkajoča leta. S tem bi bil krog zaokrožen. Nadalje se zavzemamo, da bi našo pobudo predstavili drugim; v ta namen razmišljamo o publikaciji v angleškem jeziku.

Naši tabori se odvijajo že deset let, saj bo letošnji tabor že deseti pod nazivom Repentabor 90. V vseh teh letih smo skušali stalno dograjevati zamisel tabora, ki je nastala pred desetimi leti. V bodoče bo treba vložiti še več napora in znanja, tako naši tabori ne bodo izgubili potrebnega zagona in fantazije.

MILAN PAHOR

Letos na Repentabru

Tradicija mladinskih taborov (sicer pa nikjer napisano pravilo) predvideva, da se tabori izmenično prirejajo v tržaški, goriški in videmski pokrajini. Letošnji 10. tabor začne novo serijo. Na vrsti je spet tržaško ozemlje.

Kakor vsako leto smo ob zaključku tabora 89 izvedli anketo, v kateri je bilo poleg drugega vprašanje o lokaciji prihodnjega terenskega raziskovanja. Že takrat je pred Trstom in Miljami vodil Kras. Dolino in Devin-Nabrežino smo v preteklih letih že obiskali. Potrebno je bilo preveriti, katera občina je zanimiva na področju naših raziskovalnih skupin: arheologija, etnografija, geografija, jezikoslovje, sociologija, zgodovina.

Odločili smo se za Repentabor, ker je to majhna občina, ki je idealna za naše delo. Zanj smo se odločili tudi zato, da se ne bi še lotili raziskovanja v mestu (Trst), ker bi bila taka pobuda organizacijsko in metodološko veliko zahtevnejša.

O splošnih pripravah

Prvi stiki z občinsko upravo so bili zelo pozitivni. Opaziti je bilo zanimanje za našo pobudo.

Organizacija tabora je zahteven problem. Skupina od 50 do 60 mladih in mentorjev mora imeti zagotovljeno dvotedensko bivanje, prehrano, prevoze, delovne prostore, tehnične pripomočke (video oprema, fotoaparati, temnica, računalniki...).

Bivanje in prehrana bo v dijaškem domu v Trstu, ki nam je že dal pozitiven odgovor z možnostjo uporabe temnice in video. Delovne prostore nam je Občina Repentabor prav tako že zagotovila. Treba bo še preveriti prevoze in možnost, da bi kosili na terenu.

Organizacija tabora tudi veliko stane. Te stroške delno krijejo sami udeleženci, večji del pa krijejo slovenski denarni zavodi v Italiji in nekatere posamezne organizacije.

V okviru tabora spadajo tudi predavanja, srečanja z občinskimi upravitelji, predstavniki domačih društev in organizacij, filmski, video in diavečeri pa tudi rekreacija in

športna srečanja, krst novincev in družabnost nasploh. Tudi na to je treba pomisliti.

Predstavitve po šolah

Kot vsako leto so na slovenskih višjih šolah predstavitve taborov. Letos predvajamo videokaseto o taboru Rezija 89. Prijavnice smo že pripravili, delijo jih mladi, ki so se udeležili prejšnjih taborov.

Pripravljalno delo

Vsaka skupina mora pripraviti okvirni program raziskovalnega dela. Treba je kontaktirati ustrezne mentorje za vsako disciplino. Delno bodo skupine vodili mladi univerzitetni študentje iz vrst Društva mladih raziskovalcev, ki imajo za sabo že vrsto izkušenj na taborih. Ostali mentorji so iz vrst strokovnih institucij Slovencev v Italiji oziroma iz matične Slovenije.

V programu letošnjega desetega mladinskega raziskovalnega tabora so predvidene naslednje raziskovalne skupine: arheološka, etnološka, geografska, jezikoslovna, naravoslovna, sociološka in zgodovinska. Nekatere skupine imajo že zasnove raziskovalne teme, za ostale se še dogovarjamo.

Posebej bo delovala tudi videoskopina. Proizvod taborov so poleg brošur tudi videofilmi.

Za računalniško obdelavo podatkov nam bodo priskočili na pomoč strokovnjaki iz Slovenije. Letos imamo v programu tudi krajši tečaj.

Uporaba temnice v DDT nam bo omogočila razvijanje črno-belih posnetkov.

Med novostmi na taboru velja omeniti tudi vsakodnevne zapise o dogajanju in pa posebno skrb za grafično obdelavo razstave.

MARKO JAGODIC

Doslej so izdali brošure o 5 taborih Izidi črno na belem

V dveh tednih raziskovalnega dela na taboru se nabere mnogo različnih podatkov, spoznanj, vtisov. Vse to je težko strniti in predstaviti na zaključnem javnem večeru. Zaključne prireditve se udeležijo predvsem domačini, prijatelji in znanci, bivši udeleženci, starši. Širša javnost ni seznanjena z našim raziskovalnim delom. Potreba in želja, da bi rezultati dela in izkušnje ostali zapisani in tako dostopni širšemu krogu ljudi, sta porodili zamisel, da bi izdali publikacijo o taboru. Brošura bi bila tako potrditev dvotedenskega raziskovalnega dela na terenu.

Prva publikacija je bila objavljena leta 1983 po zaključku 2. mladinskega raziskovalnega tabora Doberdob 82. Uredniki brošure so bili mentorji tabora, izdajatelj in založnik pa je bila Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije (ZOTKS). V publikacijo smo vključili uvod s kratkim orisom občine Doberdob ter pomena mladinskih raziskovalnih taborov. Dodali smo še dva kratka povzetka vsebine v italijanščini in angleščini.

V naslednjih letih nam je uspelo izdati še: Kanalska dolina 86, Devin 87, Brda 88 in Rezija 89. Za štiri tabore nismo uspeli izdati publikacije: Barkovlje 81, Breg 84, Benečija

83, Sovodnje 85. Radi bi zapolnili tudi to vrzel, zato načrtujemo posebno publikacijo, ki bi vsebovala najzanimivejše prispevke vseh teh taborov. V pripravi je tudi posebna brošura v angleščini, ki bi mednarodni javnosti predstavila naše mladinske raziskovalne tabore. Dosedanje publikacije so imele naklado od 600 do 1000 izvodov.

Napolniti 150 strani obsegajočo brošuro ni prav lahko delo. Vsaka skupina se ob koncu tabora sestane ter začrti okvir prispevka, ki mora odražati delo skupine na taboru. Besedilo se dopolni s fotografijami, zemljevidi, grafikoni, razpredelnicami, preglednicami. Zadnja leta si prizadevamo, da bi naše publikacije bile dosledno dvojezične, kar pomeni dodatno delo. Od leta 1988 so vse publikacije dosledno dvojezične: Devin 87, Brda 88, Rezija 89. Od leta 1986 sta izdajatelj Narodna in študijska knjižnica in Slovenski raziskovalni inštitut. Od leta 1986 dalje je glavni urednik publikacij o taborih Aldo Rupel. Obenem so slovenski denarni zavodi podprli našo pobudo.

Z izdajanjem publikacij o taborih smo uspeli širši javnosti prikazati rezultate našega dela.

IGOR PAHOR

Raziskovanje je lahko še tako obzirno in vpludno, raziskovalci in raziskovalke so lahko močno prijazni in simpatični, a njihovo delo (ne)hote poseže v zasebno sfero človeka oziroma družine. Razgovor lahko poseže po spominu in dogodkih, ki niso prav prijetni. K temu je treba dodati še dejstvo, da razgovor odzira čas delovnemu človeku. Seveda lahko pripomnimo, da za deveto lahko obrnemo in jo ocenimo kot obojestransko obogatitev. Na vsak način sloni precej dela mladinskega raziskovalnega tabora prav na pogovorih z ljudmi. To smo od samega začetka vedno vzpodbujali, saj smo želeli vedno biti v stiku z ljudmi. V Reziji je bila seveda prisotna bojazen, da bomo težko našli pot do domačinov. Krožile so vesti o zaprtosti, o težavi glede jezika in še kaj bi lahko dodali. Kljub vsemu temu so Rezijani pokazali dokajšnjo mero potrpežljivosti in razumevanja. Morda je očarala mladostna zagnanost, a obenem resnost pristopa; morda so zasledili v mladih raziskovalcih nedolžno radovednost ter resnično zanimanje za problem. Skratka stik z domačini je bil enkraten in resnično občuten. Na omenjeni podlagi je osnovano gradivo tabora, ki je seveda podkrepjeno s predhodnimi ugotovitvami in podatki.

Raziskovalno delo v Reziji 89 je bilo porazdeljeno po skupinah kot na ostalih taborih. Oglejmo si malo vsebinske

sklope, ki so v obširni obliki zapisani v publikaciji Tabor Rezija 89. Na taboru so bile prisotne naslednje skupine: arheološka, etnološka, geografska, jezikoslovna, naravoslovna, sociološka, zgodovinska.

Arheološka skupina je odšla iz Rezije s spoznanjem, da se je, najbrž prva nasploh, resno spoprijela z njenimi arheološkimi možnostmi.

Če je predсловanska naselitev Rezije vprašljiva in še nepotrjena, je zgodnja slovanska poselitev Rezije zanesljiva in zgodovinsko dokazana, izvedena pa je bila iz koroške smeri.

Rezija je s svojim bogatim izročilom bila od vedno prava paša za slovenske in druge raziskovalce. Etnološka skupina se je tako osredotočila na nekatere elemente izročila: pustne noše (pust je namreč izredno občuten), sirarno na planini Ta na Brdo, moštarno v Podlazu na Bili, stavbarstvo (kar ga je še tipičnega ostalo po potresu in po obnovi). Zanimivost zase je seveda predstavljala večer z rezijanskimi godci in plesalci.

Geografska skupina je v bistvu sociogeografska skupina. Kot taka je ugotovila nekaj zanimivih podatkov: prebivalstvo stalno upada (leta 1981 je bilo v dolini le še 1497 prebivlancev), po svetu pa je okrog 5000 domačinov, po letu 1960 se je izseljevanje usmerilo v Italijo, prej je bilo pretežno usmerjeno v Evropo in v svet. Potres je dokončno pokopal kmetijstvo in živinorejo, kar je že in bo še spremenilo podobo doline, ljudi in navad.

Jezikoslovna skupina je zastavila svoje delo na graditvi odnosa do rezijanščine. Jezikovno področje je eno najbolj občutljivih, saj so ljudje na svoj jezik upravičeno navezani; pogoji, v katerih živijo, pa jim niso preveč naklonjeni. Skupina je posvetila pažnjo raznim vrstnim besedilom ter stopnji ohranjenosti oziroma javne rabe. Različne so nevidne niti, ki se pletejo med človekom in naravo, ki ga obdaja. Sožitje z naravo ima v Reziji nešteto odtenkov, ki močno pogojujejo čutenje, bivanje in obstoj posameznika

in večje skupnosti. Člani naravoslovne skupine so se posvetili proučevanju dveh vidikov: skupina botanikov je beležila, v kakšni meri je med starejšimi prebivalci še živa kultura domače uporabe zdravilnih zelišč in drugih zdravil ter uporaba samoniklih rastlin v prehrani in druge namene; skupina geologov je raziskovala učinke potresa iz leta 1976. Za poglobitev geološke raziskave je bil potreben terenski pregled, če in kako je podlaga, na kateri so stale hiše, povezana s potresno škodo. Proučevanje podlage je bilo nato vzporejeno z opazovanjem rastlinske odeje.

Sociološka skupina je obravnavala problem potresa iz leta 1976 s pomočjo poglobljene ankete med večjim številom prebivalcev različnih poklicev in starosti. Glavna tema je bil potres: kako je vplival na življenje prebivalca in na njegovo delo, kakšne spremembe je prinesla obnova, kakšna bi bila Rezija brez potresa. Odgovori so bili seveda različni. Podatki pa so le naka-

zali nekatere smeri: obnova je zadovoljila le manjšino, obnova je spremenila strukturo vasi ter s tem navade in odnose.

Na raziskovalnem taboru v Reziji je zgodovinska skupina obravnavala problematiko izseljevanja. Izseljevanje je značilen pojav v rezijanski družbi že več stoletij. Izpričano je na primer že v 16. stoletju in njegovi kontinuiteti lahko sledimo vse do današnjih dni. Razloge za njegovo zakoreninjenost v času je treba iskati v skoposti gorskega okolja, ki ni nikdar uspelo zadostiti življenjskim potrebam prebivalstva in ga je primoralo k iskanju dodatnih virov zaslužka. Rezijani so se tako oprijeli vrste poklicev, ki so predstavljali vsaj začasno odsotnost od doma in živahno mobilnost v prostoru. Od 18. stoletja dalje pa so se Rezijani v tujini začeli ukvarjati še z drugimi dejavnostmi, ki so vplivale na značilno poklicno strukturo njihove skupnosti. Zato je izseljevanje iz Rezije zanimivo tudi iz vidika zgodovine poklicev in gospodarske zgodovine Rezije nasploh.

To so v kratkem nakazane vsebinske smernice publikacije o Reziji, ki prinaša obilico gradiva, slik, grafiknov, seznamov. Publikacija je napisana v slovenščini in italijanščini, tako da je zanimiva za širok krog uporabnikov in interesentov.

M. P.

Ugotovitve udeležencev lanskoletnega tabora v Reziji

S spremembo strukture vasi po obnovi so se spremenili tudi odnosi med ljudmi

Zadnja letošnja premiera Primorskega dramskega gledališča

Kriminalka z umori, krvjo in smehom

Kriminalka ni kdove kako razvit žanr v slovenski literaturi, četudi bi bilo gradiva iz vsakdanjega življenja kar dovolj. Najbrž zato ni tako gojena, ker pač mislimo, da gre za nekakšno manjvredno zvrst, ki temelji samo na komercialnih in vnanjih temeljih, skratka, da ne sega v dušo in da ne sproža, denimo, reakcij, kakršne spodbuja »klasična«. Prvi, ki je zaokroženo začel odkrivati elemente kriminalke v slovenski književnosti je Matjaž Kmecl, odkril jih je od Jurčiča in še prej do današnjih dni, predvsem v radijski igri. A to je seveda nekaj drugega kot na primer kriminalka Ire Levinova »Smrtna past«, ki smo jo v četrtek kot zadnjo premiero letošnje sezone gledali na odru Primorskega dramskega gledališča.

Ira Levin je znamenit avtor kriminalk, po njegovih delih so posneli marsikateri film, najbolj znan je Rosemary's Baby režiserja Romana Polanského in z Mio Farrow v glavni vlogi. V »Smrtni pasti«, kjer ne manjka groze, umorov, trupel, škripajočih tal in cvilečih vrat, orožja in neverjetnih preobratov, je avtor pogledal v svoj svet, svet piscev kriminalnih iger. Protagonista te Levinove zgodbe sta namreč »kovalca« gledaliških kriminalk. Znani in uspešni avtor Sidney Bruhl, kateremu pa usiha ustvarjalna žilica ter uveljavljajoči se Clifford Anderson zasnujeta umor Bruhlove soproge Myre, ker hočeta živeti skupaj, da bi bolje ustvarjala in se medsebojno oplajala. Dogajanje seveda ves čas teče pred gledalčevimi očmi in Levin, kot dober pisec kriminalk, obrne najprej pozornost avditorija na nekakšen obračun med obema pisateljema, nato pa stvar presenetljivo zasuka za celo več kot 360 stopinj in Myra se zgroze na zgredi na tla, infarkt, mrtva je, truplo. Na tem mestu bi seveda pričakovali policijsko preiskavo, a te ni, nekakšne detektivske posle opravlja vedeževalka Helga ten Dorp. Skratka: Bruhl je zaslužil, da ima mladi Anderson v glavi in v rokopisu remek delo, pravo uspešnico, s katero bi se dalo ogromno zaslužiti, zato mu kot uveljavljen avtor daje šanso, da sodeluje z njim. To je seveda pretveza, da bi se polastil rokopisa in ubil mladega pisatelja, kar se tudi zgodi: a ne ubije ga dovolj, kajti Anderson ima kot mačka sedem življenj in preden spusti dušo smrtno zadane še svojega vzornika in moralno Bruhla. In potem sta tu še advokat Milgrim in spet vedeževalka Helga in tudi onadva se potegujeta za rokopis, denar...

Treba je reči, da sta bili zgodba in uprizoritev, ki se je udejanjala na tipični, za kriminalko kot nalašč in ustrezno oblikovani sceni Vojteha Ravnikarja (seveda — vse je ovito v rdeče-črno barvo), dovolj shriljivi, a ta srhljivost ni bila nikoli razpotegnjena do groze, saj je režiser Janez Pipan skupaj z dramaturginjo Diano Koloini (prevajalka je bila Alja Predan) razbremenjeval moreče in morilsko

ozračje s poudarjanjem humornih rep-lik v Levinovem tekstu. Tako smo seveda sledili natančno razpotegnjenemu (a)logičnemu toku dogajanja, ki pa je bilo mnogokrat farsično (glede na kriminalko) ali celo karikaturno obarvano. Da bi stopnjeval napetost, je Pipan upočasnil ritem predstave, tako da je bila uprizoritev tu pa tam razvlečena in zaradi tega se je jasnost marsikje zgubila, dovolj domiselno pa je poudarjal tiste elemente, ki so bili centralni za vse početje, tako da je gledalec lahko zaslužil, da se bo zdaj zdaj nekaj zgodilo, da bo vsak hip uporabljen določen predmet itd. To se pravi — Pipan in uprizoritev z njim, je gledalce vodil smiselno in domiselno na spolzka tla »kriminala«, ne pa tudi dovolj hitro. A previdnosti pri umorih ni nikoli preveč...

Bine Matoh (Sidney Bruhl), Dušana Ristić (Myra Bruhl), Iztok Mlakar (Clifford Anderson), Vesna Jevnikar (Helga ten Dorp) in Stane Leban (Porter Milgrim) so igrali sproščeno in »dvoumno«, na meji med resnostjo in humorjem, med krvjo in prijateljstvom, kar vse je dajalo inscenaciji svojevrsten prizvok. Zdi se, da je Levin še najbolj pomanjkljivo oblikoval prav lik protagonista Bruhla, ki pa ga je Bine Matoh zarisal prepričljivo, kot človek, ki ve, kaj hoče, kot človek, ki

Režiser Janez Pipan

bo samoumevno nekoga umoril in od tega imel dobiček. Nikjer torej ni moralnega mačka, kaj šele, da bi šlo za samospraševanje o zločinskem dejanju. Matohov Bruhl je bil kar se da premočrtna osebnost, ki so ji zločini (o katerih piše) vsakdanja stvar in ob njih kaže celo prekomerni užitek. A tudi Mlakarjev Anderson ni bil od muh in je vedel, kaj hoče. Iztok Mla-

kar je mladega pisatelja izstrigel med naivnostjo in radoživo prebrisanostjo, a tudi odločnostjo ter združil te elemente v dinamično, nekoliko bahaško (v sozvočju z likom) igro. Poseben tip humorja, tudi na jezikovni podlagi, je uveljavila Vesna Jevnikar v vlogi Helge ten Dorp, čudaške vedeževalke, ki že s svojim »norim« nastopom vzbuja smeh, ko mimogrede odkriva sledove krvi na tepih in v prostoru nasploh. Jevnikarjeva je bila v vseh teh odtlenkih prepričljivo groteskna in živa. Dušana Ristić kot Myra Bruhl je že od vsega začetka napovedovala (s svojim oblikovanjem lika, kajpak), da se bo zgodilo nekaj groznega. Prestrašena, boječa, tresoča — bila je predestinirana žrtev, ki sluti, da bo žrtvovana. Stane Leban kot Porter Milgrim pa je upodobil tipičnega advokata kriminalk, ki se okoristi z »nesrečo« svojega klienta, a tudi to na humoren, razbremenjujoč, vse prej kot na ciničen način.

Bila je to konec koncev učinkovita in duhovita, čeprav preveč razvlečena predstava, ki jo je s sugestivno »atmosfersko« glasbo opremil Gregor Strniša, kostumografsko pa oblikovala Doris Kristić. Posebne efekte si je zamislil Dušan Mihajlovič, lektor je bil Srečko Fišer.

MARIJ ČUK

Brez jezika ne bo niti poezije

Na Bledu se je včeraj zaključilo tradicionalno mednarodno zasedanje PEN, na katerem je imel poseg tudi Marko Kravos.

Prihajam iz majhnega okolja, iz Trsta, kjer kar nekaj desetih slovenskih pisateljev - teh je iz leta v leto več - živi in ustvarja za iz leta v leto manjše število slovenskih ljudi v teh krajih v Italiji.

Razmišljam o strahu, pa čeprav prihajam iz države svoboščin in demokracije, iz domovine prava. Prav tako prihajam iz manjšinske skupnosti, ki je tako majhna, da je (ali bi lahko bila) zanemarljiv problem ali smešna nevarnost za kogarkoli, obstajajo pa znotraj nje še kar trdne solidarnostne vezi. Pa vendar strah tudi v meni.

Ogledujem si, kako se svet spreminja, kako vsi veliki narodi in močne države postajajo vse bolj majhni in vezanih rok. Razmišljam, da zaradi tega majhne skupnosti, manjšine, ki tako nagosto naseljujejo naš stari svet, ne postajajo nič manj majhne in izpostavljene. Nič manj jih ne puščajo v nemar pri iskanju načelnih in globalnih rešitev. Puščam se izzvati vsemu temu, pogumen sem, pogum je vrlina norih in za norega se imam čisto dovolj, da sem družbeno odgovoren in angažiran. In strah me je prav tega svojega poguma.

Dopovedujem si, da se pač ne ženem zaradi lastnega uveljavljanja, ampak da bi se v mojem rodnom okolju ohranil jezik, v katerem nastaja moja poezija. Ker če ne bo več mojega jezika, si pravim, tudi moja poezija z vso svojo bogoskrunsko ambicijo, da bi nadživela svojega ustvarjalca, ne bo imela prav nobenega smisla. Umrla bo, strašim samega sebe, ker ne bo mogla več nikogar nagovarjati v svojem naravnem okolju. Torej bodi pogumen in junaški! - si pravim in se spodbujam,

MARKO KRAVOS

Knjiga sodi v žanr razgledniških monografij

O deželi ob Cerkniškem jezeru

Malo pred prvim majem so izdajatelj (Skupščina občine Cerknica) in avtorji (Marijan Slabé, Milan Škrabec in Janez Šumrada) predstavili knjigo "Dežela ob Cerkniškem jezeru". K naslovu zagotovo sodi še uvodno pojasnilo, da govori knjiga o krajih v občini Cerknica "na starih razglednicah". Pisec uvoda in soavtor Janez Šumrada jo uvršča med tiste razgledniške monografije, ki jih na Slovenskem že imamo nekaj. Tako omenja dve podobni knjigi posvečeni Ljubljani, razgledniški in fotografski prikaz Gorenjske in nazadnje razkošno "pozdravi iz slovenskih krajev". Primorci bi seveda lahko v ta seznam vključili koledar ZTT izpred par let, ne bi smeli pa pozabiti tudi izdaj italijanskih založnikov, ki morajo ob prikazovanju Trsta in Gorice, vključiti tudi kako razglednico slovenskih krajev ter slovenskih avtorjev in založnikov (na primer izdaje Občine v Gorici).

Knjiga o kateri je nadvse prijetno poročati, je osredotočena na današnjo občino Cerknica. Kraji so prikazani v

treh poglavjih, in sicer na prvem mestu Cerkniška dolina, Rakovsko polje in Menišija, sledi prikaz Loške doline in Babnega polja in kot zadnje pregled krajev na Blokah, Trojiškem in Vidovskem. Velik del krajev današnje občine Cerknica je imel svoje razglednice že v času pred prvo svetovno vojno. Sestavljalci knjige so seveda med "stare razglednice" uvrstili gradivo nastalo pred letom 1918. Kraji, ki takih razgledniških posnetkov nimajo, so bili prikazani s primerki iz časa med obema vojnima.

Razglednice so natiskane v naravni velikosti in tudi se barvno želijo kar najbolj približati originalom. Vsaka razglednica ima tudi primerno legendo. Celotna knjiga pe je tiskana štiri-jezično (slovensčina, angleščina, nemščina in italijansčina). Za navdih stariškosti je poskrbel tudi oblikovalec knjige (Cveta Stepančič).

Vtis, ki ga bralec ob prebiranju in listanju prejme, je prijeten in navdušujoč. Morda bo pozorni bralec najprej pomislil na pomen, ki ga imajo danes

stare razglednice (ker pač drugih fotografskih dokumentov ni) kot zgodovinski vir. Velik izbor starih razglednic in skrb za njih oblikovanje nedvomno kaže, da je bilo tja do konca prve svetovne vojne izdajanje razglednic ne le turistično in komercialno dejanje, pač pa tudi kulturni dogodek. Tolikšna količina najrazličnejših upodobitev krajev, pa tudi dogodkov in podobnega (slavni možje, različna društva itd.) so le spomin in skorajda objokovanje nad današnjim stanjem, ki nam z nekaterimi izjemami (pri tem zlasti opozorim na današnje razglednice Cerknice in okolice) prinaša tudi mnogo nevolje (mnogi manjši kraji, ki so se nekoč ponašali z razglednicami teh že nekaj deset let nimajo več). Če so nekdanje razglednice dokumentirale podobo nekega kraja (zlasti urbanistično), se lahko danes vprašujemo (ob pomanjkanju primernih razglednic), kdo načrtno skrbi za fotografsko spremljanje zlasti urbanističnih sprememb v mnogih krajih. Knjiga o starih cerkniških razglednicah nam sodejone ponuja take misli ob seveda hkratni želji, da bi bilo potreba na podoben način prikazati še druga slovenska območja v matici in zamejstvu.

BRANKO MARUŠIČ

Petje mladih

Včeraj se je v Zagorju ob Savi iztekla letošnja, že 17., revija mladinskih pevskih zborov Slovenije. Na njej je sodelovalo kar 41 pevskih zborov (kot razbiramo iz programa — tudi MIMPZ Vesela promlad z Opčin), ki so predstavili program treh do štirih zborovskih skladb različnih slogovnih obdobj. Nekateri zbori pa so peli tudi skladbo Jakoba Gallusa in tako-rekoko uvedli program Gallusovega leta (1991).

Miroslav Košuta

TRIJE
POMLADNI
EPIGRAMI

IMENOSLOVSKA

Založba Borec se bori z imenom,
Kurirček tudi, urednik z migreno—
a Lojze Abram je lahko vesel,
saj naš Galeb je že od rojstva bel.

NEMA PROFITA IN PATRIA

V Tržaški knjigarni predstavimo knjigo,
nesojenim kupcem pa kažemo figo.
So vprašali, kdaj da bo knjiga v prodaji.
Kot zmeraj: ob letu— na razprodaji!

DNEVNIKOV JUBILEJ

Lej, jubilej: petinštirideset let!
Kaj da ni počakal še nadaljnjih pet?
Ker jih ne doseže? Ali da slavi,
dokler poje v njem (doklej?) še rdeča kri?

ZADOVOLJSTVO OB DRAGOCENEM DARILU

ZAROČNI
PRSTANI

Čudovita kolekcija
za mlade.
Prstani z enim briljantom ali
v fantastični kompoziciji.

Laurenti

lastnik Stigliani

TRST — Trg Santorio 4 — Tel. (040) 772770

Na drugi (daljši) etapi kolesarske dirke po Italiji Italijan Fidanza v sprintu

SALA CONSILINA — Že prvo daljšo etapo kolesarske dirke po Italiji je označevala znatno apatičnost karavan, ki je mestoma vozila v slogu cikloturistov. Res je bila temperatura precej visoka, to pa ni bil zadosten razlog za lenarjenje. Mestoma so zabeležili celo povprečno hitrost le nekaj nad 30 km na uro.

Etapna zmaga je šla mlademu Fidanzi, ki je premagal dva Francoza, Fignona in Motteta, torej dva od kandidatov za končno zmago. Fidanza si je prvo mesto priboril po masovnem naletu.

Dirko je včeraj razburil prvi primer dopinga. Ugotovili so namreč, da je poživila jemal Nizozemec Gert Jan Theunisse, ki tvega tudi izključitev.

VRSTNI RED 2. ETAPE: 1. Fidanza (It.) 6:33'14" s povprečno hitrostjo 36,467 km na uro (18' odbitka); 2. Fignon (Fr.) 8' odbitka; 3. Mottet (Fr.) 4' odbitka; 4. Ugrumov (SZ); 5. Moreda (Sp.); 6. Chiappucci (It.); 8. Pagnin (It.); 9. Sierra (Ven.); 10. Lecchi (It.) in glavnina v zmagovalčevem času.

SKUPNA LESTVICA: 1. Bugno (It.) 6:48'33"; 2. Marie (Fr.) po 1'; 3. Piasecki (Pol.) 9'; 4. Hodge (Avstral.) 12'; 5. Lecchi (It.) 21'; 6. Fignon (Fr.) 21'; 7. Halupczok (Pol.) 22'; 8. Lietti (It.) 23'; 9. Vermote (Bel.) 24'; 10. Steiger (Švi.) 24'.

Svoradi dirka miru

BIELSKO BIALA — Predstavniki Češkoslovaške Jan Svorada je osvojil letošnje kolesarsko dirko miru, ki se je po 11 etapah končala na Poljskem.

Zadnjo etapo na kronometer je osvojil prav Svorada pred rojakom Padrnošem in Richom (ZRN). Na končni lestvici je bil drugi Dietz (NDR) po 1'01", tretji pa Padrnoš z zamudo 1'34".

Italijansko-avstrijski hokej

CORTINA D'AMPEZZO — V prihodnji hokejski sezoni bo 10 italijanskih in 6 avstrijskih ekip nastopalo v enotnem turnirju imenovanem »Alpen Liga«. Turnir bo predvideval dve tekmi med vsakim parom. Po končanem igranju na tem turnirju bodo na vsaki

strani meje odigrali »play off« za delitev državnih naslovov. Državna prvaka se bosta nato pomerila za pokal Alpen Lige.

Dresurno jahanje v Lipici

Dušan Mavec drugi

V Lipici se je tekmovalanje v dresurnem jahanju razživelo in zabeležilo dobre uspehe domačih tekmovalcev.

V nagradi St. Georg je sicer zmagal Avstrijec Peter Ebinger na konju Picasso s 1204 točkami, Alojz Lah pa je na konju Neapolitano s 1122 točkami zasedel 4. mesto. Uspešnejši je bil Dušan Mavec v nagradi Intermediaire. Na konju Pluto Canissa je s 1058 točkami zasedel drugo mesto. Zmagala je Zahodna Nemka Ute Deyle, ki je nabrala 1100 točk.

Danes popoldan se bo lipiška prireditelja zaključila. Najprej bo predstava klasične šole jahanja lipiške kobilarne, nakar bo tekmovalje za pokal FEI Volvo v prostem programu z glasbo.

Italijansko košarkarsko prvenstvo Scavolini finalist

SCAVOLINI - PHONOLA 107:102 (54:60)

SCAVOLINI: Gracis 7, Magnifico 24, Boni, Cook 28, Daye 29, Zampolini 10, Costa 9.

PHONOLA: Longobardi 6, Gentile 18, Esposito 14, Dell'Agnello 17, Boselli, Rizzo 2, Polesello, Gluckov 8, Oscar 37.

PM: Scavolini 32:38; Phonola 19:23. TRI TOČKE: Scavolini 7:14 (Cook 4, Gracis, Daye in Zampolini 1); Phonola 11:22 (Gentile 4, Esposito 1, Oscar 6).

PESARO — Pot do finala za naslov italijanskega košarkarskega prvaka za Scavolini ni bila najlažja. Še dobro minuto pred koncem je Phonola iz Caserte vodila s točko prednosti. Tedaj pa je Oscar zagrešil peto osebno napako in si povrh prislužil še tehnično, Cook pa je na drugi strani 34' pred koncem s trojko dosegel odločilno prednost (105:101).

Prva finalna tekma Scavolini - Ranger bo v torek, 22. t. m., v Pesaru. Prvak bo ekipa, ki bo zmagala tri tekme.

Motociklistično SP

Danes še tri dirke

MISANO ADRIATICO — Na 3. tekmi za motociklistično svetovno prvenstvo je v razredu do 125 ccm zmagal Španec Martinez (cobas) v času 37'05"542 s povprečno hitrostjo 146,695 km/h. Drugi je bil Raudies (ZRN, honda) po 2'632, tretji pa 17-letni Capirossi (It., honda) po 4'529. Italijana Romboni in Gresini sta padla, a Gresini si je poskušal nogo in je sezona zanj praktično končana.

SKUPNA LESTVICA: Martinez 40, Takada 39, Raudies 36, Prein in Capirossi 34, Spaan 33, Gresini 24, Hernandez 18, Stadler 14, Patrickson 12.

Danes bosta še dirki v četrtliterskem ter polliterskem razredu in v razredu sidecar.

Cividinu naslov

Z zmago v včerajšnji povratni finalni tekmi proti Ortigii (21:18) je Cividin osvojil italijanski rokometni naslov.

V finalu teniškega turnirja v Rimu Muster - Česnokov

RIM — Finalista mednarodnega teniškega prvenstva Italije sta Avstrijec Thomas Muster in Sovjet Andrej Česnokov. Muster je po več kot dveh urah strl odpor Ekvadorca Gomeza, ki pa je imel v 10. in 12. igri tretjega niza na voljo tri match žoge, naposled pa je gladko (7:2) klonil po tie breaku. Še daljši - tri ure - je bil drugi dvoboj med Česnokovom in Špancem Sanchezem. Česnokov in Muster sta se pred kratkim že pomerila na turnirju v Monte Carlu, zmagal pa je Sovjet.

POLFINALNA IZIDA: Muster - Gomez 5:7, 6:4, 7:6; Česnokov - Sanchez 6:7, 6:4, 7:6.

V Berlinu finale Graf - Seleš

BERLIN — Danes bodo ljubitelji tenisa nemara dobili odgovor na vprašanje, ali je Monika Seleš vendarle že dorasla prvi dami švabskega tenisa Grafovi. Igralki se bosta namreč po-

merili v finalu mednarodnega turnirja v zahodnem Berlinu. V polfinalu je Seleševa s 6:3, 6:1 nadigrala Italijanko Cecchinijevo, ki je v osmini finala izločila Sabatinijevo. Grafova pa je s 6:4, 6:2 odpravila Sovjetinjo Zverevu.

Čeprav je mlada Jugoslovanka po računalniku ATP »še« tretja igralka sveta, je prejšnji teden v Rimu zlahka odpravila št. 2 Navratilovo in je verjetno zdaj edina prava nasprotnica Zahodne Nemke. Grafova, ki zaradi zlo- ma palca dalj časa ni igrala, je včeraj dosegla svojo 66. zaporedno zmago in se vztrajno približuje rekordu 74 zaporednih uspehov Navratilove. Tako Seleševa kot Grafova sta letos osvojili že štiri mednarodne turnirje.

V Umagu domači finale

UMAG — Na prvem jugoslovanskem teniškem ATP turnirju (s skladom 175.000 dolarjev) v Umagu bo drevišnji finale domač. Goran Pripič je prvič v svoji karieri (7:6, 7:6) premagal Argentince De La Peno, Goran Ivančević pa je s 6:3, 5:7, 6:4 odpravil močnega Sovjeta Čerkasova.

V finalni tekmi v Beogradu je premagala Hajduka C. zvezdi jugoslovanski pokal

BEOGRAD — Z golom Pančeva v 13. minuti si je Crvena zvezda v dvoboju s Hajdukom po naslovu državnega prvaka zagotovila tudi svoj že 12. jugoslovanski pokal. Zmaga Beograščanov je bila povsem zaslužena, saj so bili v prvem polčasu boljši od Spličanov, v drugem delu pa so brez večjih težav zajezili vsak poskus hajdukovcev, da bi izenačili. Še več, Jurić je v tem delu srečanja zadel prečko.

Okrog 30 tisoč gledalcev ni prisostvovalo kdove kako blesteči igri, čeprav razburljivih akcij ni manjkalo. K sreči tudi ni vesti o kakršnihkoli izrednih ne na igrišču ne na tribunah. Pokal maršala Tita iz rok člana predsedstva SFRJ Bogičevića je prejel kapetan Crvene zvezde Dragan Stoković, ki bo po nastopu na SP v Italiji kariero nadaljeval v tujini.

Triestina doma proti Comu

V današnji tekmi s Comom, ki je že izpadel iz lige, bo skušala Triestina

doseči novi točki, s katerimi bi si dve koli pred koncem sezone dokončno zagotovila obstanek v drugoligaški konkurenci. Trener Giacomini sicer svoje igralske stvari pred podcenjevanjem nasprotnika, čeprav je Triestina prav proti Comu dosegla doslej edino zmago v gosteh (2:1 z goloma Trombette in Papaisa). Toda v lombardski ekipi je mnogo talentiranih igralcev, kot so Brazilc Milan, bivši up Manari (letos samo tri gole), Lorenzini, Giunta, Maccoppi in Notaristefano. Kljub previdnosti pa ni dvoma o tem, da morajo Tržačani poskusiti vse, da pridejo do obeh točk, kajti v zadnjih dveh srečanjih jim ne bo lahko. V prihodnjem kolu bodo namreč gostovali v Cagliariu pri ekipi, ki je že prvotigaš, nazadnje pa bodo gostili Cosenzo, ki se na vse kriplje otepa izpada.

Triestina bo danes nastopila v skoraj popolni postavi. Manjkal bo namreč samo diskvalificirani De Rosa.

DANAŠNJI SPORED: Ancona - Foggia; Avellino - Reggina; Brescia -

Cosenza; Catanzaro - Torino; Licata - Padova; Messina - Parma; Monza - Barletta; Pisa - Cagliari; Reggina - Pescara; Triestina - Como.

Koper za obstanek

KOPER — Nogometaši Kopra pričenjajo v 3. jugoslovanski ligi pod vodstvom novega trenerja Rore kvalifikacijski boj za obstanek. Na Bonifiki gostuje danes (pričetek ob 16.30) že odpisana Ljubljana, ki pa je najavila igro na zmago, saj računa, da bi se s štirimi zmagami, toliko kol je namreč še do konca, obdržala v ligi.

V rumeno-modrem taboru pa so optimisti: »Moramo zmagati, vsak drugi rezultat bi bil tragičen. Zame bo ta tekma najtežja, saj igralce šele spoznavam, toda popolnoma jim zaupam, saj so s prizadevanjem na zadnjih treningih potrdili, da se zavedajo, v kakšnem položaju so se znašli,« pravi novi učitelj Rora. (Kreft)

domači šport

DANES
NEDELJA, 20. MAJA

NOGOMET

NARAŠČAJNIKI

10.30 v Trstu: Campanella - Breg

KOŠARKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

10.30 v Trstu, Ul. Visinada: Plumbers - Polet; 11.00 v Gorici: Isonzo Senators - Dom Gometal; 15.00 v Trstu, 1. maj: Bor - Breg

PROPAGANDA

9.30 v Trstu: Servolana - Kontovel; 10.00 v Nabrezini: Sokol - Ricreatori A

ODBOJKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA

15.30 v Trstu, Ul. Zandonai: Rozzol - Breg; 15.30 na Opčinah: Sloga Sagor - Killjoy; 18.00 v Ronkah: Ronchi - Agorrest; 19.30 v Gradežu: Grado - Soča Cerimpex; 20.30 v Trstu, Altura: Club Altura - Bor Friulexport

ŠAH

MEDNARODNI TURNIR

9.00 - 13.00 in 15.00 - 17.00 v prosvetnem domu na Opčinah: mednarodni moštveni šahovski turnir.

KOLESARSTVO

POKAL LONJERJA

10.00 v dolinski občini, zaključek v Lonjerju: dirka za pokal Lonjerja v organizaciji Adrie Resim.

Naši rolkarji za italijanski pokal

Danes se bodo tekmovalci ŠD Mladina Resco in ŠD Grmada Hobles udeležili tretje preizkušnje, veljavne za italijanski pokal. Preizkušnja bo v Bassanu del Grappa. Proga je ravninska, pomerili pa se bodo na 2.800 m, 6.000 m, 12.300 m ter 18.700 m. Mladino Resco in Grmada Hobles bosta nastopili z dvanajstimi, oz. tremi člani v kategorijah mlajših cicibanov, cicibanov, mlajših začetnikov in amaterjev. (Ervin Iori)

RADIO OPČINE

V današnji oddaji Od nedelje do nedelje na Radio Opčine bo trener Milan Miška govoril o naših nogometnih amaterskih prvenstvih. Sledila bo poročilo z občnega zbora SZ Sloga. Zatem bodo na vrsti prispevki: Gervasio Marco Signori, svetovni oskar za harmoniko pred mikrofonom radia Opčine, dr. France Hade pa bo govoril o kraških jamah in kako naj jih rešimo. Jutri ob 18. uri bo na sporedu tedenski športni komentar, v katerem bodo poročali o mednarodni prireditvi Shinkai karate kluba v športno-kulturnem centru v Zgoniku.

Prijetno srečanje osnovnošolcev v Bazovici V gosteh otroci iz Šmarij

Pred kratkim smo učenci OŠ Primož Trubar iz Bazovice imeli v gosteh OŠ iz Šmarij pri Kopru. Tovrstna srečanja se izmenično odvijajo že vrsto let in so pretežno športnega značaja. Po kratkem kulturnem programu, ki so ga predstavili gostje, smo se vsi skupaj podali na nogometno igrišče ŠD Zarja. Tu so nas pričakali nekateri starši in predstavniki tamkajšnjega športnega društva, na katerih je v veliki meri slonela organizacija srečanja. Otroci smo se pomerili v različnih panogah in sicer v poligonu, teku v vrečah, vlečenju vrvi ter deklace v igri med dvema ognjema, dečki pa v nogometu.

Ob koncu tekmovalj je predsednik ŠD Zarja Mirjan Žagar podelil kolajne posameznikom ter pokale ekipam. Vsi prisotni pa smo dobili spominske kolajne, ki smo jih otroci sami izdelali. Sledilo je kosilo, srečanje pa se je zaključilo z odbojarsko tekmo med učitelji in starši šole iz Bazovice ter učenci 8. razreda šole iz Šmarij. Poslovili smo se v prijateljskem vzdušju z namenom, da bi stike vnaprej še krepili. Za zaključek dodajmo še to, da je srečanje popolnoma uspelo, za kar gre

posebna zahvala Združenju staršev in pa ŠD Zarja.

Učenci OŠ Primož Trubar iz Bazovice Rezultati srečanja pa so naslednji:

POLIGON: letnik 1979: 1. Dejan Medez (Š); 2. Goran Nemač (Š); 3. Anton Jedrinovič (Š). 1980: 1. Martina Marc (B); 2. Irina Žagar (B); 3. Martina Žmavc (Š). 1981: 1. Peter Primosi (B); 2. Mojca Kovačič (B); 3. Heidi Hrvatin (Š). 1982: 1. Jana Ban (B); 2. Jasna Grižon (Š); 3. Štefan Grgič (B). 1983: 1. Matej Križmančič (B); 2. Petra Žagar (B); 3. Lorenzo Bacchi (B).

TEK V VREČAH: 1981: 1. Marta Radoš (Š); 2. Cristian Zottich (B); 3. Mojca Kovačič (B); 1982: 1. Štefan Grgič (B); 2. Jana Ban (B); 3. Jasna Grižon (Š).

VLEČENJE VRVI: 1. OŠ P. Trubar; 2. OŠ Šmarje.

MED DVEMA OGNJEMA (dekacije): 1. OŠ Šmarje; 2. OŠ P. Trubar.

NOGOMET: 1. OŠ Šmarje; 2. OŠ P. Trubar.

Legenda:

(B) = Bazovica, (Š) = Šmarje.

Na sliki: v vlečenju vrvi so učenci osnovne šole na svojo stran »potegnili« goste iz Šmarij.

Danes (15.30) v Dolini v okviru 25-letnice ŠD Breg Sklepni del Trofeje Jadran

V okviru 25-letnice ŠD Breg bo danes v Dolini že druga večja košarkarska manifestacija, to je zaključna prireditelja in nagajevanje letošnje 4. izvedbe Trofeje Jadran v minibasketu za igralce letnika 1978 in mlajše. Zaključna prireditelja bo v organizaciji košarkarske sekcije ŠD Breg ob sodelovanju SZ Jadran.

Letošnje izvedbe Trofeje Jadran se je udeležilo šest slovenskih ekip. Prvo mesto je osvojil Bor, ki je tudi brez poraza končal turnir. Boj za ostala mesta je bil izredno izenačen in prav zadnje kolo je bilo odločilno za nadaljnje uvrstitve. Brežani so v zadnjem kolu v Gorici poskrbeli za lep podvig, pomagali so domovce in s tem osvojili tretje mesto ter tako posredno »pomagali« Poletu, da je si je z zmago nad Kontovelim prislužil drugo mesto. Končna lestvica: 1. Bor 10; 2. Polet 6; 3. Breg 4; 4. Kontovel 4; 5. Dom 4; 6. Sokol 2.

Na današnji zaključni prireditvi bodo vse ekipe dobile pokale, igralci pa spominsko kolajno in praktične nagrade. Manifestacija se bo začela ob 15.30 s tekmo med mešanima ekipama vseh nastopajočih društev na tem turnirju. (Jan)

TROFEJA PROPAGANDA

STEFANEL - BOR INDULES 76:57 (33:36)
BOR INDULES: Jagodic 2 (0:2), Colja 9 (1:4), Jogan 14 (4:8), Sancin 7 (1:2), Oberdan 15 (1:2), Požar 9 (1:3), Buda 1 (1:1), Lapelj 0 (0:4).

Borovci, ki so igrali v okrnjeni postavi, so v 1. polčasu blesteli. Izvajali so hitre protinapade, ki so bili sad zelo dobre obrambe, tako da so spravili domačine v resne težave. Bili so boljši v vseh elementih igre. V 2. polčasu so domačini z delnim izidom 12:2 povsem spremenili potek tekme. Naši so tedaj v naglici (in brezuspešno) zaključevali protinapade in niso imeli več nadzora nad tekmo. (U. A.)

MINIBASKET

Turnir »Prvi koši«

BOR - POLET 20:23
BOR: Floridan 4, Corbatti, Scichilone 2, Štokelj 4, Zeriali, Sulčić 2, Strani, Bernetti, Tolentino 8, Desco.

POLET: Bogatec, Ferluga, Piccini, Malalan, Šibelja, Kocjančič 14, Lakovič 7, Taučer 2, Grilanc, Švab, Vidali, Paliaga, Hrovatrin.

V zelo izenačeni in borbeni tekmi so poletovci za las zmagali, čeprav so bili tudi borovci, predvsem z dobro igro v zadnjih 2 četrtinah, zelo blizu uspehu. Poletovci so tokrat igrali pod svojimi sposobnostmi, medtem ko so borovci povsem zadovoljili predvsem zaradi dobre skupinske igre. (Jan)

Na sliki: akcija s srečanja Bor - Breg, ki je potekalo v okviru manifestacije »Igre pod košema«.

Na občnem zboru na Opčinah pregled nad minulo sezono

Veliki uspehi ŠZ Sloga

Občni zbor ŠZ Sloga (v petek zvečer v Prosvetnem domu na Opčinah) je imel svojevrsten značaj. Na dnevnem redu ni bilo namreč turobnih poročil z naševanjem nerešljivih problemov in niti vabil za vstop v odbor ter vzpodbujanja k razpravi.

Vodstvo je skrbno pripravilo večer, ki je vseboval prvenstveno nagrajevanje raznih ekip te vzhodnokraške športne organizacije. Ob izredni udeležbi predvsem igralskega kadra so bile prisotne tudi osebnosti iz športnega, gospodarskega in političnega sveta. Izmenjavanje kolajin in plaket je bilo večeraj viharo in prav takšno tudi navdušenje in ploskanje. Posebno ob priliki nagrajitve igralne ekipe, ki je napredovala v odbojgarsko C-1 ligo.

To nagrajevanje je verjetno skrivalo tudi sporočilo tega zborovanja zunanjemu svetu.

Dekleta Sloga so letos dosegle edino napredovanje na domači športni fronti, dogodek pa je šel v javnih obličih mimo zelo rutinsko.

Tajnik Joži Peterlin je v svojem poročilu s tem v zvezi povedal: »...listam po člankih, ki smo jih spričo rezali in uvrščali v naš arhiv: koliko naslovov, koliko pozornosti s strani časopisov kot so Corriere di Pordenone, Messagero Veneto in tednik Trieste sport in revija Il Canguro verde iz Vidma. Manj nas omenja slovensko časopisje in manj se pojavljamo na slovenskih TV zaslonih: verjetno smo manj konkurenčni spričo odmevnejših uspehov naših sorodnih športnih društev in njihove dejavnosti. Pa vendar imamo prevečkrat vtis, da smo celo malce »zasenčeni!«

Nedvomno se pri Slogi zavedajo, da so dosegli z napredovanjem v C-1 ligo velik cilj, ki je konica zelo sistematičnega dela in na raznih frontah tudi sodelovanja z društvi Breg, Kontovel in Sokol, katerim gre del časti.

Poročilo tajnika je bilo tudi vabilo k odpravi apatičnosti in nerazumevanja do telesne kulture pri javnosti in opomin na močan naboj optimizma in idealizma, ki je značilen za kadre Sloga. »...naši atleti nikoli ne godrnjajo, znajo biti skromni, rajši delajo kot pa zahtevajo. Pizza po dolgem potovanju

Posnetek s petkovega občnega zbora ŠZ Sloga na Opčini (Foto Križmančič)

jim še vedno več pomeni kot pa ne vem kakšna pojedina.

Konkretni problemi Sloga niso majhni. Nepojmljivo je, da bi se zaradi materialnih težav krčila dejavnost. Ob temu bo treba hitro misliti tudi na nastopanje v C-1 ligo, ki bi med drugim terjalo ustreznejšo telovadnico, ker openska na šoli Srečko Kosovel ne ustreza vsem predpisom. S tem v zvezi bo močno vprežena tudi odbojgarska federacija s ciljem, da kljub vsemu dosedanji objekt sprejme.

Na občnem zboru niso pozabili niti na doprinos gospodarstva. Slogi stvarno pomagajo Openska hranilnica in posojilnica, sponzorji ter v drugačnih oblikah ali občasno tudi druge ustanove iz Opčin in drugih vasi in krajev.

Na openskem občnem zboru je prišla do izraza tudi tesna povezava z opensko srednjo šolo Srečko Kosovel, bratsko sodelovanje z OK Fužinar iz Raven na Koroškem, planinske pobude s SK Devin.

Združenju sta čestitala tudi predstavnik odbojgarske zveze: Jacolino

za deželni odbor in Giacomelli za pokrajinskega. Predstavnik ZSSDI Kuferšin je postavil v ospredje pomoč gospodarstva in potrebo po združevanju moči. Predsednik Hranilnice in posojilnice na Opčinah Pavel Milič je izrazil upanje, da bo imela ustanova še priložnost za pomoč.

Vodstvo Sloga je bilo sprejeto soglasno. "Vladalo" bo za eno leto v tej sestavi: Ivo Sosič (predsednik), Pavel Morpurgo in Viktor Stopar (podpredsednika), Joži Peterlin (tajnik), Odo Kalan (blagajnik), Edi Persič in Joško Širca (tehnično vodstvo), Marko Kralj (tehnični direktor odbojgarskih ekip), Peter De Walderstein, Franko Drasič, Andrej Maver, Bruno Milič, David Kralj, Mira Grgič, Angel Kralj, Mario Čač, Branko Sain, Igor Jogan, Livio Clocchi (odbojgarska komisija), Ivan Grgič, Renato Grgič, Pino Hrovatin, Alfredo Kralj, Dino Stopar, Sonja Renčelj (planinstvo), Živko Lupinc, Rafko Dolhar (zdravstvo).

BRUNO KRIŽMAN

Na zamejskem balinarskem prvenstvu

Kras fantastičen

Jubilejno deseto zamejsko balinarsko prvenstvo se nemoteno odvija, presenečenja pa se vrstijo kot na tekočem traku. Medtem ko smo še pred kratkim napovedovali mrtvi tek Sokola, pa danes ugotavljamo, da je na vrhu lestvice nadomestila Nabrežince padriško-gropajska Gaja, ki pa je odigrala srečanje več kot njen največji tekmeč za naslov prvaka. Po vsej verjetnosti pa ne bo boj za prvo mesto osredotočen le na omenjeni ekipi, saj lahko še nekaj ekip preseneti vodilno dvojico.

Brez dvoma je trenutno v najboljši formi Kras, ki se je po slabem začetku z nekaterimi fantastičnimi dosežki premočno postavil v ospredje. Znatno je zmanjšal zaostanek za vodilnim (od 8 na 5 točk, povzru pa mora odigrati še srečanje s Poletom, ki so ga v petek ponovno odložili zaradi dežja) po lastni krivdi pa je v četrtek zapravil točko v BOZ, ker njegovega predstavnika ob napovedani uri ni bilo na spregled. Potem, ko sta proti Nabrežini tako krasova dvojica, kot četverka izbojevali suvereni zmagi, je že vse kazalo, da se obeta krasovcem že drugi zaporedni domači 3:0. Zaradi malomarnosti še neporaženega krasovega balinarja pa je trojni uspeh žal splaval po vodi.

Gaja je na najboljši način izkoristila počitek Sokola, saj se je bazovskim sosedom oddolžila za poraz iz prvega dela prvenstva. Svoje vrste negativni rekord sta zastopnika obeh ekip postavila v BOZ, saj sta bila uspešna komaj za vsako četrto kroglo. Končni izid je bil namreč 9:9. Uspešna sta bila še Kraški dom na Vrhu in Polet pred lastnim občinstvom proti Danici Unitecno.

Izidi 1. povratnega kola

Mak-Kraški dom 1:2 (16:15, 4:11, 7:11); Kras-Nabrežina 2:1 (11:17, 11:3, 11:4); Polet-Danica 2:1 (10:23, 11:0, 11:9); Gaja-Zarja 2:1 (9:10, 11:6, 11:8). Počitek: Sokol.

Lestvica

Gaja 18, Sokol 16, Kraški dom in Zarja 14, Kras in Nabrežina 13, Polet in Danica Unitecno 11, Mak 7.

Pari prihodnjega kola

(jutri, 21. maja)
Na Opčinah ob 19.00 Polet-Sokol, na Vrhu ob 19.30 Mak-Kras, v Repnu

ob 19.30 Kraški dom-Danica Unitecno, v Bazovici ob 19. uri Zarja-Nabrežina. Počitek: Gaja.

Z. S.

Stari - Mladi

danes v Trebčah

V Trebčah bo danes popoldne zanimiva nogometna preizkušnja: na domačem pravokotniku se bosta namreč srečali reprezentanci domačih poročenih in neporočenih. Poročeni - Stari - in neporočeni - Mladi, se bodo pomerili med seboj ob 16.30 ob zvokih domačega godbenega društva Viktor Parma, po medvaškem spopadu v žogobcu pa se bodo skupaj »pobotali« na spravilveni družabnosti.

V jutrišnjem

6. KROGU

Televizijski športni kronisti so nam tudi za jutrišnje oddajo pripravili nekaj zanimivih prispevkov. V petek so se pridružili praznovanju, ki ga je športno združenje Sloga pridelilo za svojo žensko odbojgarsko ekipo, ki je napredovala v C-1 ligo. V soboto pa so se s snemalno kamero mudili na sklepem delu osnovnošolske olimpiade. Temu športnemu srečanju, ki se ga je na Stadionu 1. maj udeležilo skoraj tristo otrok, bo posvečen osrednji prispevek oddaje. Gost 6. KROGA pa bo tokrat Igor Malalan, znani slovenski zamejski showman, ki redno tudi spremlja, in sicer za Radio Opčine, razne športne dogodke. Oddaja, ki bo na sporedu jutri, ob 18.15, na TV Koper-Capodistria, se bo tudi tokrat zaključila z nagradnim vprašanjem.

Na deželnem promocijskem prvenstvu v gimnastiki

Nastop Domovih telovadk

V nedeljo so v Torviscosi organizirali deželno promocijsko prvenstvo v športni ritmični gimnastiki in športni gimnastiki za tekmovalke do 9 oziroma 11 leta starosti. Srečanja, ki ni bilo tekmovalnega značaja pač pa le ocenjevalno, so se udeležile tudi Domove predstavnice.

Prireditve je bila dokaj zastarela, kar zadeva sodobno pojmovanje športno ritmično gimnastiko in športno gimnastiko. To ni bila sestava iz parterja (talne telovadbe), pač pa zbrane posamezne prvine (zdaj s kolebnico, zdaj z žogo, zdaj s palico, zdaj s kanvasom) brez vsakega vezav, brez glasbe, enake za fante in dekleta in brez vsakega določenega florisa.

Ne glede na organizacijske stiske povejmo, da so v Torviscosi za barve Doma nastopile: Katja Bresciani, Chiara Cej, Monika Bressan, Sara Gonella, Miky Koren, Valeria Perco, Aleksija Ambrosi, Margerita Bello, Anja Figelj, Tanja Gallizia, Valeria Komac in Maja Kragelj. Vse nastopajoče so pokazale dobro pripravljenost in prepričani smo, da bi posegle tudi po najvišjih uvrstitvah, če bi bila prireditve tekmovalnega značaja.

Na sliki skupina mladih Domovih gimnastičark med nedavnim nastopom v Kulturnem domu.

Medpokrajinsko plavalno tekmovanje za začetnike v Tržiču

Borovi člani vse solidnejši

Na nedavni 1. medpokrajinski plavalni preizkušnji za začetnike A in B kategorije v Tržiču so se člani plavalnega kluba Bor lepo odrezali. V močni konkurenci so se pomerili na razdaljah 100 in 200 metrov ter zelo izboljšali svoje dosedanje dosežke. Še zlasti sta izstopala Marko Klobas, ki je bil izredno uspešen na 100 in 200 m prsno (v slednji disciplini je celo pristal na 3. mestu, a je bil žal zaradi nepravilnega obračanja diskvalificiran) ter Nicoletta Corossez na 100 m prosto. Na 200 m prsno pa se je Jasna Simčič v svoji kategoriji prebila na zgornjo polovico lestvice. Brez dvoma si tudi ostali zaslužijo pohvalo. Rezultati:

DEKLICE (A kategorija)

100 m prosto: 1. Sarah Schina (letnik '78) Adria 1'07"6; 21. Nicoletta Corossez ('79) Bor 1'24"1; 100 m prsno: 1. Barbara Beraldo ('78) Adria 1'26"9; 17. Nicoletta Corossez 1'51"8; 100 m delfin: 1. Elena Pagliari ('78) Triestina 1'16"8; 9. Nicoletta Corossez 1'49"1; 100 m hrbtno: 1. Lucia Codiglia ('78) Adria 1'17"7; 14. Nicoletta Corossez 1'46"2; 200 m prosto: 1. Tiziana Bernardi ('79) Triestina 2'28"7; 18. Nicoletta Corossez 3'06"2.

DEKLICE (B kategorija)

50 m delfin: 1. Gaia Galletti ('81) Triestina 41"07; 8. Jasna Simčič ('80) Bor 55"01; 100 m prosto: 1. Erika Codiglia ('80) Adria 1'22"02; 9. Jasna Simčič 1'40"02; 100 m prsno: 1. Erika Codiglia 1'38"08; 12. Jasna Simčič 2'00"07; 200 m prosto: 1. Costanza Tersar ('80) Triestina 2'56"03; 16. Jasna Simčič 3'43"01; 200 m prsno: 1. Erika Codiglia 3'29"09; 5. Jasna Simčič 3'58"02.

DEČKI (A kategorija)

100 m prosto: 1. Massimiliano Zagor ('77) Triestina 1'03"07; 13. Marko Klobas ('77) Bor 1'19"03; 15. Andrej Stanese ('77) Bor 1'24"01; 100 m prsno: 1. Massimiliano Lepore ('77) Triestina 1'20"01; 7. Marko Klobas 1'34"04; 10. Andrej Stanese 1'48"07; 100 m hrbtno: 1. Daniele Fabris ('77) Edera 1'17"09; 7. Andrej Stanese 1'34"00; 9. Marijan Coretti, Bor, 1'44"00; 200 m prosto: 1. Massimiliano Zagor 2'16"05; 14. Marijan Coretti 2'52"03; 200 m prsno: 1. Massimiliano Lepore 2'55"00; Marko Klobas 3'16"04 (diskvalificiran); 200 m hrbtno: 1. Massimiliano Lepore 2'40"02; 7. Andrej Stanese 3'24"05.

Na sliki (od leve): v prvi vrsti Jasna Simčič, Marijan Coretti in Nicoletta Corossez, v drugi vrsti Marko Klobas in Igor Rolich, zadaj Andrej Stanese.

obvestila - obvestila - obvestila

TPK SIRENA organizira jadrane tečaje za mlade in odrasle od 18. junija dalje. Vpisovanje na društvenem sedežu vsak dan od 16. do 20. ure. Tel. 422696.

JK ČUPA iz Sesljana organizira jadrane tečaje v poletnih mesecih za mlade do 14. leta. Vpisovanje na društvenem sedežu v Sesljanu ob sobotah od 16. do 19. ure. Tel.: 299858.

SPDPT prireja v nedeljo, 27. t. m., avtobusni izlet v Kanalsko dolino z vzponom na Ojsternek ob priliki srečanja s planinci pobratenega planinskega društva Integral iz Ljubljane. Odhod izpred Sodnega palače na Trgu Ulpiano v Trstu ob 6.30 in ob 7. uri s trga v Sesljanu. Pot-

rebna pojasnila daje vodja izleta Ervin Gombac (tel. 754742). Vpisovanje na ZSSDI (tel. 767304).

SK DEVIN in **ŠZ SLOGA** Planinska odseka SK Devin in ŠZ Sloga vabita planince danes, 20. t. m., na 15. srečanje mladih planincev na Vremščici ob dnevu mladosti. Na vrhu sledi kulturni program. Zbirališče in odhod iz Bazovice ob 8. uri.

ZSSDI obvešča, da bo jutri, 21. t. m., ob 21. uri v Prosvetnem domu na Opčinah seja trenerskega košarkarskega sveta.

PLAVALNI TEČAJ LIPICA ZSSDI obvešča, da se bo tečaj zaključil v torek, 29. t. m. Tečajniki naj se zberejo ob 16. uri za zaključno tekmovanje.

SMUČARSKA KOMISIJA ZSSDI vabi v sredo, 23. t. m., ob 19.30 v Gregorčičevo dvorano, Ul. sv. Frančiška 20, na zaključni večer smučarske sezone. Ob priliki bo nagrajevanje najuspešnejših atletov MZSTE.

FC PRIMORJE sklicuje v ponedeljek, 28. t. m., 27. REDNI OBČNI ZBOR, ki se bo vršil v društvenih prostorih, Prosek št. 2, ob 20.30 v prvem sklicanju in ob 21. uri v drugem sklicanju s sledečim dnevnim redom: izvolitev predsednika občnega zbora, poročilo predsednika, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, poročilo predsednika nadzornega odbora, diskusija, volitve in razno. Vabljeni člani in simpatizerji.

Vodstvo devinskega društva se je znatno pomladilo

Sestavljen novi odbor SK Devin

V prejšnjih dneh so se v klubskih prostorih v Cerovljah zbrali novoizvoljeni odborniki SK Devin in si razdelili funkcije. Za predsednika so izvolili Stojana Sosiča, za podpredsednika pa Davida Zidariča. Pri blagajni bosta Tanja Purič in Danijel Gomizelj, tajništvo sta prevzela Gabrijela Pieri in Robi Briščak, gospodar bo Bruno Škerk. Za smučarsko sekcijo bodo odgovorni Kristjan Zidarič, Jordan Purič, Luciano Legiša; za planinstvo Bruno Škerk, Frančko Briščak; v sekciji za mountain bike bodo Danijel Gomizelj, Dario Gabrovec in Sandi Škerk.

Sestava odbora predstavlja znatno pomladitev v primerjavi s prejšnjim vodstvom, ki je v sedanjem zastopano le s petimi "preživeli" odborniki.

V začetku junija pripravlja SK Devin družabni večer na katerem bodo nagrajeni najboljši smučarji, ki so se v zadnji sezoni posebno uveljavili.

Nekje okoli 10. junija pa bodo pri Devinu izvedli kolesarski pohod z "mountain bike", ki bo istočasno preverjanje moči in možnosti za redno delovanje. Podrobnosti o tej pobudi bodo pravočasno sporočene. G. P.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 4 - din, naročnina za zasebnike mesečno 70 - din, polletno 390 - din, letno 780 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglas: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%; IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mall oglasi: 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu, IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

nedelja, 20. maja 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
ČEDAD - Ul. Ristolri 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Odobrili so ga na današnji dan leta 1970 Delavski statut ima že polnih dvajset let

RIM — Pred dvajsetimi leti je na današnji dan delavski statut postal enakopraven del zakonodaje. Poslanska zbornica je 14. maja 1970 odobrila zakon št. 300, o pravicah in dolžnostih delavcev in delodajalcev, 20. maja pa je zakon stopil v veljavo. Prvi osnutek »statuta« je izdelal sindikat CGIL že v začetku petdesetih let, vendar je bilo besedilo zasnovano kot nekakšen dogovor, ki bi ga v primeru pogajanj morali sprejeti tako delavci kot delodajalec. Šele leta 1969 je socialist Giacomo Brodolini spjel nalogo, da s pomočjo pravnikov izoblikuje statut. Pravniški komisiji je tedaj predsedoval Gino Giugni.

Delavski statut je nastajal razmerno počasi, predelale pa so ga številne parlamentarne komisije, minister Donat Cattin pa je besedilo revidiral prav med »vročo jesenjo« leta 69. 11. decembra istega leta, ko so burne zahteve po novi delovni pogodbi za kovinarje dosegle višek, je senat odobril besedilo statuta, ukrep pa je naletel na nepričakovan odpor s strani tedanjega predsednika Confindustrie An-

gela Coste. Predsedniku republike Saragatu in predsedniku vlade Rumorju je poslal brzojavko, v kateri je med drugim izrazil »zaskrbljenost in razočaranje«. Dodeljevanje širših pravic delavcem je po njegovem mnenju »predstavljalo nevarnost za ves državni proizvodni stroj«.

Danes prevladuje splošno mnenje, da je statut zastarel in tudi sindikat potrjuje, da se mu krepko poznajo »starostne gube«. Sam Giugni meni, da se zakoni prej postarajo kot ljudje in je zato pred letom dni predlagal tedanjemu ministru za delo Formici, da bi imenoval novo strokovno komisijo, ki naj bi spremenila in posodobila besedilo delavskega statuta. Nekatera pravila pa so se spremenila že sama po sebi z uvedbo novih zakonov, ki izboljšujejo nekatere člene statuta. Zadnji med temi je zakon, ki se nanaša na podjetja z manj kot 15 uslužbenici in ki odslej uživajo iste pravice kot delavci velikih podjetij. Neizpodbitno pa ostaja, da je delavski statut pomemben mejnik v delavskih bojih za boljše življenjske razmere.

Po umoru 19-letnega črnca v belopolti četrti Bensonhurst Oprostilna razsodba v Brooklynu razburila temnopolto prebivalstvo

Protest temnopoltega prebivalstva pred sodiščem v Brooklynu (Telefoto AP)

NEW YORK — »Naj zgori Bensonhurst!« S tem vzklikom je ob sežiganju ameriške zastave izrazila ogorčenje skupina 200 temnopoltnih, ker so sodniki 19-letnega Italoameričana Keitha Mondella oprostili obtožbe umora 16-letnega Yossufa Hawkinsa. Porotniki, trije črnici, trije Španci in šest belcev, so razsodbo izstavili po desetdnevnem posvetovanju. Mondella so spoznali za krivega enajstih obrobnih zločinov, a ga oprostili namernega umora, kljub temu da je bivša Mondellova zaročenka Gina Feliciano pričala, da je Mondello bežal s prizorišča zločina s pišto lo v roki. Po mnenju porote njeno pričevanje ni zanesljivo, ker občasno uživa mamila, obenem pa je njen novi zaročenec črnc kot ubiti Hawkins, ki je imel to smolo, da se je naključno sprehajal pred hišo Felicianovih.

Razsodbo so Italoameričani newyorške četrti Bensonhurst pozdravili z ražanjem, črnici pa s protestnimi manifestacijami, ki so se že izrodile v rasne incidente, tako da je temnopolti newyorški župan David Dinkis pozval prebivalstvo k strpnosti.

Pojasnila NBJ ob bankrotu znane investicijske hiše Drexel

BEOGRAD — Narodna banka Jugoslavije ni investirala deviznih rezerv v zelo tvegane posle, temveč je znana ameriška investicijska hiša Drexel, pri kateri smo vložili okoli 70 milijonov dolarjev, nepooblaščenno uporabljala naša sredstva in sredstva nekaterih drugih centralnih bank.

Po predoru kokain iz Mehike v ZDA

NEW YORK — Številnim skovankam vezanim na trgovino z mamili (narkodolarji, narkozločinci, narkoarmade...) se je včeraj pridružila nova - »narkopredor«. Pod mejo med Mehiko in Arizono so namreč agenti ameriškega Customs service (neke vrste cariniki) ob sodelovanju mehiških kolegov odkrili 300 metrov dolg in 1,80 metra visok predor, po katerem so iz Mehike pošiljali v ZDA kokain. Po mnenju izvedencev je ta sodobni predor (betonski oboki, brezhibna razsvetljava, prezračevalne naprave in črpalke) stal poldrugi milijon dolarjev, kar pa so narkotrgovci že amortizirali, saj so skozi tunel samo v zadnjem mesecu pretihotalpili dve toni kokaina.

Vhod v tunel je v luksuzni vili v mehiški Agua Prieta, ki je last do včeraj nadobudnega mehiškega biznismena Rafaela Francisca Camarena, izhod pa na arizonskem ozemlju pri mestu Douglas, v skladišču, ki je prav tako last Camarena. Agentom je to skladišče postalo sumljivo, ker je imelo vse preveč prometa. Carini je na pomoč priskočilo vojno letalstvo, geologi pa so na infrardečih slikah ugotovili, da nekaj ni v redu s sestavo tal. V ameriški agenciji za boj proti mamilom se sedaj bojijo, da so podobni predori tudi drugje.

Ta izjava generalnega direktorja NBJ Djordja Nicovića v včerajšnjem rednem srečanju predstavnika ZIS z novinarji jugoslovanskih RTV postaj je le nekoliko bolj osvetlila dogodke v zvezi s to banko. Jugoslavija in še nekatere druge države so sprožile postopek za ugotavljanje, kako je lahko do tega prišlo, poleg tega pa so sprožili kongresno preiskavo o obnašanju Drexla. Ta investicijska hiša je namreč pooblaščen preprodajalec ameriških zveznih rezerv.

Jugoslaviji je doslej od vložene vsote uspelo dobiti nazaj 11,5 milijona dolarjev, pričakujejo pa, da bodo dobili tudi preostalo. Nicović je razložil, da NBJ devizne rezerve vloga kot depozite pri velikih svetovnih bankah ali pa jih vloga izključno v vrednostne papirje, ki jih izdajajo, ali za katere jamčijo vlade. Pri tem sredstva prav zaradi varnosti »razdelijo« na 120 bank v 550 različnih oblikah plasmajev. Zaradi takega poslovanja z rezervami je bilo do konca aprila 140 milijonov dolarjev dobička.

Devizne rezerve države zdaj znašajo natanko 8,498 milijarde dolarjev, od česar je v NBJ 6,562 milijarde, pri pooblaščenih bankah pa 1,936 milijarde dolarjev. V minulih štirih mesecih in pol so se devizne rezerve povečale za 2,361 milijarde dolarjev. Največ deviz je Jugoslavija odkupila na deviznem trgu - 1,604 milijarde, od državljanov ter na osnovi menjalnih poslov pa 728 milijonov dolarjev.

Ocenjujejo, da bodo imeli ob koncu leta okoli 8,7 do 9 milijard dolarjev, ne pa več; čeprav prihaja turistična sezona, saj bodo morali plačati uvoženo blago in storitve. Potreben obseg deviznih rezerv znaša sicer okoli pet milijard dolarjev, vendar jih bo Jugoslavija zadržala na osmih do devetih milijardah, kar terja tudi skorajšnja uvedba zunanje konvertibilnosti dinarja oziroma svobodno plačevanje vseh tekočih transakcij s svetom, transfer deviz iz države v tekočih poslih ter tudi svobodna zamenljivost efektivne v tujini.

Novinarjem so sporočili, da je konec marca konvertibilni, srednjeročni in dolgoročni zunanji dolg države znašal 16,432 milijarde dolarjev. Če k temu dodamo še kratkoročni dolg, ki so ga sicer zmanjšali in zdaj znaša 507 milijonov dolarjev, potem znaša jugoslovanski skupen konvertibilni dolg 16,930 milijarde dolarjev.

Tudi zgrda do slave

Te dni v Cannesu kar mrgoli lepotic in nagic. Tale na sliki pa si namerava tudi zgrda pridobiti vsaj nekaj pozornosti (Telefoto AP)

Dileme o gibanju neuvrščenosti Nadaljevati, popraviti, odpraviti

Med svetovnimi političnimi dilemami je ena najbolj žgočih tista, ki zadeva bodočnost gibanja neuvrščenih: kaj z njim? Mar naj ostane kakršno je, naj se korenito spremeni, ali pa naj ga preprosto odpravijo. Razmišljanja o njem niso samo na primer v Beogradu, ki je trenutno glavni sedež gibanja, marveč tudi v Washingtonu, Moskvi ter v drugih pomembnih središčih svetovne politike.

Dilema je toliko bolj aktualna, ker gibanje prav v zadnjem času kaže določena znamenja prebuditve, ki niso dokončna, so pa zanimiva. V vsakem primeru spodbujajo h globljemu razmišljanju. Neuvrščeni so se tako rekoč izkazali na zadnjem posebnem zasedanju generalne skupščine Združenih narodov, na katerem so razpravljali prvenstveno o državah v razvoju; svojo težo pa so dali tudi zasedanju glavnega komiteja Mednarodnega denarnega sklada, ki je tokrat le bolj določno sprejel priporočilo o redni finančni podpori (glede na narodni dohodek razvitih držav) deželam v razvoju.

Novejše kronike pa beležijo tudi druga znamenja. Tako se je gibanje spet razživelo v nekaterih afriških regijah, prav tako je postal spet bolj aktivno v Latinski Ameriki. Konec koncev tudi potovanje jugoslovanskega vladnega predsednika Ante Mar-

kovića v Irak, kjer se je sicer očitno pogovarjal najbolj o naftnih poslih, je imelo kot cilj »oživitev gibanja neuvrščenih«; kakor so napisali v sklepnem poročilu.

In pogledimo, kaj o njem v glavnem sodijo jugoslovanski politični dejavniki. Večinoma so ljudje, roko na srce, mnenja, da gibanje že odmirja, da je opravilo svojo svetovno nalogo v času kolonializma in blokov in da zdaj nima čemu služiti. To negativno mnenje o gibanju je v Jugoslaviji toliko bolj poudarjeno zavoljo krize, v kateri je država (v njej je sicer gospodarsko stanje le bolj stabilno kot na primer lani), premikov, pri katerih se še niso opredelili, predvsem pa zato, ker se ve, da je Jugoslavija številnim državam v razvoju pred leti pomagala čez svoje možnosti.

Tako mnenje podrejšajo predvsem ugotovitvi, da je zdaj resnično nastopila doba tesnejših odnosov v svetu

(se pravi, da je konec hladne vojne), pri katerih pa da je Jugoslavija premalo aktivna tudi zavoljo vezi z gibanjem neuvrščenih; te da so dejansko cokla v njenem razvoju, zlasti pa v naporih za vključevanje v Evropo, ki žal ne rojevajo posebnih uspehov. Vzporedno s tem pa je opazno tudi drugačno mnenje, namreč da gibanje neuvrščenih, kakor trdijo v jugoslovanskem zunanjem ministrstvu, le ni izgubilo »vseh svojih potencialov«.

In v čem naj bi bili ti potenciali? Predvsem v tem, da je pri urejanju mednarodnih odnosov brez dvoma še veliko praznin in težav, ki bi jih gibanje lahko pomagalo premostiti. Obdobje »ravnotežja moči« je pričel zamenjavati čas tako imenovanega »ravnotežja interesov«. Interesi neuvrščenih pa so tako logični in preprosti, da bi to novo ravnotežje lahko pričeli spreminjati v »konstanto« medsebojnega sodelovanja, kakor je bilo slišati

prav na zadnjem zasedanju Mednarodnega denarnega sklada.

Poleg tega pa je nesporno, da nad sto držav na svetu, ki sicer zaupajo denimo Združenim narodom, čuti dobesedno potrebo po neki organizaciji, ki naj bi bolj neposredno ščitila njihove interese ter jim pomagala pri razvoju. Statistike enotno napovedujejo, da bo v takimenovanih državah v razvoju konec tega stoletja, oziroma tisočletja, živelo nad 85 odstotkov svetovnega prebivalstva. Svet pa se brez teh držav in prebivalcev ne bo za nobeno ceno mogel razvijati dalje.

To je teza, ki je opravičeno prevladovala na zadnjem posebnem zasedanju Združenih narodov, pa čeprav končni sklepi niso bili vsi v njenem duhu. Celine, kakršne so Afrika, Azija in Latinska Amerika bodo imele čedalje večjo težo v svetovnem dogajanju; stališče, da se jih bržčas za zanamari, je vse bolj na trhljih nogah. V

Washingtonu, kjer sicer niso navdušeni za kake bolj smeje poteze za pomoč deželam v razvoju, zadnje čase le razmišljajo o potrebi, da bi oblikovali nov program za sodelovanje z manj razvitimi: »Washington post« je te dni napisal, »da je Bradyjev načrt malo več kot kaplja v morju«.

Gibanje neuvrščenih bi lahko odločneje razmikalo pobude za zapločevanje praznine med Severom in Jugom. V njem kajpak hvalijo novejša prizadevanja denimo Japonske, pa tudi intencije Evropskega sveta, da bi tudi zgradili most, ki naj bi povezoval dva bregova. Jugoslavija, pravijo v sekretariatu za zunanje zadeve, ima toliko moči, da bi pri tem lahko prevzela vlogo »lokomotive«.

S tem pa nekateri hkrati odgovarjajo na vprašanje, ali ne bi bilo bolj smotno, če bi se Jugoslavija opredelila samo za evropsko politiko in preprosto zapustila neuvrščene. Skratka, postala naj bi »nevtralna« in ne več neuvrščena. O odklonilnem odgovoru, ki ga je slišati, pa ni moč reči, da ni povsem nepričljivi. Takorekoč »adut« Jugoslavije naj bi namreč se zmeraj bila prav neuvrščenost: saj so na primer že domala vse evropske dežele bolj zato, da ostane pomemben dejavnik neuvrščenih, kot pa da se prepusti »nevtralni« pasivizaciji.

MIRO KOCJAN